

ညောင်ကုန်းကျေးရွာ

လိန်ကုန်းကျေးရွာအုပ်စု

တံတားဦးမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၈ - ၂၀၂၂)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

ညောင်ကုန်းကျေးရွာ၊ တံတားဦးမြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ မေလ

မာတိကာ

မာတိကာ

အတိုကောက်စကားလုံးများ

စကားချီး

ညောင်ကုန်းကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ တံတားဦးမြို့နယ်

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ်

(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အအုံများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊

သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

- (၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊
အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ
- (က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
- (ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ
- (၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ
- (၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်
ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ
- (၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ
 - (က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
 - (ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
 - (ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
 - (ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ
- (၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၄
- (၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၅
 - (က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
 - (ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
 - (ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
 - (ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်
အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
- (၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း
 - (က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
 - (ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
 - (ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

ဇယား ၁ လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား ၃ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

- ဇယား ၄ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
- ဇယား ၅ ဥစ္စာနေအဆင့်အခြေအနေ
- ဇယား ၆ ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှု အခြေအနေ
- ဇယား ၇ ကူညီ စောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
- ဇယား ၈ ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
- ဇယား ၉ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

- ဇယား ၁၀ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
- ဇယား ၁၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
- ဇယား ၁၂ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
- ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
- ဇယား ၁၄ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
- ဇယား ၁၅ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
- ဇယား ၁၆ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
- ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
- ဇယား ၁၈ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
- ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
- ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ
- ဇယား ၂၁ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
- ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
- ဇယား ၂၃ ကုန်စည် နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု အခြေအနေ
- ဇယား ၂၄ ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
- ဇယား ၂၅ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့် နှင့် အခက်အခဲများ
- ဇယား ၂၆ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအမံများ
- ဇယား ၂၇ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း
- ဇယား ၂၈ ကျောင်းအပ်နှံနှုန်း
- ဇယား ၂၉ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေ
- ဇယား ၃၀ ပညာရေး အခက်အခဲ နှင့် ပြဿနာများ

ဇယား ၃၁ အဖြစ်များသော ရောဂါများ

ဇယား ၃၂ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား ၃၃ သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား ၃၄ သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ

ဇယား ၃၅ ကျေးရွာ၏ လမ်း၊ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

ဇယား ၃၆ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား ၃၇ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ဇယား ၃၈ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ဇယား ၃၉ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ

ဇယား ၄၀ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ

ဇယား ၄၁ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု

ဇယား ၄၂ မူခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား ၄၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

ဇယား ၄၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃)ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ)

ဇယား ၄၅

ကိုးကားစာရင်း

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်

စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ပုံစံ

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MOAI	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
MoLFRD	မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတစ်ဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDC	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
VTDSC	ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၈/၁၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၂/၂၃ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေး အတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာ များပံ့ပိုးပေးသော မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက် ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များ နှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်း များကိုလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြ သော်လည်း လူထုအများစုစစ်တကျပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင်စစ်တကျပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကိုအသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်း တိုင်ပင် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေး ဆွဲရေး ကျွမ်းကျင်သူ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ် ဆောင်ရွက် ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာ တွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာ အုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက် ရရှိနိုင်သော နေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက် အလက်များနှင့် နည်းပညာ ပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့် ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့် ပေးခြင်း ဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက် လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ် ဆောင်သွားရပါမည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက် နိုင်ရန် အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုး မှုများရရှိနိုင် မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန် အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါ ကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေး ဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ) သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

မေလ၊ ၂၀၁၈

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
ညောင်ကုန်းကျေးရွာ
တံတားဦးမြို့နယ်

ညောင်ကုန်းကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြုပြင်မှု၊ တံတားဦးမြို့နယ်

အခြေအနေအထား	တစ်နေ့	ကမ္ဘာပေါ်	ပုလဲပေါ်	ငါ့အိမ်	ငါ့အိမ်	တောထဲ	အိမ်ထဲ	တောထဲ	တောထဲ	တောထဲ	တောထဲ	တောထဲ
ရာသီဥတု												
အလုပ်အကိုင်												
ကျွန်းပေါ်												
ရေအရင်းအမြစ်												
ငွေ	\$\$	\$	\$	\$	\$\$	\$	\$\$	\$\$	\$\$	\$	\$\$	\$
မွေးမြူမှု												
အခြေအနေအထား	\$\$	\$	\$	\$\$	\$\$	\$\$	\$\$	\$\$	\$\$	\$	\$\$	\$

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဆိုသည်မှာ-

ကျေးရွာဆိုသည်မှာ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံတူသူများ/နီးစပ်သူများ၊ ဆွေမျိုးမကင်းသူများ၊ အသက် မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆင်တူသူများ၊/နီးစပ်မှုရှိသူများ စုပေါင်းနေထိုင်ရာ နေရာကို ခေါ်သည်။ ကျေးရွာနှင့် မြို့၏ ကွားခြားမှုမှာ အချို့ကျေးရွာများမှာ တိုးတက်မှုရှိသော်လည်း၊ ကျေးရွာအရွယ်အစားကြီးသော်လည်း အစိုးရရုံးများမရှိ။ အစိုးရဘဏ်များမရှိသောကြောင့် ကျေးရွာဟုသာ သတ်မှတ် ကြသည်။ တံတားဦးမြို့နယ်တွင် အစိုးရအမည်ပေါက် ကျေးရွာပေါင်း (၁၆၄) ရှိပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ် အတွင်း အစိုးရအသိအမှတ်ပြု ကျေးရွာပေါင်း ၆၄၈၉၉ ရှိသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ လက်ရှိအခြေအနေမှ ပိုမိုကောင်းမွန်သောအခြေအနေသို့ အစီအစဉ်တကျ ပြောင်းလဲ သွားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင်လည်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေး ဟူ၍ နှစ်ပိုင်းရှိသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အဆောက်အဦးများတိုးတက် ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် လမ်း၊ တံတားများ ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန် လာခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီးရရှိလာခြင်း၊ ယာဉ်/ ကား၊ စက်ကရိယာစသည်တို့ ပိုမိုခေတ်မီကောင်းမွန်လာခြင်း၊ တယ်လီဖုန်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးများပိုမို ကောင်းမွန် လာခြင်း၊ စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးခန်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ခေတ်မီလာခြင်း စသည်တို့ကို ဆိုလိုသည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ၊ နည်းပညာများတိုးတက်လာခြင်းကို ဆိုလို သည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်ပိုင်း ဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးသည် ပိုအရေး ကြီးသည်။

ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ နောင်မျိုးဆက်တွေကို မထိခိုက်ဘဲ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းနှင့် သဘာဝအရင်း အမြစ်များ ကို အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူအသုံးမပြုဘဲ ဖွံ့ဖြိုးမှုသာ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဖြစ်သည်။

တည်ငြိမ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ မမျှော်လင့်သော ဘေးအန္တရာယ် (SCHOCK) များကို ကြန့် ကြန့်ခံနိုင် ရည်ရှိပြီး ပြန်လည်ရုန်းထနိုင်သော အရည်အချင်း (စီးပွားရေးဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ နည်းပညာ ဗဟုသုတ၊ လူမှုရေးအရင်းအနှီး၊ အဆောက်အဦးနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ လူ့စွမ်းအားအရင်း အမြစ်၊ သဘာဝအရင်း အမြစ်) ရှိနေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ယခင်ကလည်း ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို ကောင်းနိုးရာရာ လုပ်ခဲ့ကြဖူး ပါသည်။ ထိုအချိန်ကကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ရွေးချယ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသောအခါ ရပ်မိ/ရပ်ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး တာဝန်ရှိသူ၊ တခါတရံ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များစသည် လူနည်းစုတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ဦးဆောင်မှုအရ ၎င်းတို့လုပ်ကိုင်လိုသော လုပ်ငန်းကိုသာ ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ ရပ်ရွာမှ ပါဝင်ရမည့်/ ထည့်ဝင်ကြ ရမည့် ငွေ (သို့မဟုတ်) ပစ္စည်း၊ လူအားစသည်တို့ကိုလည်း ၎င်းတို့ကသာ ဦးဆောင် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ရွာလုံး ပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရခဲ့ကြပါ။ လုပ်ငန်းတခု ဆောင်ရွက် ပြီးစီးပါကလည်း ရပ်တန့်နေတတ်ပြီး ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်လည်း မရှိတတ်ကြပါ။ ၂-၃ နှစ်ကြာမှ (သို့မဟုတ်) စိတ်ကူးပေါ် မှသာ နောက်လုပ်ငန်းတခုကို ပြန်လည်လုပ် ဖြစ်တတ် ကြသည်။ ထိုသို့အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ခဲ့ကြသည့် လုပ်ငန်းများသည် ကျေးရွာလုပ်ငန်းစီမံကိန်း (Village Project Plan) ဖြစ်သည်။

ယခု ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင်လည်း ရပ်မိ/ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တောင်သူ၊ စိုက်/မွေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေတိုးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၊ အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များ စသဖြင့် လူတန်းစားပေါင်းစုံ၊ အသက်အရွယ်မျိုးစုံ၊ ကျားမ အချိုးညီ ဖွဲ့စည်းသွားမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းအဖွဲ့တို့၏ အကြံဉာဏ်နှင့် ဆွေးနွေးမှုမှ ထွက်ပေါ်လာသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မူတည်၍ လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေး ရွေးချယ် သွားမည်။ လုပ်ငန်းများကိုလည်း အနည်းဆုံး ၅ နှစ် ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်မည့် လုပ်ငန်းများကိုလည်း စဉ်ဆက်မပြတ်လုပ်ဆောင်ရန် ရေးဆွဲမှတ်တမ်းတင် ထားရှိသည်။ဆင်းရဲသားနှင့် အဆင်းရဲဆုံးတို့၏ ထိခိုက် လွယ်မှုများ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များ၏အခွင့်အရေးနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု၊ ကျေးရွာ၏ အခွင့်အလမ်း ကောင်း များ၊ အလားအလာကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၊ လက်ရှိ အခြေအနေများ၊ လက်ရှိလူစွမ်းအား အရင်းအမြစ်များနှင့် လူသားစွမ်းရည်များတည်ဆောက်ခြင်း စသည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားပြီး တစ်ရွာလုံးသဘောတူ ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းသည် **ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (Village Development Plan)**ဖြစ်သည်။

၁.၂ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်မည့် အစီအစဉ်သစ် ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုနိုင်ငံတော်၏ အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာ တွင် ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ် ရေးဆွဲရေး အတွေ့ အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက် အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက် များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြု မိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေ ရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအပံ့အပိုး ဖြစ်စေသော အချက်များ နှင့်အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလ အပြီးတွင် ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်လိုသည့် ရည်မှန်း ချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ အနေနှင့် ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက် များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သော အရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်း များကိုလည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက် လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ ဆက်သွယ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည်ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကိုသိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ-

(၁) ကျေးရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲ နိုင်စေရန်နှင့် ၎င်းတစ်ရွာလုံးသဘောတူ ပါဝင်ရေးဆွဲထားသော ကျေးရွာစီမံကိန်းကို စာအုပ်ဖြင့် စနစ် တကျ မှတ်တမ်းတင် ထားရှိရန်။

(၂) ကျေးရွာလူထုအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအား စနစ်တကျ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောက်ရွက်နိုင်ရန် စီမံကိန်းမှတ်တမ်းက လမ်းညွှန်လက်စွဲအဖြစ် အသုံးပြုရန်။

(၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတ်တမ်းအား အခြေခံပြီး မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ၎င်းတို့၏ နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်နှင့်စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်များအတိုင်း ထင်ဟပ်စေမည့် ဦးစားပေး အစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန်။

၁.၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏ အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာအတွက်အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းများကို စနစ်တကျ မှတ်တမ်း တင် ထားခြင်းဖြင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ၊ အလှူရှင်များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ၊ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများ၊ ဘဏ်များ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်မည်။

အစိုးရဌာနများအတွက် အသုံးဝင်မှု

အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဌာနအသီးသီးအနေဖြင့် နှစ်စဉ် စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက် ရေးဆွဲ ရာတွင် ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်စေမည့် လုပ်ငန်းများကို အခြေခံ၍ ဦးစားပေးစီမံကိန်း များ ရေးဆွဲ နိုင်မည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက် မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အကူအညီများ ကို စုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် မူဝါဒများ၊ စီမံကိန်းအသစ်များ ရေးဆွဲချမှတ်ရာတွင် မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကျေးရွာများ၏ လိုအပ်ချက် နှင့် အခြေအနေမှန်များကိုထင်ဟပ် စေမည့် မူဝါဒများကို ချမှတ်ရေးဆွဲရာတွင် များစွာ အထောက်အကူ ဖြစ်စေမည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ကုမ္ပဏီများအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေး ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုး လာစေရန် ဗျူဟာမြောက် ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည်ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်း များအားပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ စိတ်ဝင်စားသောလုပ်ငန်းများအတွက် လိုအပ် သော မှန်ကန်သည့် ကိန်း၊ ဂဏန်းအချက်အလက်များကို အဆင်သင့်ရရှိနိုင်ပြီး အချိန်တိုအတွင်း ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေး ဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအားသိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့်ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၄ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ် တွင် စတင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် ၁၇ ခုသတ်မှတ်ခဲ့ပြီး တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် တစ်ခုစီတွင် မြို့နယ် ၂ ခုစီ အတွင်းရှိ ကျေးရွာ ၅ ရွာစီ၊ စုစုပေါင်း ကျေးရွာပေါင်း ၁၇၀ တွင် စမ်းသပ်ရေးဆွဲခဲ့ကြပါသည်။ ယခု ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် မြို့နယ်ပေါင်း ၂၉မြို့နယ်ကို မြို့နယ်လုံးကျွတ်၊ ကျေးရွာပေါင်း ၅၈၀၀ကျော်တွင် ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကုန်တွင် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်ရှိ၊ နိုင်ငံတော်

ပြည်ထဲရေးစာရင်းကော်မရှာပေါင်း ၆၄၈၉၉ အား တစ်နိုင်ငံလုံးလွှမ်းခြုံသည့် ကျေးရွာစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲပြီးစီးရန် လျာထားဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် တံတားဦးမြို့နယ်အနေဖြင့်လည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာပေါင်း ၅ ရွာကို ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲခဲ့ကြပြီး ကျန် ၁၅၉ ရွာအား ယခု ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် အပြီးရေးဆွဲ လျက်ရှိပါသည်။

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင် သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့်အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေး စီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှု ရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေး အခက် အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအားအများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံးဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေး ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သော အရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှု ပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ် မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျွန်တော်တို့ ညောင်ကုန်းကျေးရွာသည် တံတားဦးမြို့နယ်၏ အနောက်ဘက်(၉)မိုင်ခွဲခန့် အကွာ အဝေးတွင် တည်ရှိပါသည်။ ထောက်ရှာကုန်း ကျေးရွာတွင် နွေမိုး ဆောင်း ဟူ၍ ရာသီဥတု(၃)မျိုး ရှိပါသည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး၆၈ရက်ခန့်မိုးရွာ သွန်းလေ့ရှိပြီးမိုးရေ ချိန်၄၀လက်မ အောက် အတွင်း ရွာသွန်းလေ့ရှိပါသည်။မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေဖြင့် မြေပြန့်နေရာတွင်တည်ရှိပါသည်။ မြေအမျိုးအစား မှာ လည်း ကျောက်မြေအမျိုးအစားရှိပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

ကျေးရွာတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်အနေဖြင့် ရှားပင်၊မန်ကျည်းပင်တို့ရှိပြီး ရရှိနိုင်မှု အသင့်အတင့် ရှိပြီး လက်လှမ်းမှီမှုရှိပါသည်။ သဘာဝတောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်များအနေဖြင့်ယုန်နှင့် ငှက်မျိုးစုံတွေ့ရှိနိုင်သော်လည်း လက်လှမ်းမှီမှုနည်းသည်။ သဘာဝဆေးဘက်ဝင်အပင်များအနေဖြင့် ဆင်တုံးမနွယ် ၊ရှဉ့်မတက်၊တောရှောက်တို့တွေ့ရှိရသော်လည်း ၎င်းသဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အသုံးပြုနိုင်ရန်ဗဟုသုတနှင့်နည်းပညာအား နည်းနေကြပါသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ကျွန်တော်တို့ ညောင်ကုန်းကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း(၂၃၈)မှ လူဦးရေပေါင်း(၁၁၀၀) (က၅၃၃+မ၅၆၇)ရှိသည်။တစ်အိမ်ထောင် လျင်ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၆%) ရှိသဖြင့်မြန်မာ နိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ် သော တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှ လူဦးရေတိုးပွားမှု ၅ယောက်နှုန်းထက်အနည်း ငယ်သာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ(၈၁၀)ဦး(၇၃.၆%)ရှိပြီး၊ မိမိသူဦးရေမှာ ၂၂ဦး(၂%)သာရှိ သောကြောင့် ကျေးရွာ၏အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာအသင့်အတင့် ရှိသည် ကို တွေ့ရပါသည်။ ၎င်းအလုပ်လုပ်နိုင်သောသူများကိုအသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာကောင်းများ ရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်တွင် အမျိုးသားအလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေထက်အမျိုးသမီးဦးရေမှာ (၇၁)ဦး များသည်ကိုလည်းတွေ့ရပါသည်။တစ်နှစ်အောက်လူဦးရေမှာ (၁၂)ဦး(၁%)သာရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွား နှုန်း နည်းသည် ကိုတွေ့ရသည်။ တစ်နှစ်နှင့်၅နှစ်အောက် လူဦးရေ(၇၈)ယောက် (၇%) ရှိသဖြင့် ၅နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက် ကိုအတိအကျသိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့်အလယ်တန်းကျောင်း နေအရွယ်လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရ သောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတိုင်း ကျောင်းနေ နိုင်ခြင်းရှိ မရှိကို အလွယ်တကူနှိုင်းယှဉ် သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၅နှစ်မှ၉နှစ်အထိ(၈၈)ဦး (၇.၉%)၊၉နှစ် အထက်မှ ၁၅နှစ်အထိ(၉၀)ဦး(၈.၁%)၊ ၁၅နှစ်အထက်မှ၆၀နှစ်အထိ (၈၁၀)ဦး(၇၃.၆%)နှင့်၆၀နှစ် နှင့်အထက် သက်ကြီး ရွယ်ကြီး (၂၂)ယောက်(၂%)ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေ အသင့်အတင့် ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ကျေးရွာ၏အဓိကအသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေး/မွေးမြူရေးနှင့် ယက္ကန်းလုပ်ငန်း ဖြစ်သော်လည်း ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း (၂၃၈)အိမ်၊အနက် အိမ်ခြေ(၁၁၈)အိမ်မှာ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းနှင့် အိမ်ခြေ(၁၅)အိမ်မှာ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ကျွမ်းကျင်လုပ်ငန်း အနေဖြင့် လုပ်ကိုင်သူ ဝပ်ရှော့(၂)ဦး၊ ဆံပင်ညှပ်(၁)ဦး၊ အလှပြင်(၁)ဦး၊ လက်သမား/ပန်းရုံ(၁၁)ဦး၊ စက်ချုပ်(၁)ဦး ၊ရှိသည်။လက် လီ လက် ကားရောင်းဝယ်ရေးတွင် အဓိကလုပ်ကိုင်သူ(၁၆)အိမ် နှင့်ကျန်းမာရေးတွင် အဓိကလုပ်ကိုင်သူ(၁)အိမ် ရှိပါသည်။၎င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင်လုပ်အားမှာ (၃၇၅)ဦး ရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့်တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့်

၂ယောက်နှုန်းအလုပ် လုပ်နေ ကြရသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ကိုင်သူဦးစုစုပေါင်းတွဲဖက်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင် သူ အရေအတွက်၃ဦး တွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲသားမိသားစုများနှင့် အဆင်ပြေမိသားစု(၁၄၄)အိမ်ထောင် မှာလုပ်ငန်း တစ်မျိုးထက်ပို၍ (သို့မဟုတ်) လူတစ်ဦးတည်းက ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း များကိုလုပ်ငန်း တစ်မျိုးထက်ပို၍တွဲဖက် လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ် နေကြရသည်ကို လည်းတွေ့ရသည်။ရွာ တွင်အလုပ်လုပ်နိုင် သူဦးရေ (၈၁၀)ဦးရှိသော်လည်း တကယ်အလုပ်လုပ်သူ(၃၇၅)ဦး အထက်တန်း ကျောင်း နေ(၈)ဦး တက္ကသိုလ် ကျောင်း တက်နေသူ(၄)ဦး စုစုပေါင်း(၁၇၃) သာရှိသဖြင့် ကျန်အလုပ် လုပ်နိုင်သောအရွယ်(၄၃၅)ဦး မှာ အလုပ် လက်မဲ့/အလုပ်မ ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်း အနေဖြင့် မွေးမြူရေးတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၆၅)ဦး ယက္ကန်းနှင့်ပန်းပဲနှင့် ဝပ်ရှော(၁၁)ဦးဆံပင်၊ မိတ်ကပ် နေ့စား အလုပ်သမား(၁)ဦးလတ္တက်ရည်ဆိုင်(၁)ဦးနှင့် မြင်းလည်းမောင်းသူ(၁)ဦး စုစုပေါင်း တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၁၀၈)ဦး တွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲမိသားစု(၆၇)အိမ်မှာ လုပ်ငန်း တစ်မျိုးထက်ပို၍ (သို့) လူတစ်ဦးထဲကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်း တစ်မျိုးထက်ပို၍ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ် နေကျသည်ကို တွေ့ရသည်။အရွယ်မရောက်သေးသောကလေးငယ်များ နှင့်အသက်(၆၀)ကျော်အရွယ် အသက်ကြီးရွယ်အိုများပါ မိသားစုအတွက်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေရ ကြောင်း တွေ့ရှိရ ပါသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာ၏ဥစ္စာဓနအဆင့်သတ်မှတ်ရာတွင်စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမရှိပါ။ ထုတ် လုပ်မှုနှင့်မဆိုင် သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေသည် အရေးပါသည်ကိုတွေ့ရသည်။ကျေးရွာ၏ဥစ္စာ ဓနအဆင့်ကို အဆင့်(၄)ဆင့် သတ်မှတ်ထားသည်။ အဆင်ပြေသောအဆင့်အိမ်ထောင်စု(၃၄)အိမ် (၁၄.၂%)၊အ လယ် အလတ် ဘအဆင့်အိမ်ထောင်စု(၆၀)အိမ်(၂၅.၁%)၊ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု (၇၇)အိမ် (၃၂.၂%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ် ထောင်စု(၆၇)အိမ် (၂၈.၄%)ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အဆင်ပြေသော အဆင့်(၃၄)အိမ်(၁၄.၂%)နှင့် အလယ်အလတ် အဆင့်(၆၀)အိမ်(၂၅.၁%)သာ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီး ကျန်ဆင်းရဲသား အိမ်ထောင်စု(၇၇)အိမ် (၃၂.၂%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု(၆၇)အိမ်(၂၈.၄%)သည် တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှု မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ အဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စုနှင့် အလယ်အလတ်အိမ်ထောင်စုများ တွင်နေ့စားအငှါး လုပ်ကိုင် ကြရသော်လည်း အလုပ်ပုံမှန်မရကြဘဲနေ့စားခမှာလည်း နည်းကြသည်။ ပိုင်ဆိုင် ပစ္စည်းအနေဖြင့် လည်းမျှတမှုမရှိ ကြောင်းတွေ့ရသည်။အဆင်ပြေနှင့် အလယ်အလတ် လူတန်းစား (၄၄) အိမ်ရှိပြီး အိမ်ထောင် စုအရေ အတွက်အားဖြင့်နည်းသော် လည်းပိုင်ဆိုင်မှုတွင်များစွာ ပိုင်ဆိုင်သည် ကိုတွေ့ရသည်။ ကျန်ဆင်း ရဲနှင့်အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စုများမှာအရေ အတွက်များသော် လည်း ပိုင်ဆိုင်မှုအလွန် နည်းပြီး မြေယာမဲ့ ကျပ်နီးများ၊ဆင်းရဲသား တောင်သူများနှင့် တောင်သူ ငယ်များဖြစ်သည်ကိုတွေ့ကြရသည်။

(အဆင့် ၃ မှ ၂၀အိမ်နှင့် အဆင့် ၄ မှ၄အိမ်၊ စုစုပေါင်း ၂၃အိမ်) ကျေးရွာတွင် အဆင့်၃မိသားစု၏ ၃၀% (၂၀) အိမ်နှင့်အဆင့်၄မိသားစု၏ ၃၀%(၄) အိမ်၊စုစုပေါင်း(၂၃)အိမ်ထောင်စု အားစိစစ်ကြည့်ရာတွင် ကျေးရွာတွင် ချေးငှါးခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျင်အနည်းဆုံး ၂ နပ် စားနိုင်သည့်အိမ်

ထောင်စုများမှာ ၃လအောက်ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု၇အိမ်(၁၆.၂%)နှင့်၃လနှင့်၆လအောက် ဝမ်းစာ ဖူလုံသောအိမ်ထောင်စု ၁၂အိမ်(၂၈%)ရှိပြီး ၆လနှင့်၁၂လအထိ ဝမ်းစာဖူလုံသောအိမ်ထောင်စု ၂၄ အိမ်(၅၅.၈%) တို့ရှိပြီး ကျပန်းအလုပ်နှင့်ဆွေမျိုးများထံမှ ချေးယူခြင်းဖြင့်ဖြေရှင်းကြသည်။ ၎င်းမိသားစု များမှာ ငွေနှင့်ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူကြရပြီးလုပ်အား ဖြင့် ပြန်လည်ပေး ဆပ်ကြရပါသည်။

ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုအခြေအနေတွင်စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှုတွင်မိသားစုအတွင်း အ လုပ်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ အသင့်အတင့်ရှိသောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်သည်။ သဘာဝ အရင်း အမြစ်ရှားပါးမှု၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှုနှင့် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုစသည်တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စိုက်ပျိုးမြေ တို့ချဲ့ရန်မရှိ၊ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိနိုင်ခြင်း မရှိ ကြပါ။ သစ်တောများ၊ထင်းများစည်းကမ်းမဲ့ခုတ်လှဲခြင်း နှင့်မီး သွေးထုတ်လုပ်ခြင်း ကြောင့်လည်းသစ်တော ပြုန်းတီးမှုရှိသည်။ မီးဘေးမှာလည်းအချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ဖြစ် သည်။ တီဘီရောဂါသည်လည်း အသက်ရှူလမ်းကြောင်းနှင့် လူ့အသုံးအဆောင်များကိုအတူတကွ ကိုင်တွယ် သုံးစွဲခြင်းမှ တဆင့်ကူးစက်တတ်ခြင်းတို့ကြောင့်ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ တိရိစ္ဆာန် ကူးစက် ရောဂါကျ ရောက်မှုတွင်ရာသီအလိုက်ဆိုးရွားစွာကျရောက်သောကြောင့်ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ ဝေးလံ ခေါင်သီ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခက်အခဲရှိသည့်ဒေသများသို့သွားရောက် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြ သည့် ဆင်းရဲ သားများအနေဖြင့်လည်းအစား၊ အနေအထိုင်အခက်အခဲရှိခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရခြင်း၊ ငှက်ဖျားနှင့် အခြားကူးစက် ရောဂါများကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ မတော်တဆ ထိခိုက် နိုင်ခြေများခြင်း၊ရေကြီးခြင်း၊အအေးလွန်ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း၊ ဆားငန်ရေဝင်ရောက်မှု၊ ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ၊ လူကုန်ကူးမှုတို့တွင်ထိခိုက်လွယ်မှုရှိပါသည်။

ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု တွင်မိသားစု အတွင်း အလုပ်လုပ်ကိုင်သူဦးရေအသင့်အတင့်ရှိသောကြောင့်ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်သည်။ သဘာဝအရင်း အမြစ်ရှားပါးမှု၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှုနှင့် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုစသည်တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် စိုက်ပျိုးမြေတို့ချဲ့ရန်မရှိ၊ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိနိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ သစ်တောများ၊ ထင်းများ စည်းကမ်းမဲ့ ခုတ်လှဲခြင်းနှင့်မီးသွေးထုတ်လုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း သစ်တော ပြုန်းတီးမှုရှိသည်။ မီးဘေးမှာလည်း အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုလတ် ဖြစ်သည်။ တီဘီရောဂါသည်လည်းအသက်ရှူလမ်း ကြောင်းနှင့် လူ့အသုံးအဆောင်များကို အတူတကွ ကိုင်တွယ်သုံးစွဲခြင်းမှတဆင့် ကူးစက်တတ်ခြင်းတို့ကြောင့်ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ တိရိစ္ဆာန်ကူးစက် ရောဂါကျရောက်မှုတွင် ရာသီအလိုက်ဆိုးရွားစွာကျရောက်သောကြောင့် ထိခိုက် လွယ်မှုမြင့်သည်။ ဝေးလံခေါင်သီ၊လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခက်အခဲရှိသည့်ဒေသများသို့သွားရောက်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင် ကြသည့် ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့်လည်း အစား၊အနေအထိုင်အခက်အခဲရှိခြင်း၊အနိုင်ကျင့်ခံရ ခြင်း၊ ငှက်ဖျားနှင့်အခြားကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ မတော်တဆ

ထိခိုက် နိုင်ခြေများခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ အအေးလွန်ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း၊ ဆားငန်ရေဝင်ရောက်မှု၊ ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ၊ လူကုန် ကူးမှုတို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင်ရွာသားအများစုသည်သာမန်အားဖြင့်ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီးအာဟာရပြည့်ဝ မှုရှိကြသည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောတွင်နိမ့်သည်။ သွေးလွန်တုပ်ကွေး၊ ငှက်ဖျားတို့တွင်မြင့်သည်။ အသက်ရှူ လမ်း ကြောင်းကူးစက်ရောဂါ၊ AIDS, HIV, v လိင်မှတဆင့်ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများနှင့် ကူးစက်နိုင် သောရောဂါတို့ တွင်မရှိကြပါ။ သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါမှာခြင်များ ပေါက်ပွားမှုအဆမတန်များသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ် စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများ မသန့်ခြင်း၊ ဓါတ်မြေဩဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေးအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးခြင်းကြောင့်ရည်ခံ ဆေး များအသုံးပြုထားသောအသားငါး၊ အစိုအခြောက်များကို စားသုံးနေကြရခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သောကြီးထွားမြန်အသားငါးများကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေကြ ရခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်းဓါတ်မြေဩဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်းအလွန်အကျွံ သုံးစွဲ ထားသောသစ်သီးဝလံများကိုရောင်းချနေခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ၎င်း အစားအစာများ ကိုလည်း အစိုးရမှစနစ်တကျကြီးကြပ်စီစစ်မှုမရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှု၊ ကြက်သားမှု၊ များကိုအလွန် အကျွံသုံး စွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသောမုန့်နှင့်သရည်စာများကိုရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူစားသုံးနေရ ခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများကျန်းမာရေးဗဟုသုတနည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သည့်အလေ့အထ မရှိခြင်း၊ လေ့ ကျင့်ခန်းလုပ်ရန်ကျန်းမာရေးပစ္စည်းကရိယာမရှိခြင်း တို့ကြောင့်ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွားမှုမြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်၎င်းရောဂါများသည် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှ တဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအ ဆောင်များနှင့်ထိတွေ့ရာမှ တဆင့်ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ အများစုမှာဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော် နိမ့်သည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာ၏အဓိကအသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေး/မွေးမြူရေးနှင့် ယက္ကန်းလုပ်ငန်း ဖြစ်သော်လည်း ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း (၂၃၈)အိမ်၊ အနက် အိမ်ခြေ(၁၁၈)အိမ်မှာ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းနှင့် အိမ်ခြေ(၁၅)အိမ်မှာ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ကျွမ်းကျင်လုပ်ငန်း အနေဖြင့် လုပ်ကိုင်သူ ဝပ်ရှော့(၂)ဦး၊ ဆံပင်ညှပ်(၁)ဦး၊ အလှပြင်(၁)ဦး၊ လက်သမား/ပန်းရံ(၁၁)ဦး၊ စက်ချုပ်(၁)ဦး၊ ရှိသည်။ လက်လီ လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေးတွင် အဓိကလုပ်ကိုင်သူ(၁၆)အိမ် နှင့်ကျန်းမာရေးတွင် အဓိကလုပ်ကိုင်သူ(၁)အိမ် ရှိပါသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင်လုပ်အားမှာ (၃၇၅)ဦး ရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့် ၂ယောက်နှုန်းအလုပ်လုပ် နေကြ ရသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ကိုင်သူဦးစုစုပေါင်းတွဲဖက်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင် သူ အရေအတွက်၃ဦး တွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲသားမိသားစုများနှင့် အဆင်ပြေမိသားစု(၁၄၄)အိမ်ထောင် မှာလုပ်ငန်း တစ်မျိုးထက်ပို၍ (သို့မဟုတ်) လူတစ်ဦးတည်းကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းတစ်မျိုး

ထက်ပို၍တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေကြ ရသည်ကို လည်းတွေ့ရသည်။ ရွာ တွင်အလုပ်လုပ် နိုင် သူဦးရေ (၈၁၀)ဦးရှိသော်လည်း တကယ်အလုပ်လုပ် သူ(၃၇၅)ဦး အထက်တန်းကျောင်းနေ(၈)ဦး တက္ကသိုလ် ကျောင်း တက်နေသူ(၄)ဦး စုစုပေါင်း(၁၇၃) သာရှိသ ဖြင့်ကျန်အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် (၄၃၅)ဦးမှာအလုပ်လက်မဲ့/အလုပ်မရှိကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်း အနေဖြင့် မွေးမြူရေး တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၆၅)ဦး ယက္ကန်းနှင့်ပန်းပဲနှင့် ဝပ်ရှော(၁၁)ဦးဆံပင်၊မိတ်ကပ်နေစား အလုပ်သမား (၁)ဦး လတ္တက်ရည်ဆိုင်(၁)ဦးနှင့်မြင်းလှည်းမောင်းသူ(၁)ဦး စုစုပေါင်း တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၁၀၈)ဦး တွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲမိသားစု(၆၇)အိမ် မှာလုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍ (သို့) လူတစ်ဦးထဲကဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေကျသည်ကို တွေ့ရသည်။ အရွယ်မ ရောက်သေးသော ကလေးငယ်များနှင့်အသက်(၆၀)ကျော်အရွယ် အသက်ကြီး ရွယ်အိုများပါ မိသားစုအတွက် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေရ ကြောင်း တွေ့ရှိရ ပါသည်။

ကျေးရွာတွင်အိမ်တွင်းမှု ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့်ပါတ်သက်၍အိမ်တွင်းမှုလုပ်ငန်း ကိုယ်ပိုင်ယက္ကန်း ယက်လုပ်သူ(၄)ဦး သာရှိပြီး စက်ယက္ကန်းထူထောင်ရန်အရင်းအနှီး ကိုင်ပိုင်ယက္ကန်းထူထောင် နိုင်ရန် အရင်းအနှီးများမရှိကြသဖြင့် အများစုမှာ လက်ခစားအနေဖြင့် တခြားအိမ်သို့ သွားရောက်လုပ် ကိုင်ကြရ သည်။လက်လီလက်ကား ရောင်းဝယ်ရေးတွင်(၂)ဦး၊ယာဉ်စက်ကိရိယာ အိမ်သုံးပစ္စည်းများပြင်ဆင် ရေးတွင် (၂)ဦးနှင့်အပ်ချုပ်နှင့်ဆံပင်အလှပြင်လုပ်ငန်းတွင်(၂)ဦးရှိပါသည်။ အခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များမှာထုတ် ကုန်လုပ် ငန်းတွင်နေစားသွား ရောက်လုပ်ကိုင် ရခြင်း၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ စက်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ ဈေးဆိုင်နှင့် ဈေးရောင်းခြင်း၊ဝန်ထမ်းအနည်းငယ်နှင့်နေစားဝန်ထမ်းအနည်းငယ်သာရှိသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများ ကိုလုပ်ကိုင် ရာတွင်လည်း အလုပ်အကိုင် နှင့်ဝင်ငွေပုံမှန်မရရှိခြင်း၊လုပ်အားခနည်းခြင်း တို့ကြောင့်ဝင်ငွေနည်းပါးသည်။ ကျေးရွာ တွင်အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုလည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းပါးပြီးချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်း ပညာသင်တန်းများတက် ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ် နှင့်အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ။

ကျေးရွာ၏ ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အသင့်အတင့်အနေအထားတွင် ရှိနေ သေးကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ကျေးရွာတွင်စာမတက်သူ (၂၂)ဦးရှိပါသည်။ဘုန်းကြီးကျောင်း ပညာသင်ပညာရေး (၈၅)ဦး (၉.၂%)မူလတန်းပညာရေးမပြီးဆုံးသူ(၆)ဦး(၀.၅%)၊ မူလတန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူ (၆၈၄)ဦး (၇၃.၉%)၊ အလယ်တန်းပြီးဆုံး သူဦးရေ(၆၈)ဦး(၇.၃%)၊အထက်တန်း ပညာရေးပြီးဆုံးသူ(၃၃)ဦး (၃.၆%)နှင့် တက္ကသိုလ် ပညာရေးပြီး ဆုံးသူဦးရေ(၂၉)ဦး(၃.၁%)ရှိနေသည်ကိုတွေ့ရသည်။အခြေခံ ပညာတတ်မြောက်မှုလတန်း ပြီးဆုံး သူ၊အလယ်တန်း ပညာပြီးဆုံးသူ၊အထက်တန်း ပညာပြီးဆုံးသူ အရေအတွက်ကိုလေ့လာရာတွင်အထက် တန်းပညာပြီးဆုံးသူဦးရေ ကလွဲ၍ကျန် အတန်းပညာပြီး မြောက်မှုများ တွင်အမျိုးသားဦးရေက နည်းပြီးအမျိုး သမီးဦးရေများသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ဘွဲ့ရအရေအတွက်မှာမူအမျိုးသား(၁၈)ဦးအမျိုးသမီး(၁၁)ဦးရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။

သားယောက်ကျားလေးများမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့်ပညာပြီး ဆုံးအောင်မသင် ကြားနိုင်ကြပါ။

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းသာရှိပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ်(၅-၉နှစ်) စုစုပေါင်း ၇၇ယောက်ရှိသည်။အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ်(၁၀-၁၄နှစ်) စုစုပေါင်း(၂၀)ယောက်၊ အထက်တန်းကျောင်းနေအရွယ်(၁၅-၁၆နှစ်) စုစုပေါင်း(၁၃)ယောက်နှင့် တက္ကသိုလ်တက်နေ ကျောင်းကျောင်းသား/သူစုစု ပေါင်း ဦးရေ (၄)ယောက် ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံးစံများအရ ကျားမခွဲခြား ဆက်ဆံမှု အနေဖြင့် ကြီးမားသောပြဿနာနှင့်ကျားနှင့်မအကြားပြင်းထန်သောအိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့်ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စ များမတွေ့ရပါ။အမျိုးသား၊အမျိုးသမီးများသည်သာမန်အားဖြင့် အခွင့်အရေးတူညီစွာရရှိသည် ဟု ယေဘုယျ ပြောနိုင်ပါသည်။ သို့သော်ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်း လေ့မရှိခြင်း၊အနည်းအကျင်းပါသောအခါလည်း အရေးပါသောဆုံးဖြတ်ချက် နိုင်သောရာထူး၊နေရာပေးလေ့မ ရှိခြင်း၊အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးများမှာ လုပ်ငန်းအမျိုးအစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှု တူသော် လည်းလုပ်အားခတွင်တန်းတူမရရှိခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံများအရသားယောက်ျားလေးကိုသာ ပညာရေး တွင်ဦးစားပေးခြင်း၊အများစုမှာအမျိုးသမီးများကို အလယ်တန်းအဆင့်အထိ၊အခြေခံအရေးအဖတ်အတွက် တတ်မြောက်ရုံသာပညာသင်ကြား ပေးလေ့ရှိခြင်း တို့ရှိနေသေးသည်။သို့သော်အမျိုးသားများမှာမိသားစုဝင်ငွေအတွက် နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ်လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့်ပညာပြီးဆုံးအောင် သင်ကြားနိုင်ခြင်းမရှိကြသောကြောင့် ဘွဲ့ရဦးရေတွင် အမျိုးသမီး ပိုများသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်လိုသော်လည်း အမျိုးသမီးများ ခေါင်းဆောင်ပါဝင်ခွင့် မရခြင်း။ အမျိုးသမီး ရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများ အတွက် ၂ ပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ အသိအမြင် အားနည်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။အမျိုးသမီးဆိုင်ရာ အသိပညာပေးသင်တန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးလျှင် အဆင်ပြေ နိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား (၃) မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာ လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ (၆၅၀၀) ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ(၅၅၀၀)ကျပ်ဖြစ်သည်။မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရာတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ (၄၀၀၀)ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ(၃၀၀၀)ကျပ်ဖြစ်သည်။ ဆောက်လုပ်ရေး လက်သမား ပန်းရံလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ (၇၅၀၀)ကျပ် နှင့်အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ (၅၀၀၀)ကျပ် အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ(၅၅၀၀)ကျပ် နှင့်အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ(၄၅၀၀)ကျပ် ဖြစ်သည်။ဤလုပ်ငန်းအားလုံးတွင်အ လုပ်ချိန်နှင့်လုပ်အား စိုက်ထုတ်မှု၊ပင်ပန်းမှုချင်းတူသော်လည်း လုပ်အားခအနေဖြင့်ကျား/မခွဲခြားမှု၊မမျှတမှုရှိ သည်ကို တွေ့ရသည်။

ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း(၅)ဖွဲ့ရှိသည်။ ၎င်းတို့အ နက်လူမှုရေး ကိုအခြေခံသောအဖွဲ့(၂)ဖွဲ့၊ဘာသာရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့(၂)ဖွဲ့ရှိသည်။၎င်းအဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင် အရေအတွက်ကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် အမျိုးသမီးရေးရာ၊မိခင်နှင့်ကလေး၊ ကျောင်းအကျိုး တောဆောင်၊ရပ်မိရပ်ဖ၊အပျိုခေါင်း၊လူပျိုခေါင်း၊ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်သမချေးငွေ၊အဖွဲ့မှလွဲ၍ကျန်အဖွဲ့ များဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်သည်။၎င်း အဖွဲ့အစည်း(၅)ဖွဲ့စလုံးသည်လည်း အစဉ်အလာ အရဖွဲ့စည်းပြီးဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်းအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်အားနည်းနေသေးသည် ကိုတွေ့ကြရသည်။ဦးဆောင်မှုစွမ်းရည်လည်းအားနည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ထို့ကြောင့်အဖွဲ့အစည်းဆိုင် ရာစီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့်စာရင်းဇယား စနစ်တကျရေးသွင်းမှု၊စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှု၊ ဘဏ္ဍာအ စည်းအချင်းချင်းချိတ်ဆက်မှု စသည့်စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်ရေးသင်တန်း များရရှိနိုင် ပါကအဖွဲ့အ စည်းဆိုင် ရာစီမံအုပ် ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်း မွန် လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာ၏ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အသင့်အတင့်အနေအထားတွင် ရှိနေသေး ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ကျေးရွာတွင်စာမတက်သူ(၂၂)ဦးရှိပါသည်။ဘုန်းကြီးကျောင်း ပညာသင် ပညာရေး (၈၅)ဦး (၉.၂%) မူလတန်းပညာရေးမပြီးဆုံးသူ(၆)ဦး(၀.၅%)၊ မူလတန်းပညာရေးပြီး ဆုံးသူ(၆၈၄)ဦး (၇၃.၉%)၊ အလယ်တန်းပြီးဆုံး သူဦးရေ(၆၈)ဦး(၇.၃%)၊အထက်တန်း ပညာရေးပြီး ဆုံးသူ (၃၃)ဦး(၃.၆%)နှင့်တက္ကသိုလ် ပညာရေးပြီးဆုံး သူဦးရေ(၂၉)ဦး(၃.၁%)ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။အခြေခံ ပညာတတ်မြောက်မှုမူလတန်း ပြီးဆုံးသူ၊အလယ်တန်း ပညာပြီးဆုံးသူ၊အထက်တန်း ပညာပြီးဆုံးသူ အရေအတွက်ကိုလေ့လာရာတွင်အထက် တန်းပညာပြီးဆုံးသူဦးရေ ကလွဲ၍ကျန် အတန်းပညာပြီးမြောက်မှုများ တွင်အမျိုးသားဦးရေက နည်းပြီးအမျိုး သမီးဦးရေကများသည်ကို တွေ့ရသည်။ဘွဲ့ရအရေအတွက်မှာမူအမျိုးသား(၁၈)ဦးအမျိုးသမီး(၁၁)ဦးရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။သား ယောက်ကျားလေးများမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့်ပညာပြီး ဆုံးအောင်မ သင် ကြားနိုင်ကြပါ။

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းသာရှိပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ်(၅-၉နှစ်) စုစုပေါင်း၇၇ ယောက်ရှိသည်။အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ်(၁၀-၁၄နှစ်)စုစုပေါင်း(၂၀)ယောက်၊ အထက်တန်း ကျောင်း နေအရွယ်(၁၅-၁၆နှစ်)စုစုပေါင်း(၁၃)ယောက်နှင့်တက္ကသိုလ်တက်နေ ကျောင်းကျောင်းသား /သူစုစု ပေါင်း ဦးရေ (၄)ယောက် ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာအတွင်းတွင်လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း(၅)ဖွဲ့ရှိသည်။ ၎င်းတို့အ နက်လူမှုရေး ကိုအခြေခံသောအဖွဲ့(၂)ဖွဲ့၊ဘာသာရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့(၂)ဖွဲ့ရှိသည်။၎င်းအဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင် အရေအတွက်ကိုလေ့လာကြည့်ရာတွင်အမျိုးသမီးရေးရာ၊မိခင်နှင့်ကလေး၊ကျောင်းအကျိုးတောဆောင်၊ ရပ်မိရပ်ဖ၊အပျိုခေါင်း၊လူပျိုခေါင်း၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် သမချေးငွေ၊အဖွဲ့မှလွဲ၍ကျန်အဖွဲ့ များဖွဲ့

စည်းရာတွင်အမျိုးသမီးများပါဝင်သည်။၎င်းအဖွဲ့အစည်း(၅)ဖွဲ့စလုံးသည်လည်းအစဉ်အလာအရဖွဲ့စည်းပြီးဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်အားနည်းနေသေးသည် ကိုတွေ့ကြရသည်။ဦးဆောင်မှုစွမ်းရည်လည်းအားနည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ထို့ကြောင့်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုမှတ်တမ်းနှင့်စာရင်းဇယား စနစ်တကျရေးသွင်းမှု၊စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှုစသည့်စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်ရေးသင်တန်းများရရှိနိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန် လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ (၁၈၀) ဧကနှင့် ယာမြေ (၉၅)ဧက ရှိပါသည်။မြေအားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာ အသင့်အတင့်ဖြစ်ပြီး ကျန်စိုက်ပျိုးမြေအားလုံးမှာ နှစ်စဉ် မိုးရေ ကိုသာအားကိုးစိုက်ပျိုးကြရသည်။ ထို့ကြောင့် အချိန်မီစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ၊ မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင် ရေမရလိုအပ်သလို ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင် ခြင်းလည်း မရှိသောကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းနည်းသည်။ မိုးရေလျှောင့် ကန်များ အသစ်တူးဖော်ခြင်း၊ ကန်ဟောင်းများပြုပြင်ခြင်းနှင့် မြေအောက်ရေရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးပါက စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အလားအလာအထူး ကောင်းမွန် လာမည်။

ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမြေစုစုပေါင်း ၁၈၀ဧက ရှိသော်လည်း ၎င်းတို့အနက် ၁၅၀ဧကကို ဒုဌာနမြစ်ရေမှ တစ်နှစ်ပတ်လုံး စိုက်ပျိုးရေရရှိပြီး အခြား ၅၀ဧကမှာ အဝီစိတွင်းများမှ စိုက်ပျိုးရေရရှိပါသည်။ ကျန်ဧကမှာ ရေတွင်းမှတစ်နှစ်ပတ်လုံးစိုက်ပျိုးရေရရှိပါသည်။စိုက်ပျိုးရေး ရရှိမှုမှာလည်း တစ်နှစ်ပတ်လုံးလုံလောက်မှုမရှိပါ။

ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံမှာ နှမ်း၊မြေပဲ၊စပါး၊ပဲစင်းငုံ ဖြစ်သည်။ နှမ်း စိုက်ပျိုးမြေ ဧကစုစုပေါင်းမှာ ၂၅၀ဧက ဖြစ်ပြီး မေလတွင်စတင် စိုက်ပျိုးကာ ဩဂုတ်လ တွင် ရိတ်သိမ်းကြသည်။သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး၁၀တင်းမှအနည်းဆုံး၇တင်း၊တဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ ၈.၅တင်း ဖြစ်သည်။မြေပဲစိုက်ပျိုးမြေဧက စုစုပေါင်းမှာ၃၅၀ဖြစ်ပြီးမေလတွင်စတင်စိုက်ပျိုးကာ စက်တင်ဘာလ တွင်ရိတ် သိမ်းသည်။သီးနှံထွက်နှုန်းမှာအများဆုံး၇၀တင်းမှအနည်းဆုံး၆၀တင်း၊ တဧကပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ၆၅တင်း ဖြစ်သည်။စပါးစိုက်ပျိုးမြေဧက စုစုပေါင်းမှာ၁၈၀ဖြစ်ပြီး ဩဂုတ်လတွင်စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဒီဇင်ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး၇၀တင်းမှ အနည်းဆုံး၃၅တင်း၊ တဧက ပျမ်းမျှထွက် နှုန်းမှာ၄၀တင်းဖြစ်သည်။ ပဲစင်းငုံစိုက်ပျိုး မြေဧကစုစုပေါင်းမှာ၅၀ဖြစ်ပြီးမေလတွင် စတင် စိုက်ပျိုးကာ စက်တင်ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။သီးနှံထွက်နှုန်းမှာအများဆုံး ၈တင်းမှအနည်းဆုံး ၅တင်း၊ တဧကပျမ်း ထွက်နှုန်း မှာ၄တင်းဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်မြင့် သောကြောင့် အကျိုးအမြတ် ရရှိမှု အခြေအနေမှာမြင့်သည်။အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာဝန် ဆောင်မှုများ အား နည်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်း များကုမ္ပဏီမှလည်း ချိတ်ဆက်၍ မိမိတို့ရောင်းရရေးသာ အလေး ကြသည်။တောင်သူများစု သည်လယ်ယာ လုပ်ငန်းခွင် အတွက် အလုပ်သမားမလုံလောက်မှု ပြဿနာကို ရင်ဆိုင်တက်ရပြီးလုပ်အားခပိုမိုပေးမှ အလုပ်သမားများ

ကိုငှားရမ်းရရှိနိုင်ကြကာ ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားရသည်။ တစ်ချို့တောင်သူများမှာ အလုပ်သမား ရှားပါးမှုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်တက်မှုတို့ကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် စပါးစိုက်ရာတွင်ကြဲပတ် စနစ်ကို အသုံးပြုကြသည်။ တောင်သူများသည် တခါတရံတွင် မိုးရွာသွန်းမှုမညီမျှမှု နှင့်ရင်ဆိုင်တက် သည်။ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုကြောင့် သီးနှံများတွင် ဖျက်ပိုးများကျရောက် လျှင်နည်း ပညာအား နည်းခြင်း ကြောင့်သီးနှံများ အထွက်နှုန်းနည်းသည်။ သီးနှံများရောင်းချလျှင် ဈေးကွက်တည်ငြိမ်မှု မရှိခြင်းကြောင့် အမြတ်ရရှိမှုနည်းပါးသည်။ တောင်သူများအနေ ဖြင့် ထိရောက်သော စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာ စနစ်ကိုလိုလား နေကြသည်။

ကျေးရွာတွင် ထွန်စက်(၃)/လက်တွန်းထွန်စက်(၇)စက်နှင့်ရေစုပ်စက်(၁၅)ရှိပြီး တစ်ဦးချင်း ပိုင်များ သာဖြစ်သည်။ ကျေးရွာအနေ ဖြင့် စက်ကိရိယာ မရှိပါ။

ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ(၁၀၅)အိမ်ထောင်စု တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေ ဖြင့်မွေးမြူကြ သည်။ အချို့အိမ်ထောင်စုများမှာ မွေးမြူရေးကို အမျိုးအစား(၁)မျိုးနှင့် အထက် မွေးမြူသည်ကိုတွေ့ရ ပါသည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား(၁၃၀)ကောင်၊ နို့စားနွား(၆၉)ကောင်၊ ဝက်(၁၉) ကောင် ၊ကြက်(၁၈၂)ကောင် နှင့် ဆိတ်(၈၂)ကောင် မွေးမြူကြသည်။ တိရိစ္ဆာန်ရောဂါများ အထူးသဖြင့် ခွာနာလျှာနာဖြစ်ပြီး ရောဂါကြောင့်သေဆုံး ပျက်စီးမှုများ ရှိတက်သည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု ကိုမြို့နယ် တိမွေး/ကုဦးစီးဌာန မှရရှိနိုင်သော်လည်း ဝန်ထမ်းမလုံလောက်မှု ကြောင့် လွှမ်းခြုံဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှု အားနည်း သည်။ မွေးမြူရေး ၏အဓိက အခက်အခဲမှာ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အခက်အခဲ၊ ချေးငွေမရရှိမှု၊ မျိုးကောင်း မျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိ၊ အမြတ်အစွန်းရရှိမှု အခြေအနေ၊ သားငါးရောင်းချ ရာတွင် သားသတ်လိုင်စင် ရရှိသူ၏ခေါင်းပုံဖြတ်မှု ခံရပြီးနှင့် လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း။ လွတ်လပ်စွာရောင်းချခွင့်မရကြပါ။အခြား အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း၊ယက္ကန်းလုပ်ငန်း အများဆုံး လုပ် ကိုင်ကြသည်။

စားကျက်မြေတိုးချဲ့နိုင်ရန်မရှိပါ။ မွေးမြူရေးအတွက် ရေလုံလောက်မှုရှိသည်။ မျိုးကောင်း မျိုးသန့် မျိုးတိရိစ္ဆာန်များကို ဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။ မွေးမြူရေးအတွက်လိုအပ်သော သွင်းအား စုများကို တံတားဦးတွင် အလုံအလောက်ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။တိမွေးကုဦးစီးဌာနရှိသည်။ ဈေးကွက် အလုံအလောက် ရှိသည်။ မွေးမြူရန် အိမ်ခြံဝန်းအလုံအလောက်ရှိသည်။

မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရန်အခက်အခဲရှိသည်။မွေးမြူရေးချေးငွေမရှိ။ နှစ်စဉ် ရာသီရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိပြီးနည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အချိန်မီမရ၊ကာကွယ်ဆေးထိုးလေ့မရှိ သော ကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုလည်း လုံလောက်မှုမရှိ။ ဈေးကွက်အလုံအလောက် ရှိသော်လည်း လိုင်စင်မရှိသဖြင့် လွတ်လပ်စွာရောင်းဝယ်ခွင့်မရှိ၊ ဈေးကောင်းမရကြပါ။ သားသတ် လိုင်စင်ရှိသူ၏ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြ ရသည်။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှု ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့်ပါတ်သက်၍အိမ်တွင်းမှု လုပ်ငန်း ကိုယ်ပိုင်ယက္ကန်းယက်လုပ်သူ(၄)ဦးသာရှိပြီး စက်ယက္ကန်းထူထောင်ရန်အရင်းအနှီး ကိုင်ပိုင်ယက္ကန်း ထူထောင် နိုင်ရန် အရင်းအနှီးများမရှိကြသဖြင့် အများစုမှာ လက်ခစားအနေဖြင့် တခြားအိမ်သို့ သွားရောက်လုပ် ကိုင်ကြရသည်။လက်လီလက်ကား ရောင်းဝယ်ရေးတွင်(၂)ဦး၊ယာဉ်စက်ကိရိယာ အိမ်သုံးပစ္စည်းများပြင်ဆင် ရေးတွင်(၂)ဦးနှင့်အပ်ချုပ်နှင့် ဆံပင်အလှပြင်လုပ်ငန်းတွင်(၂)ဦးရှိပါသည်။ အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ ထုတ် ကုန်လုပ်ငန်းတွင်နေစားသွား ရောက်လုပ်ကိုင် ရခြင်း၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ စက်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ ဈေးဆိုင်နှင့်ဈေးရောင်းခြင်း၊ ဝန်ထမ်းအနည်းငယ်နှင့် နေ့စား ဝန်ထမ်းအနည်းငယ်သာရှိသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများ ကိုလုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်မရရှိခြင်း၊လုပ်အားခနည်းခြင်းတို့ကြောင့်ဝင်ငွေနည်း ပါးသည်။ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင် အခွင့် အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုလည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းပါးပြီးချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။အသက်မွေးဝမ်း ပညာသင်တန်းများတက် ရောက်ရန် နှင့်လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်း အနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

ဈေးကွက်လည်း အလုံအလောက် ရှိသည်။ ဇြမိုင် တံတားဦးဈေးတို့နှင့်နီးပြီး ဒေသစိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးထွက်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ သဘာဝဆေးဖက်ဝင် အပင်အနည်းငယ် ထွက်သည်။ နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ်စွာသွားလာ၊ ရောင်းဝယ်နိုင်သည်။ ဈေးကွက်ချိတ်ဆက်မှုရှိ သည်။ ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပြီး တစ်နှစ်ပါတ်လုံး၊ ရာသီမရွေး၊ အချိန်မရွေး သွားလာနိုင်သည်။ ဈေးရောင်း အသက်မွေးဝမ်း လုပ်ငန်း အချို့လုပ်ကိုင် စားသောက် ကြသည် ကိုတွေ့ရှိရသည်။

ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း ပြင်ပအရင်း အနှီး လုပ်ငန်းများ အလုပ်ရုံ စက်ရုံများမရှိခြင်းကြောင့် လူတိုင်းအလုပ်အကိုင်မရှိကြပါ။ နေ့စားလုပ်ခ များနည်းပြီး အလုပ် အကိုင် ပုံမှန်မရှိပါ။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း နည်းပါးသည်။ ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ် များ ရှိသော်လည်းအသက်မွေးအတတ်ပညာနှင့် အတတ်ပညာအားနည်းနေကြသည်။သင်တန်းများ တက်ရောက် ရန်လည်း အရင်းအနှီးနှင့်အဆက် အသွယ် မရှိကြပါ။ အခြားအသက်မွေးဝမ်းလုပ် ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ် လည်းမရှိပါ။

(ဃ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ရေအရင်းအမြစ်အနေဖြင့်လည်းလုံလောက်မှုမရှိသည့်အပြင်ထုံးဓါတ်များနေသဖြင့်အန္တရာယ်ရှိမှုမြင့် အနေအထားတွင်ရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် မိုးရေကိုမှီခိုအားထားခြင်း၊မြစ်ချောင်းများရှိခြင်းကြောင့် ငါးမျိုးကွဲများရရှိနိုင်ပါသည်။ အခါအားလျော်စွာကျရောက်တက်သောမိုးခေါင်ခြင်းကသဘာဝဘေး အန္တရာယ်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ရှိနေဆဲ ဖြစ်ပါ သည်။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာတွင် သမဝါယမချေးငွေမှာ အသင်းဝင် တစ်ယောက်လျှင် ၅၀၀၀ကျပ် ပေးသွင်း လျှင် မည်သူ့ မဆို ချေးပေး သည်။ အတိုးနှုန်းမှာ ၁.၅ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည်။ ချေးငွေကာလမှာ ၆ လဖြစ်ပြီး အကြေဆပ်ပြီးပါက ပြန်လည် ချေး ငှားနိုင်သည်။

ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူထဲမှ ချေးငှားရာတွင် ယာမြေအပေါင်ထားပြီး အတိုးနှုန်းမှာ ၁၀-၂၀% ဖြစ်သည့်အပြင် အမြန်ပြန်လည်ပေးဆပ်ရသောကြောင့် ဆင်းရဲသားများအတွက် ငွေချေးရာတွင်များစွာ အခက် အခဲရှိသည်။ ယုံကြည်မှုလည်းနည်းသောကြောင့် အပေါင်ခံပစ္စည်းမရှိပါက ချေးငွေရရန် အခက် အခဲရှိသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနံပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင်မူလတန်း စာသင်ကျောင်းရှိပါသည်။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂလုံ လောက်မှုမရှိပါ။

ကျေးရွာတွင်စာသင်ကျောင်းမရှိပါ။

ကာကွယ်ဆေး တစ်နှစ် ၃ ကြိမ်ပုံမှန်ထိုးပေးသည်။ အာဟာရပညာပေးဝန် ဆောင်မှုရှိပါသည်။ ဆေးလိပ်သောက် သုံးမှုများခြင်း၊အခိုးအငွေ့ရှူရှိုက် ရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ သားဖွားဆရာမ တစ်ရွာ တစ်ဦးခန့်ထား ပေးရန် (သို့မဟုတ်) အရံသားဖွားသင်တန်း ရန်လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဆေးဝါးဆိုင်မရှိ။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက (၉) မိုင် ဝေးသော တံတားဦးမြို့နယ်ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ကုသမှု ခံယူရပါသဖြင့် အရေးပေါ်ကားမရှိပါသောကြောင့် အခက် အခဲများရှိပါကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

ကျေးရွာတွင်ရေတွင်း(၂)တွင်း၊အဝီစိတွင်း(စက်တပ်)(၆)တွင်း၊ အဝီစိတွင်း တုံကင်(၃၉)နှင့်မိုးရေ သို့ လှောင်ကန်(၁၀)ရှိပါသည်။ နွေရာသီတွင်သောက်ရေ အခက်အခဲကြုံတွေ့ရ ပါသည်။ရေ များ မှာပေါ့ပြီး သောက်၍မကောင်းပါ။ရေတွင်းတူးရန် အခက်အခဲရှိခြင်းနှင့် ရေချိုရရှိရန်အခက်အခဲ ရှိကြောင်းလေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု၂၃၈အိမ်ရှိပါသည်။ယင်လုံအိမ်သာ ၁၅၅လုံးရှိပြီး၊ နှင့်တော ထိုင်စာ သုံးစွဲနေ ကျပါသည်။စနစ်တကျသုံးစွဲနေကျသည်ကိုတွေ့ရ သည်။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့် အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။သူတို့သည် ကျေးရွာ ရှိလူမှု ရေးလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်တက်ကြွစွာ ဆောင်ရွက်မှုရှိပြီး ဘာသာရေးလုပ်ငန်းတွင် စိတ်ပါဝင် စားမှုတက်ကြွမှုရှိပါ သည်။ပရဟိတသီးသန့်ဖွဲ့စည်းမှုမရှိသေးပါ။လူငယ်များအတွက် အားကစားသီးသန့် မရှိခြင်းကြောင့် အလုပ်လုပ် ပြီးပြန်လာသည့်အခါ အရက်ဆိုင်၊ဘီယာဆိုင်များတွင် အပန်းဖြေခြင်းဖြင့် ပျက်ဆီးနေသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

အားကစားကွင်းများလုပ်ဆောင်ပေးလျှင်အပန်းဖြေစရာရရှိပြီးလူငယ်များပျက်စီးနေမှုများပျောက်ကွယ်

သွားနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဆောင်ရွက်သည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ သီးသန့် ဖော်ဆောင်ခြင်း မရှိသေးချေ။ လူငယ်များဘောလုံးပွဲအကြည့်အများဆုံးဖြစ်၍ ဘီယာဆိုင်တွင် ဘီယာမ သောက်ချင် လည်းသောက်၊ အချိန်မတော်သွားကြည့်တာတွေရှိရပါသည်။ အိမ်တိုင်းလိုလို အခမဲ့ရုပ်သံလိုင်းများ လွှင့်ပေးလျှင်အဆင်ပြေနိုင်သည်။ အားကစားနှင့်အားကစားပစ္စည်းများတွင်လည်း လက်လှမ်းမီမှု အားနည်းပြီး ကျေးရွာတွင် အားကစားကွင်းမရှိပါ။အားကစားပစ္စည်းပြည့်စုံမှုမရှိကြပါ။ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပ လေ့မရှိကြပါ။ ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေကြပြီဖြစ်သည်။ ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှုအနေဖြင့် နှစ်စဉ်သင်္ကြန်အကပွဲကို ကျင်းပပါသည်။ ကျေးရွာတွင်စာကြည့်တိုက်မရှိသည့် အတွက် လူငယ်များမှာ စာပေလေ့ လာမှု၊ ဗဟုသုတ နည်းပါးသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ဖုန်းများကိုလူငယ်တိုင်း လိုလို ကိုင်ဆောင်ပြီး အင်တာနက်အသုံးပြုကြ သော်လည်းဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာတို့ကိုသာအများဆုံး အသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသောစီးပွားရေး၊ပညာရေး၊နိုင်ငံရေး၊သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေ သေးသည်။ အင်တာနက် ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက်လေ့လာရန် လည်း ဗဟုသုတနည်း နေသေးသည်။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦး - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးထုတ်ကုန်များအတွက် ကျေးရွာနှင့် နှင့် ၉ မိုင်ကွာဝေးသော တံတားဦး ဈေးတို့တွင် ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ ကုန်စိမ်းနှင့် သားငါးကို တံတားဦးဈေး တွင် အလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပြီး၊ အခြားလူသုံးကုန်ပစ္စည်းများကို ၂၈ မိုင်အကွာမန္တလေးဈေးသို့ ကိုယ်ပိုင် ဆိုင်ကယ်၊ကား၊ ဆိုင်ကယ်တက္ကစီ၊ အခြား ရွာမှပြေးဆွဲသော လိုင်းကားစသည်တို့ဖြင့် ရာသီမရွေး သွားရောက် ဝယ်ယူကြရသည်။ ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့် အများသုံး ယာဉ်မရှိပါ။

ကျေးရွာတွင်းလမ်းမှာ(၁)အဆင့်ဖြစ်ပြီး တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံးသွား လာနိုင်ပြီး လမ်းမှာ သွားလာဖို့အဆင်ပြေပါသည်။ လမ်း၏အရှည်မှာပေ၂၀၀မိုင်ခန့်ရှိသည်။ ရွာချင်း ဆက် လမ်း မှာအဆင့် (၁)ဖြစ်ပြီး ကျောက်ခင်းလမ်းဖြစ်သည်။ ရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ ကောင်းမွန်ပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံး သွားလာရန် လွယ်ကူပါသည်။ရွာချင်းဆက်လမ်း၏ အရှည်မှာ(၂)မိုင်ရှိသည်။ မိုးရာသီအချိန်တွင် လမ်းများ ပျက်စီးခြင်း၊ လမ်းချော်ခြင်းများကြောင့် ကလေးများ ကျောင်းသွားလျှင် အခက်အခဲများကြုံတွေ့ရပါသည်။ လမ်းအခြေ အနေနှင့် မမျှတသောယာဉ်များဝင်ထွက်သွား လာမှု ကြောင့် လက်ရှိလမ်း အခြေအနေမှာလည်း ဆိုးရွား နေပါ သည်။

ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်ဘီး ၅စီး၊ ဆိုင်ကယ်၂၄၀စင်း၊ နှင့်ထော်လာဂျီ (၃)စီး၊ကား(၁) နွားလှည်း ၁၀၄ ရှိပြီး အများစုမှာတစ်ပိုင်တစ်နိုင်သွားလာရေး နှင့်သယ်ယူပို့ ဆောင် ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကိုအများစု အသုံးပြုကြသည်။

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးမရရှိသေးပါ။ကျေးရွာတွင် အိမ်ခြေ(၂၃၈)အိမ်ရှိသည့် အနက်ဆိုလာမီးအ သုံးပြုသူ(၇၈)အိမ်၊ ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်(၁၅)အိမ်သာရှိပါသည်။ကျေးရွာမှငွေကြေးမ တတ်နိုင်

သေးသူများမှာ အခြားဖယောင်းတိုင် နှင့်LEDမီး များသုံးစွဲနေသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ကျေးရွာတွင် မီးဘေးအန္တရာယ် ကျရောက် နိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့်ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၁၆၂) လုံး၊ ရေဒီယို (၇၆) လုံး၊ တီဗွီ (၆၁)လုံး နှင့်ဂြိုဟ်တု စလောင်း(၂)လုံး ရှိပါသည်။ ဖုန်းများအသုံးပြုခြင်း အတွက် တစ်နေရာနှင့် တစ်နေရာ ဆက်သွယ်မှု ရရှိခြင်း၊ မိုးလေဝသအခြေအနေ သတင်းအချက်အလက်များ အလွယ်တကူ ရရှိကြောင်း လေ့လာ တွေ့ ရှိ ရပါသည်။

ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု နည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့်ကုန်စည် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ ထို့အပြင်ရွာသားများသည်မိဘိုင်းတယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ် ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သောသတင်းအရင်းအမြစ်များ အတွက်လိုအပ်သလို ဆက်သွယ် သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံစနစ်ကိုချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်းရွာသူ/သားများမှ အာမခံလုပ်ငန်း အပေါ်ယုံကြည်မှုနှင့်စိတ်ဝင်စားမှု နည်းသောကြောင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထားသူမရှိ သလောက် ပင်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင်သဘာဝဘေး အန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ်သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပါ။ ဗဟုသုတလည်းနည်းပါးကြသည်။ရွာသားများသည်လိုအပ်ပါက(၁၀)မိုင် တံတားဦးရဲစခန်းသို့ အလွယ် တကူချိတ်ဆက်နိုင် သောကြောင့်ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုဖြစ်ပွားခြင်းလည်းနည်း ပါးသည်။

(ဈ)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ကြီးမားသောခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ သာမန်ကိစ္စ များကို ကျေးရွာ ရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

ကျေးရွာနှင့်အနီးတဝိုက်တွင် ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ထွက်ရှိသည်။ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင် သောအ ရွယ်(၈၁၀)ဦး(၇၃.၆%) ရှိသဖြင့်၎င်းလူအရွယ်များကို အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာများ သင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်ကိုတည်ဆောက်ပေးနိုင်ပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် များစွာအလားလာကောင်းပါသည်။ကျေးရွာလူထု၏ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန်ပြီးကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများသို့လည်း အလွယ်တကူလက်လှမ်းမီနိုင် ကြသည်။

လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီးတစ်နှစ်ပတ်လုံးအချိန်မရွေးယာဉ်မျိုးစုံ သွားလာ နိုင်သည်။တယ်လီဖုန်းအဆက်အသွယ်အနေဖြင့်လည်း MPT၊Orredoo၊MECနှင့် Telenor လေးမျိုးစလုံး ဆက် သွယ်နိုင်ပြီး ဈေးကွက်နှင့်သတင်းအချက်အလက်များအချိန်နှင့်တပြေးညီရယူနိုင် သည်။

လုံခြုံရေးအရလည်းနယ်မြေဒေသအေးချမ်းသာယာပြီးလွတ်လပ်စွာ၊လုံခြုံစွာသွားလာနိုင်သည်။
ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု နည်းပါးပြီးတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့်ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်း
ဝယ်မှုကိုလုံခြုံချောမွေ့စေသည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာရှိစိုက်ပျိုးမြေများမရရှိပါ။ မွေးမြူရေးတွင် ရာသီအလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွာစွာ
ကျရောက်လေ့ရှိသဖြင့် မွေးမြူသူများ နှစ်စဉ် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ ၎င်းအတွက် ထိရောက်သော
ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ နည်းပညာ ဝန်ဆောင် မှုများလည်း မရကြပါ။ ကျေးရွာတွင်လည်း နည်းပညာ
ကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ မွေးမြူရေးကုသစရိတ် မြင့်မားသည်။ အရင်းအနှီး များပြီး မွေးမြူရေးချေးငွေလည်း
မရကြပါ။ မိမိအိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ၏ အသားကိုလည်း လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့်မရှိ။ သားသတ်
လိုင်စင်ရှိသူကိုသာ ရောင်းချရသောအခါမတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။သားသတ် လိုင်စင်ချထားရာ
တွင် လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုးချထားပေးလေ့ရှိသည်။ အရှင်လိုက် သယ်ယူ
ရောင်းချခွင့်ကိုလည်း ကန့်သတ် မှုများ၊ ဖမ်းဆီးမှုများရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းလည်းမရှိသဖြင့် အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်ရရှိရေး
အတွက် အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းအတွက်ကုန်ကြမ်း၊ အတက်ပညာ၊အထိ
အတွေ့တို့ အား နည်းသည်။အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း နည်းပါးသည်။ အခြားအသက်မွေးဝမ်း
လုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ်
လည်းမရှိပါ။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလာမည့်
ငါးနှစ်တာကာလ အတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

(၁) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၆၅) သည်
ဝမ်းစာ ဖူလုံပြီး မိသားစု ဝင်ငွေ ၂၅% တိုးတက်ပြီးဖြစ်ရမည်။

(၂) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာအတွက် အခြေခံလူမှုအဆောက်အဦများ
ပြည့်စုံပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားနေပြီ ဖြစ်ရမည်။

(၃) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာကို ကောင်းစွာ ဦးဆောင်နိုင်သော စီမံ
အုပ်ချုပ်မှု စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်းသော လူမှု အဖွဲ့အစည်း အနည်းဆုံးတစ်ဖွဲ့မှ ဦးဆောင်
နေနိုင်သည့်အပြင် ကျွမ်းကျင်သူ အနည်းဆုံး (၅) ဦးလည်း မွေးထုတ်ပြီး ဖြစ်ရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါ အကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

(ခ.၁) ကျေးရွာတွင် အရင်းအနှီးငွေ၊ နည်းပညာနှင့် နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်း ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစား ငွေကြေးလုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတွက် မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ၊ ရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာ အခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။ အရင်းအနှီးငွေများရရှိပါက စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေချထားပေးမည်။ အလားတူပင် ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နည်းပညာများထွန်းကား လာရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နည်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ သင်တန်းတက်ထားသူများ ကတဖန် ကျေးရွာတွင်ရရှိထားသော နည်းပညာများကို မျှဝေ ပေးပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုကာ ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေမည်။

(ခ.၂) ကျေးရွာတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံဖြစ်သည့် (လမ်း၊မီးလင်းရေး၊ ကျန်းမာရေး ဆေးပေးခန်း၊ စာကြည့်တိုက်)များကို တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာ အခြေခံ အဆောက်အအုံများကို သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည် ။ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာလမ်းနှင့် ကျေးရွာဈေးဆောက်လုပ်ကာ ကျေးရွာ၏အခြေခံ အဆောက်အအုံ များတိုးတက် ကောင်းမွန် ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ တချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအဆောက် အအုံများကို အသုံးပြုစီမံခန့်ခွဲ၊ ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။ ကျေးရွာလူမှု အဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာအခြေပြုလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှု စွမ်းရည်များ ပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်မည်။

ခ.၃) ကျွန်ုပ်တို့သည် အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုးပန်းထိုး၊ ယိုနှင့် မုန့်လုပ်နည်း၊ ဆံပင်ညှပ်၊ စက်ပြင်၊ မော်တော် ဆိုင်ကယ်ပြင်နှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်စသော သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော သင်တန်းသား များကို တက်ရောက်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ ထိုသင်တန်းများသည် သင်တန်းသားများ အတွက် ကျွမ်းကျင်မှု များကို တိုးပွားရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီး လုပ်ငန်း အစီအစဉ်နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ ပြုစုဖော်ပြ ထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့် အစိုးရဌာနများနှင့်အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင် ကြပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှု သည်အလွန် အရေးပါပါသည်။ အနာဂတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ် များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျက်ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများ ထိရောက်စွာ အသုံးပြုနိုင်ရေး၊

ကျေးရွာတွင်ပဲ၊ မုံလာထုတ်၊ခရမ်းချဉ်နှင့်ပြောင်း ပဲတို့ကို စိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်သူများ အတွက် သီးနှံ ဖျက်ပိုး ကျရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ပိုးကိုထိရောက်စွာ နှိမ်နှင်းရေးအတွက် နည်းစနစ် ရရှိရေးလိုအပ်သည်။ ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုများကို ရသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်ပစ္စည်းများရောင်းချသည့် ပုဂ္ဂလိကအရောင်း ဆိုင်များကို မှီခိုအားထား မှုပိုများသည်။ သီးနှံဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြကာ တောင်သူများအတွက် သီးနှံ ပျက်စီးမှုနှင့် ဝင်ငွေလျော့နည်းမှုဖြစ်စေသည်။ နည်းပညာအသုံးပြုပုံများ အပါအဝင် ပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေး နည်းပညာအသစ် ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဦးဆောင် ဦးရွက် ပြုသင့်ပါသည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီး များအတွက် လိုအပ်သောချေးငွေရရှိရန် စနစ်များပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမား နှင့် အသေးစား လုပ်ငန်းရှင်များသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသေးစားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက် အထိုက်အလျောက် များပြားသည့် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။ အလားတူနှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးရေးအတွက် လည်းစိုက်ပျိုးမည့် အပင်အမျိုး အစားနှင့် အရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်အပေါ်မူတည်၍ မြစိမ်းရောင်ချေး ငွေနှင့် နှစ်ရှည်ချေးငွေများ လိုအပ်ပါသည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင်း အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင် နှင့် အမြတ်အစွန်းများရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့တွင် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းပညာ၊ ဈေးကွက်၊ သတင်းအချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီမှု တွင် အားနည်းပါသည်။ ကျေးရွာတစ်ခုလုံး၏ အမျိုးမျိုး ကွဲပြားနေသော လုပ်ငန်းများ (ကုန်ထုတ်ခြင်း၊ စက်မှု၊ လက်မှုလုပ်ငန်း)အတွက် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေး ထောက်ပံ့ခြင်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်း ရေးဆွဲရန် ခက်ခဲပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာမှ အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းသစ်များ

ယခုအခါ အဆင်သင့်မတွေ့ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအထောက်အကူပြုအဖွဲ့တစ်ခုထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲရေးအောက်တွင် ထားရှိကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝန်ဆောင်မှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် တစ်ချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးရေးဝန်ထမ်းအချို့ ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ မြို့နယ်ဒေသ မှသည် ကျေးရွာအထိလိုအပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှု အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက်လုံလောက်သော ရန်ပုံငွေလည်း ရှိရပါမည်။

(င) ကျေးလက်ဈေးဆောက်လုပ်ရေးနှင့် သားငါးလိုင်စင်များချထားမှု

ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ မတရားဈေးနှိမ်ခြင်း၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခြင်းတို့ကို ခံနေကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချ ထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးခြင်း။ ရွာသူ/သားများမှ မိမိတို့မွေး မြူ ထားသော အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချရာတွင်ဖမ်းဆီးခံရခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူရောင်း ချခွင့် ကန့်သတ်ထားခံရခြင်းနှင့် သားသတ်လိုင်စင်သို့ ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်ဈေးမပေးဘဲ မတရားဈေးနှိမ် ခံရသည်။ လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံနေရသည်။ မွေးမြူ ထုတ်လုပ်မှု အလုံအလောက် ရှိသည်။ ဈေးကွက်နှင့် ဝယ်လိုအားလည်း အလုံအလောက်ရှိသည်။ သို့သော်ဒေသခံ ရွာသူ/သားများ မွေးမြူရေးမှ အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ အကယ်၍လွတ်လပ်စွာအခွန် လွတ် ရောင်းချနိုင်မည်ဆိုပါက မွေးမြူသူ တောင်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဝင်ငွေတိုးလာမည်ဖြစ်ပြီး ဝယ်ယူစားသုံးသူများအနေဖြင့်လည်း သန့်ရှင်းလတ်ဆတ်သော အသားငါးတို့ကို ဈေးနှုန်းသက်သာစွာ ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်ခြင်းဖြင့်နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ်ကြသည့် တောင်သူများအား ကျေးရွာတွင်းအခွန်လွတ် သားငါးဈေးတည် ဆောက်ပေးရန်။ သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေး လိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးဆွဲပေးရန်။ ဒေသခံများအကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များဖြင့် စည်သွပ်စက်ရုံ/ သားရေစက်ရုံ တည်ထောင်ပေးရန်။

ကျေးရွာတွင် မိမိတို့ လယ်၊ ယာ၊ သားငါးများကို လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချနိုင်သော ဆိုင်ခန်း ၃၀ - ၄၀ ပါရှိသည့် အခွန်လွတ်ဈေးတစ်ခုရှိသင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများက ရေ၊ သန့်ရှင်း ရေးစနစ်နှင့် လမ်းတို့စနစ်တကျပါဝင်သည့် ဈေးအဆောက်အဦး တစ်ခုတည်ဆောက်ပေးရန် ပါဝင်ဆောင် ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။ မိမိတို့ကျေးရွာအပြင် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ ရွာသူရွာသားအချို့ အတွက်လည်း အကျိုးခံစားမှု ရရှိစေနိုင်ပါမည်။

(စ) စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိခြင်း

စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်ကြမ်း အလုံလောက်ထွက်ရှိသော်လည်း ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့်ပွဲရုံ များမှ အလေးတင်းတောင်းမှန်ခြင်းကြောင့် စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင် တောင်သူများ အရှုံးပေါ်/ အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။ အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှုအားနည်းသည်။ ဈေးကွက်

တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်ရေး အစိုးရမှကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင် ရွက်ပေးရန်။

(ဆ) အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရ ပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်

ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းတွင်ပညာရေးဝန်ထမ်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။ ပညာရေးဌာနမှ လစ်လပ် နေရာများအချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမရှိ။ ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသားအရေ အတွက်များသည်။ အချိန်မီခန့်ထားခြင်းမရှိ။ အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန်ကျ နေရာသို့ သွားရောက်တာဝန် ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။ ဝန်ထမ်းများကိုဖွဲ့စည်းပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက်ခန့် ထားပေးရာတွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်။

(ဇ) ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဌာန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေး ဆောင်ရွက် ပေးရန်။

အလုပ်အမျိုးအစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှုတူသော်လည်း ကျား/မနှစ်စား လုပ်အားခတန်းတူမရရှိကြပါ။ ကျား/မခွဲခြားမှု အနည်းငယ်ရှိသည်။ ၎င်းအပြင်အမျိုး သမီးများ လုံခြုံမှု နည်းနေသည်။လက်ရှိအမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေသည်ထိရောက်မှု အားနည်း နေသေးသည်။ အမျိုး သမီးများ အနေဖြင့် အတွေ့အကြုံဗဟုသုတနည်းသည်။ ပညာတတ်နည်း ပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်မှုမရှိ။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတစ်ဆင့် လွှတ်တော်သို့ တင်ပြ၍ ကျား/မ လုပ်အားခ တန်းတူရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေပြဌာန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(ဈ) အများသုံး ဘတ်စ်ကားလိုင်းပြေးဆွဲပေးရန်

ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာသည် တံတားဦးနှင့် (၉)မိုင်အကွာတွင် တည်ရှိသည်။ ဒေသထွက်ကုန်များ အလုံအလောက်နှင့် ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ သွားလာရန် ကားလမ်းများလည်း ရှိသော်လည်း ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည် ယာဉ်လိုင်းများ မရှိသောကြောင့် စင်းလုံးငါး၊ သို့မဟုတ်ကိုယ်ပိုင်ကား၊ ဆိုင်ကယ်ရှိ သူများသာ အဆင်ပြေသွား လာနိုင်သော်လည်း ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံးများအတွက် ပုံမှန်နှင့် အရေးပေါ် သွားလာရန် အဆင်မပြေကြပါ။ ထို့ကြောင့် ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့် **အများသုံး ဘတ်စ်ကား လိုင်းပြေးဆွဲပေးရန်။**

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ် သဘောထား နားလည်နိုင်စေမည့် ဖော်ထုတ်ထားချက်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ငါးနှစ်တာ စီမံချက် ကာလ အတွင်း ချမှတ်ထားသောပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိရန်ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်မှု ဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့်ကာလက ဖော်ထုတ်၊ ဦးစား ပေးတန်းစီခွဲကြသည့် စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှ ပြည့်စုံမှုမရှိနိုင်ပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာ

လူထုသည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်တာ ကာလစီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲ ထားနိုင်ကြသော်လည်း ငါးနှစ်တာကာလ တစ်လျှောက် လုံးတွင် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ်သွားကြပါမည်။ သို့ပါသောကြောင့် ရေးဆွဲထားသည့် ငါးနှစ်တာစီမံချက်သည် ပြင်းထန်သောသဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများ မပေါ် ပေါက်ပါက အနည်းနှင့် အများဆိုသလို ပြောင်းလဲမှုမရှိနိုင်ပဲ နောက်ထပ် တိုးလာမည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များသာ ပါဝင်လာနိုင်ပါမည်။ ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်၏ဗျူဟာမြောက်မူဘောင်အတွင်း နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက် သွားကြပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များကို စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို စီစစ်စိတ်ဖြာနိုင်ရန် လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင် ရာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခြေခံပြီး အုပ်စုခွဲသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်း (Functional classification)ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများအတွက် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအလိုက် ဆောင်ရွက်ဖွယ်ရာများကို သိရှိနားလည်စေနိုင်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍အုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)သည် စီမံချက်ကို အကဲဖြတ်ရာတွင် စီးပွားရေးအကျိုးဖြစ်ထွန်း မှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ လူသားချင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုတို့ကို ခွဲခြားသိရှိစေရန် အထောက်အကူပြုသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional classification) ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍ အပိုင်း အခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification) တွင်သာမန်အသုံးစရိတ်၊ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်၊ လူသားချင်း စာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့် ခွဲခြားစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေး အစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များ အစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများရရှိရန်လည်းလိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး အစည်းအဝေးတွင် သဘောတူ သတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ် ပေါင်း	ဦးစား ပေး	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
------------------	----------	-----------------	--------------	------------	----------

အဆင့်				
စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ				
၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး	၃၀	၁၈	၁. အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်း ၂. စာရင်းနှင့် မှတ်တမ်းရေးသွင်းနည်းသင်တန်း	ကျေးလက် ဦးစီး
စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ				
၂။ စိုက်ပျိုးရေးရရှိရေး	၅၀	၇	၃. စက်အဝီစိတွင်းတူးဖော်ခြင်း။	ဆည်မြောင်း ဦးစီးဌာန။ ကုမ္ပဏီများ
၃။ သီးနှံအထွက်တိုး	၄၅	၈		စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန
၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	၃၅	၉		စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန
မွေးမြူရေးကဏ္ဍ				
၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၄၈	၅	၄. ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေး ၅. တစ်ပိုင်တစ်နိုင် မွေးမြူရေးတိုးချဲ့ခြင်း ၆. မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင်ပေးခြင်း	တိမွေး ကုဦး စီးဌာန ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန
၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ	၂၀	၁၀	၇. တိမွေးကုသင်တန်း	တိမွေး ကုဦး စီးဌာန
စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ				
၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်း	၄၅	၁၁	၈. ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလှပြင်ပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း ၉. ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ	

လစ်လပ်နေရာ တွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရ
ပညာ တတ်များအား ဦးစား ပေး
ခန့်ထားပေး ရန်နှင့် မြို့နယ်ဦးစီးမှူး
များ အား ဒေသနှင့် ကိုက်ညီသော
စီမံခန့်ခွဲခွင့် ပြု ပေးရန်

<u>၈။ အသက်မွေးဝမ်း နည်း ပညာ</u>	၃၈	၉	၁၀. စက်ချုပ်နှင့်အိမ်တွင်းမှု အဆင့်မြင့်သင်တန်း ၁၄. တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း	ကျေးလ က်နှင့် အသက် မွေးဦး စီး ဌာန
<u>ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ</u>				
<u>၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေး ဝန် ဆောင်မှု</u>	၂၅	၄		ကျေးလ က်
<u>ပညာရေးကဏ္ဍ</u>				
<u>၁၀။ပညာရေးမြှင့် တင် ခြင်း</u>	၅၅	၁၃	၁၅. ကျောင်းဆောင်သစ်ဆောက် လုပ်ခြင်း/ ၁၆. ကျောင်းစာကြည့်တိုက်ထူ ထောင်ခြင်း	ပညာ ရေးဦးစီး ဌာန
<u>ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ</u>				
<u>၁၁။ ကျန်းမာရေးအ ဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း</u>	၅၇	၁၄	၁၇. ဆေးခန်းဆောက်လုပ်ခြင်း ၁၈. ဆေးခန်းပရိဘောဂနှင့် ဆေးခန်းသုံး ပစ္စည်းများ ၁၉.လူနာတင်အရေးပေါ်ကားထူ ထောင် ခြင်း ၂၀. အခြေခံမရှိမဖြစ်အိမ်သုံးဆေး ဆိုင် ထူ ထောင် ခြင်း	အားက စားနှင့် ကျန်းမာ ရေး ဦးစီးဌာ န
<u>၁၂။ ကျန်းမာရေး နည်း ပညာ</u>	၃၉	၁၅	၂၁. အရံသားဖွီးသင်တန်း ၂၂. အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း ၂၃. တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း ၂၄. ကျန်းမာရေးပညာပေးသင် တန်း	အားက စားနှင့် ကျန်းမာ ရေး ဦးစီး

ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ			
၁၃။ သောက်ရေသန့်ရှင်းရေး	၂၈	၃	၂၅. ကျေးရွာသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ၂၆. ဆင်းရဲသားများယင်လုံအိမ်သာဆောက်လုပ်ခြင်း
လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ			
၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၁၅	၁၆	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ၂၇. တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း ၂၉. ကွန်ပျူတာသင်တန်း
လူငယ်များ လုံခြုံမှု			၃၁. အမျိုးသမီး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုသင်တန်း ၃၂. မူးယစ်ဆေးအသိပညာပေးသင်တန်း ၃၃. လူကုန်ကူးကာကွယ်တားဆီးရေးသင်တန်း
လူငယ်များလေ့လာသင်ယူမှု			မြှင့်တင်ရေး
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေးနှင့်			မြှင့်တင်ရေး
လူငယ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များတွင်မျှတ၊ တက်ကြွစွာပါဝင်လာစေရေး			
လူငယ်များအားကစားမြှင့်တင်ခြင်း			အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေး ဦးစီးဌာန
ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အအုံများ			

<u>၁၅။ ကျေးရွာလမ်း တံတား</u>	၄၀	၃	၃၄. ရွာတွင်းကျောက်ချောလမ်း ခင်းခြင်း၊ ၃၅. ရွာချင်းဆက်ကျောက်ချော လမ်း ခင်းခြင်း ၃၆. ကုန်ထုတ်လမ်း ပြုပြင်ခြင်း	ကျေး လက် ဦးစီး
----------------------------------	----	---	--	----------------------

<u>၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်း ရေး</u>	၄၅	၂	၃၇.လျှပ်စစ်မီးရရှိရေး	ကျေး လက်
-----------------------------------	----	---	-----------------------	-------------

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ

<u>၁၇။ သဘာဝဘေး လျှော့ချ ရေး</u>	၂၃	၁၅	၃၈. မီးသတ်ရေကန်နှင့် လက်ဆွဲမီးသတ်စက် ထူထောင်ခြင်း ၃၉. အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့ စည်းခြင်း ၄၀. သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး သင်တန်း	
-------------------------------------	----	----	---	--

မူဝါဒများ

<u>၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း</u>	၅	၁၄	၄၁. အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများအား ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေး ရန်။ ၄၂. ကျား/မလုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး အ မျိုးသမီးကာ ကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဌာန်း ပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင် ရွက်ပေးရန်။ ၄၃. ပုံမှန်ဘတ်စ်ကားလိုင်းပြေး ဆွဲပေးရန်။	လွှတ် တော် သို့ တင် ပြရန်။
---	---	----	--	-------------------------------------

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက် အဆင့် ၂၀၁၇ ၂၀၁၈ ၂၀၁၉ ၂၀၂၀ ၂၀၂၁

၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင် ရေး	Â				
၂။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း	Â	Â			
၃။ အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ	Â	Â	Â	Â	Â
၄။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု	Â				
၅။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	Â	Â	Â		
၆။ ကျန်းမာရေးအ ဆောက်အဦများမြှင့်တင် ခြင်း		Â	Â		
၇။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	Â	Â	Â		
၈။ သောက်ရေသန့်		Â	Â		
၉။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	Â	Â	Â	Â	Â
၁၀။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	Â	Â			
၁၁။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး	Â				
၁၂။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး	Â	Â	Â	Â	Â
၁၃။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	Â	Â	Â	Â	Â

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်းနမူနာ (indicative)အဖြစ် ကိုးကားရန် ပမာဏသာဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ်လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက်ပမာဏ တွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် လုပ်ငန်းများထံမှ ဘတ်ဂျက်အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသား မဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာလုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်း ကိရိယာ၊ အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျက်

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)			
			သာမန် အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်	လူသားချင်း စာနာမှုဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှု

		အသုံးစရိတ်	တင်ရေး
၁	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး		✓
၂	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း	✓	
၃	အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ		✓
၄	ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု	✓	
၅	ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	✓	
၆	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦများမြှင့်တင်ခြင်း	✓	
၇	ကျန်းမာရေးနည်းပညာ		✓
၈	သောက်ရေသန့်	✓	
၉	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	✓	✓
၁၀	ကျေးရွာလမ်းတံတား	✓	
၁၁	ကျေးရွာမီးလင်းရေး	✓	
၁၂	သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး		✓
၁၃	ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	✓	

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ကျေးရွာလူထုက ဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်း အောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းရေးနှင့်စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များ ခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာ အသင်းသည် ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေး ကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ်လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင်ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်း အခြားသောဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ်ပူးပေါင်းရန်လိုပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည်မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန်မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့ အစည်း ကလည်းလယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက်အကူပြုလမ်း အဆင့်မြှင့် တင်ရန်မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံ နှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများ ရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူဆောင်ရွက် ရမည့်ကိစ္စများကိုလည်း တွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ် များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင်လိုအပ်ပါသည်။ ဆောက်လုပ်ရေးကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများက စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးလွှမ်းခြုံ ကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီက တာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာမြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသော ကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့ အစည်းများနှင့်နီးနီး ကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များထားရှိ မည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှအလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ် ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကိုကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သောစည်းကမ်းများသတ်မှတ် မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အား တာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် လမ်း ကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှုအခြေအနေများအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်သော နည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကိုကြီးကြပ်စစ်ဆေး သုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်းများတည်ဆောက် ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်း ဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကို စနစ်တကျ ကြီးကြပ် စစ်ဆေးပါမည်။ ၎င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း လုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့်သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်း လုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင် ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးတို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ် ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက်အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကို တိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)များဖြစ်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ (monitoring report)ကိုရွာလူထု အစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှု ကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ်ကြီးကြပ် စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊ (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသော ငွေသားနှင့်အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊ ငွေသားနှင့် ငွေသား

မဟုတ်သော အရင်း အမြစ်များ စုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊ ငွေကြေးစုဆောင်း ပြင်ဆင်မှု တိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစု ပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံ ပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိက ထားဖော်ပြပါမည်။ ၎င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှာမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင် ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက် အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ် ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှု ထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ်အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်တို့ဆောင်ရွက် သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ် များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာကဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီး နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့် အဖွဲ့အစည်းများမှာ-ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ ၊မြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်း ရှင် များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင် သက်ဆိုင်သူ များထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်း ရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၁)

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု ဇယားများ

(၁) ကျေးရွာ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		ကျား	မ	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း၏%
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၇	၅	၁၂	၁%
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၄၈	၃၀	၇၈	၇%
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၅၁	၃၇	၈၈	၇.၉%
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ်	အလယ်တန်းကျောင်းသား	၄၉	၄၁	၉၀	၈.၁%

အသက်အုပ်စု		ကျား	မ	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း၏%
အထိ	အရွယ်				
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ်အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၃၇၀	၄၄၀	၈၁၀	၇၃.၆%
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၈	၁၄	၂၂	၂%
စုစုပေါင်း လူဦးရေ ၁၁၀၀		၅၃၃	၅၆၇	၁၁၀၀	၁၀၀%
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု - ၂၃၈		တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - (၄.၆%)			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်တော်တို့ ညောင်ကုန်းကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၂၃၈) မှ လူဦးရေပေါင်း(၁၁၀၀)(က၅၃၃+မ၅၆၇)ရှိသည်။တစ်အိမ်ထောင် လျင်ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၆%) ရှိသဖြင့် မြန်မာ နိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ် သော တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွားမှု ၅ယောက်နှုန်းထက်အနည်းငယ်သာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ(၈၁၀)ဦး (၇၃.၆%)ရှိပြီး၊ မိမိသူဦးရေမှာ ၂၂ဦး(၂%)သာရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာအသင့်အတင့်ရှိသည် ကို တွေ့ရပါသည်။ ၎င်းအလုပ်လုပ်နိုင်သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းကျွမ်းကျင်မှုများထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာကောင်းများ ရှိပါသည်။အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်တွင် အမျိုးသားအလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေထက်အမျိုးသမီးဦးရေမှာ (၇၁)ဦးများသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။တစ်နှစ်အောက်လူဦးရေမှာ(၁၂)ဦး(၁%)သာရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွား နှုန်းနည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ တစ်နှစ်နှင့်၅နှစ်အောက်လူဦးရေ(၇၈)ယောက် (၇%) ရှိသဖြင့် ၅နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက် ကိုအတိအကျသိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့်အလယ်တန်းကျောင်း နေအရွယ် လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတိုင်း ကျောင်းနေ နိုင်ခြင်းရှိမရှိကို အလွယ်တကူနှိုင်းယှဉ် သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၅နှစ်မှ၉နှစ်အထိ(၈၈)ဦး (၇.၉%)၊၉နှစ်အထက်မှ ၁၅နှစ်အထိ(၉၀)ဦး(၈.၁%)၊ ၁၅နှစ်အထက်မှ၆၀နှစ်အထိ (၈၁၀)ဦး(၇၃.၆%)နှင့်၆၀နှစ်နှင့်အထက် သက်ကြီး ရွယ်ကြီး (၂၂)ယောက်(၂%)ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေ အသင့်အတင့်ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်		တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%		
			မိသားစုဝင်လုပ်အား		

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ် ထောင်စု	%	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
၁	စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၁၈	၈၅.၅%	၂၀၇		စိုက်ပျိုးရေး
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီ အလိုက် အလုပ်သမား					
၂	တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၅	၁၀.၉%	၁၀၀	၆၅	ဆိတ်/သိုး /နွား
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			၂၅	၁၅	
၃	ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁	၀.၄%	၃	၁	ယက္ကန်းနှင့် နို့ချက်
၆	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၇	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊	၂	၁.၄%	၁၇	၁၁	စက်ချုပ်

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ် ထောင်စု	%	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၈	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း			၃	၃	ဝပ်ရှော့
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁	၀.၄%	၇	၃	ဆံပင်၊အလှ ပြင်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၀	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁	၀.၄%	၁၅	၁၃	
၁၁	ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၂	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၃	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၄	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ် ထောင်စု	%	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၅	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၆	ပညာရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၇	ကျန်းမာရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၈	လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၉	အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၂၀	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies, etc.,)					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
	စုစုပေါင်း	၁၃၈	၁၀၀%	၃၇၅	၁၀၈	

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ကျေးရွာ၏အဓိကအသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေး/မွေးမြူရေးနှင့် ယက္ကန်းလုပ်ငန်း ဖြစ်သော်လည်း ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း (၂၃၈)အိမ်၊အနက် အိမ်ခြေ(၁၁၈)အိမ်မှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့် အိမ်ခြေ(၁၅)အိမ်မှာ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ကျွမ်းကျင် လုပ်ငန်း အနေဖြင့် လုပ်ကိုင်သူ ဝပ်ရှော့(၂)ဦး၊ဆံပင်ညှပ်(၁)ဦး၊အလှပြင်(၁)ဦး၊ လက်သမား / ပန်းရံ(၁၁)ဦး၊ စက်ချုပ် (၁)ဦးရှိသည်။လက်လီလက်ကား ရောင်းဝယ်ရေးတွင် အဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၁၆)အိမ် နှင့်ကျန်းမာရေးတွင် အဓိကလုပ်ကိုင်သူ(၁)အိမ် ရှိပါသည်။ငှင်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင်လုပ်အားမှာ (၃၇၅)ဦး ရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှမိသားစုဝင်လုပ်အား အနေဖြင့် ၂ယောက်နှုန်းအလုပ်လုပ်နေကြ ရသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကိုင်သူဦးစုစုပေါင်းတွဲဖက်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူ အရေအတွက်၃ဦး တွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲသားမိသားစုများနှင့် အဆင်ပြေမိသားစု(၁၄၄)အိမ်ထောင် မှာလုပ်ငန်း တစ်မျိုးထက်ပို၍ (သို့မဟုတ်) လူတစ်ဦးတည်းကဝင်ငွေရလုပ်ငန်း များကိုလုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍တွဲဖက် လုပ်ငန်း အနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကို လည်းတွေ့ရသည်။ရွာ တွင်အလုပ်လုပ်နိုင် သူဦးရေ (၈၁၀)ဦးရှိသော်လည်း တကယ်အလုပ်လုပ်သူ(၃၇၅)ဦး အထက်တန်းကျောင်းနေ(၈)ဦး တက္ကသိုလ် ကျောင်း တက်နေသူ(၄)ဦး စုစုပေါင်း(၁၇၃) သာရှိသဖြင့် ကျန်အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်(၄၃၅)ဦး မှာ အလုပ် လက်မဲ့/အလုပ်မ ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်း အနေဖြင့် မွေးမြူရေးတွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူ (၆၅)ဦး ယက္ကန်းနှင့်ပန်းပဲနှင့် ဝပ်ရှော့(၁၁)ဦးဆံပင်၊မိတ်ကပ်နေစား အလုပ်သမား(၁)ဦး လတ္တက်ရည်ဆိုင်(၁)ဦးနှင့် မြင်းလည်းမောင်းသူ(၁)ဦး စုစုပေါင်း တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၁၀၈)ဦး တွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲမိသားစု(၆၇)အိမ်မှာ လုပ်ငန်း တစ်မျိုးထက်ပို၍ (သို့) လူတစ်ဦးထဲကဝင်ငွေ ရလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်း တစ်မျိုးထက်ပို၍ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေကျသည်ကို တွေ့ရသည် ။အရွယ်မရောက်သေးသော ကလေး ငယ်များ နှင့်အသက်(၆၀)ကျော်အရွယ် အသက်ကြီး ရွယ်အိုများပါ မိသားစုအတွက်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေရ ကြောင်း တွေ့ရှိရ ပါသည်။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၆၅၀၀	၅၅၀၀	၅၅၀၀	၄၅၀၀	
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား	၄၀၀၀	၃၀၀၀	၃၀၀၀	၂၅၀၀	
၃	ငါးလုပ်ငန်း - ရေချို/ရေငန်	နေ့စား					
	ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း						

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	နေ့စား					
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား					
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၇၅၀၀	၅၅၀၀	၅၀၀၀	၄၀၀၀	
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား					
၈	လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား					
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား					
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား					

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား (၃) မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာ လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ (၆၅၀၀) ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံး လုပ်ခမှာ(၅၅၀၀)ကျပ်ဖြစ်သည်။မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရာတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ (၄၀၀၀)ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ(၃၀၀၀)ကျပ်ဖြစ်သည်။ ဆောက်လုပ်ရေး လက်သမားပန်းရံလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ (၇၅၀၀)ကျပ် နှင့်အနည်းဆုံး လုပ်ခမှာ(၅၀၀၀)ကျပ် အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ(၅၅၀၀)ကျပ် နှင့်အနည်းဆုံး လုပ်ခမှာ (၄၅၀၀)ကျပ် ဖြစ်သည်။ဤလုပ်ငန်းအားလုံးတွင်အ လုပ်ချိန်နှင့်လုပ်အား စိုက်ထုတ်မှု၊ပင်ပန်းမှုချင်း တူသော်လည်း လုပ်အားခအနေဖြင့်ကျား/မခွဲခြားမှု၊မမျှတမှုရှိ သည်ကို တွေ့ရသည်။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အန ည်း အကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၁၈၀	သင့်	မရ	မရှိ
ယာမြေ /တောင်ယာ	၉၅၂	သင့်	မရ	မရှိ
ဥယျာဉ်ခြံမြေ				
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း				
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း				
ရွှေ့ပြောင်းတောင် ယာမြေ				
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ				
စားကျက်မြေ				
ပလပ်မြေ				
အခြား				
စုစုပေါင်း	၁၁၃၂			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား
အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့် နေရာအမျိုးအစား - ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ (၁၈၀) ဧကနှင့် ယာမြေ
(၉၅၂)ဧက ရှိပါသည်။မြေအားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာ အသင့်အတင့်ဖြစ်ပြီး ကျန်စိုက်ပျိုးမြေ
အားလုံးမှာ နှစ်စဉ်မိုးရေ ကိုသာအားကိုးစိုက်ပျိုးကြရသည်။ ထို့ကြောင့် အချိန်မီစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ၊
မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင် ရေမရလိုအပ်သလို ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင် ခြင်းလည်း မရှိသော
ကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းနည်းသည်။ မိုးရေလျှောင့် ကန်များ အသစ်တူးဖော်ခြင်း၊ ကန်ဟောင်းများ
ပြုပြင်ခြင်းနှင့် မြေအောက်ရေရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးပါက စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အလားအလာအထူး
ကောင်းမွန် လာမည်။

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ)	သင့်	လက်လှမ်းမမီ
အခြား ရင်းမြစ်များ	သင့်	လွယ်
အခြားသဘာဝရင်းမြစ် ရှားပင်၊မန်ကျည်းပင်	သင့်	လွယ်
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ (ယုန်နှင့်ငှက်မျိုးစုံ)	သင့်	ခက်
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ) (တမာပင်၊ရှားပင်၊ဆင်တုံးမနွယ်၊ရှဉ့်မတတ်၊တောရှောက်)	သင့်	လွယ်

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်အနေဖြင့် ရှားပင်၊မန်ကျည်းပင်တို့ရှိပြီး ရရှိနိုင်မှု အသင့်အတင့် ရှိပြီး လက်လှမ်းမီမှု ရှိပါသည်။သဘာဝတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ အနေဖြင့် ယုန်နှင့်ငှက်မျိုးစုံ တွေ့ရှိနိုင်သော်လည်း လက်လှမ်းမီမှု နည်းသည်။ သဘာဝဆေးဘက်ဝင်အပင်များ အနေဖြင့် ဆင်တုံးမနွယ်၊ ရှဉ့်မတက်၊တောရှောက်တို့တွေ့ရှိရသော်လည်း ၎င်းသဘာဝအရင်းအမြစ်များကိုဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အသုံးပြုနိုင်ရန်ဗဟုသုတနှင့် နည်းပညာ အားနည်း နေကြပါသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိ သောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၁၅-၂၀ဧက	၁၅-၁၀ဧက	၅ဧကအောက်	မြေယာမဲ့

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိ သောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
အိမ်အခြေအနေ	သွပ်မိုး၊ အင်္ဂတေ ခင်း	သွပ်မိုး၊ ဝါးထရံကာ၊ အင်္ဂတေ ခင်း	ဝါးကပ်မိုး၊ ဝါးထရံကာ၊	ထန်းရွက်မိုး၊ ဝါးထရံကာ၊
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု	ထွန်စက်၊ နွားထွန်၊ ထယ်များ	ထော်လာဂျီ၊ မီးစက်ဒိုင်နိုမိုဘို	နွားရှဉ်း၊ ပေါက်တူး၊ ပေါက်ပြား၊ သံတူးရွင်း၊ တူ၊ လွှ	ပေါက်တူး၊ ပေါက်ပြား၊ သံတူးရွင်း၊ တူ၊ လွှ
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု	ဆိုင်ကယ်-၂၊ တီဗွီ-၁၊ ဖုန်း-၂၊ ဆိုလာစလောင်း	ဆိုင်ကယ်-၂၊ ဖုန်း-၂၊ တီဗွီ-၁၊ စလောင်း-၁	ဆိုင်ကယ်-၁၊ ဖုန်း-၁ လုံး	စက်ဘီး-၁၊ ဖုန်း-၁ လုံး
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး	အရောင်းအဝယ်ဈေး ဆိုင်	စက်ချုပ်၊ ယက္ကန်း	ကျပ်နန်း၊ မြေယာမဲ့
အခြားပိုင်ဆိုင်မှု				
အိမ်ထောင်စု -	၃၄(၁၄.၂%)	၆၀(၂၅.၁%)	၇၇(၃၂.၂%)	၆၇ (၂၈.၄%)

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ဥစ္စာဓနအဆင့်သတ်မှတ်ရာတွင်စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမရှိပါ။ ထုတ် လုပ်မှုနှင့်မဆိုင်သောပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေသည်အရေးပါသည် ကိုတွေ့ရသည်။ကျေးရွာ၏ဥစ္စာ ဓနအဆင့်ကို အဆင့်(၄)ဆင့် သတ်မှတ်ထားသည်။ အဆင်ပြေသောအဆင့်အိမ်ထောင်စု(၃၄)အိမ်(၁၄.၂%)၊အ လယ် အလတ်အဆင့်အိမ်ထောင်စု(၆၀)အိမ်(၂၅.၁%) ၊ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု(၇၇)အိမ်(၃၂.၂%)နှင့် အဆင်းရဲ ဆုံးအိမ်ထောင်စု(၆၇)အိမ် (၂၈.၄%)ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အဆင်ပြေသောအဆင့်(၃၄)အိမ်(၁၄.၂%)နှင့် အလယ်အလတ် အဆင့်(၆၀)အိမ်(၂၅.၁%)သာ တစ်နှစ် ပါတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီး ကျန်ဆင်းရဲသား အိမ်ထောင်စု(၇၇)အိမ် (၃၂.၂%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စု (၆၇)အိမ်(၂၈.၄%)သည် တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အဆင်ပြေ သောအိမ်ထောင်စုနှင့် အလယ်အလတ်အိမ်ထောင်စုများ တွင်နေစားအငှါး လုပ်ကိုင်ကြရသော်လည်း အလုပ်ပုံမှန်မရကြဘဲနေစားခမှာလည်း နည်းကြသည်။ ပိုင်ဆိုင် ပစ္စည်းအနေဖြင့် လည်းမျှတမှုမရှိ ကြောင်းတွေ့ရသည်။အဆင်ပြေနှင့် အလယ်အလတ် လူတန်းစား မှာ(၄၄)အိမ် ရှိပြီး အိမ်ထောင်စု အရေ အတွက်အားဖြင့်နည်းသော် လည်းပိုင်ဆိုင်မှုတွင်များစွာ ပိုင်ဆိုင်သည် ကိုတွေ့ရ

သည်။ ကျန်ဆင်းရဲနှင့်အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စုများမှာအရေ အတွက်များသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှုအလွန် နည်းပြီး မြေယာမဲ့ ကျပ်နီးများဆင်းရဲသား တောင်သူများနှင့် တောင်သူ ငယ်များဖြစ်သည်ကို တွေ့ကြ ရသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓန အဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု%	ဖြေရှင်းသည့် နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	၇	၁၆.၂%	ငွေချေးခြင်း
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ	၁၂	၂၈%	ငွေချေးခြင်း
၆ လ မှ ၁၂ လ အထိ	၂၄	၅၅.၈%	ငွေချေးခြင်း

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအား စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ **။(အဆင့် ၃ မှ ၂၀အိမ်နှင့် အဆင့် ၄ မှ၄အိမ်၊ စုစုပေါင်း ၂၃အိမ်)** ကျေးရွာတွင် အဆင့်၃မိသားစု၏ ၃၀% (၂၀) အိမ်နှင့်အဆင့်၄မိသားစု၏ ၃၀%(၄) အိမ်၊စုစုပေါင်း(၂၃)အိမ်ထောင်စု အားစိစစ်ကြည့်ရာတွင် ကျေးရွာတွင် ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင်အနည်းဆုံး ၂ နပ် စားနိုင်သည့်အိမ် ထောင်စုများမှာ ၃လအောက်ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု၇အိမ်(၁၆.၂%)နှင့်၃လနှင့်၆လအောက် ဝမ်းစာ ဖူလုံသောအိမ်ထောင်စု ၁၂အိမ်(၂၈%)ရှိပြီး ၆လနှင့်၁၂လအထိ ဝမ်းစာဖူလုံသောအိမ်ထောင်စု ၂၄ အိမ်(၅၅.၈%) တို့ရှိပြီး ကျပ်နီးအလုပ်နှင့်ဆွေမျိုးများထံမှ ချေးယူခြင်းဖြင့်ဖြေရှင်းကြသည်။ ၎င်းမိသားစု များမှာ ငွေနှင့်ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူကြရပြီးလုပ်အား ဖြင့် ပြန်လည်ပေး ဆပ်ကြရပါသည်။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်	မရှိ	မရှိ	
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်	မရှိ	မရှိ	
အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်			
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင်			

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
အိမ်ထောင်စု			
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စု			
အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာ သွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု			

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မရှိပါ။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု	လတ်	မိသားစုအတွင်းအလုပ်လုပ်ကိုင်သူ အသင့်အတင့်ရှိ။
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု (မြေ၊ စိုက်ပျိုးရေး)	နိမ့်	စိုက်ပျိုးရေးမရ။စိုက်ပျိုးရန်မြေမရှိရေး ဟောင်းဇုန်တွင်းကျရောက်
၃	ရေကြီးခြင်း	နိမ့်	၁နှစ်တစ်ခါအမြဲရေကြီးခြင်း
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	လတ်	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊အပူပိုင်းဇုန်အတွင်းကျရောက်ခြင်း။
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	နိမ့်	အပူပိုင်းဒေသဖြစ်၍အအေးလွန်ကဲခြင်း မရှိ။
၆	မုန်တိုင်း	လတ်	ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖြစ်ပေါ်လေ့မရှိ။
၇	ငလျင်	နိမ့်	စစ်ကိုင်းနှင့်နီး၍ငလျင်ဇုန်အတွင်းကျ ရောက်။
၈	မီးဘေး	နိမ့်	အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်။
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	နိမ့်	ပင်လယ်နှင့် နီးစပ်မှုမရှိ။
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းမှု	မြင့်	ချောင်းရေတိုက်စားမှုကြောင့်။
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မြင့်	ထင်းထုတ်ယူမှုများသည်။

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ	နိမ့်	ငှက်ဖျားရောဂါအတွင်းမရှိ။
၁၃	တီဘီရောဂါ	နိမ့်	အသက်ရှူလမ်းကြောနှင့် လူ့အသံဆောင် များမှတစ်ဆင့် ကူးစက်သော ကြောင့်
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	-	
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	နိမ့်	
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	မြင့်	ရာသီအလိုက် ရောဂါ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ရှိသည်။
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	နိမ့်	မရှိသေးပါ။
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲစသည်	နိမ့်	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းပြီးတစ်နှစ်ပတ်လုံး အချိန်မရွေးသွားလာနိုင်သည်။
၁၉	အခြား		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် စားနပ်ရိက္ခာမလုံမှု တွင်မိသားစုအတွင်းအလုပ်လုပ်ကိုင်သူဦးရေအသင့်အတင့်ရှိသောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်သည်။ သဘာဝအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှု၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှုနှင့် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှု စသည်တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စိုက်ပျိုးမြေတို့ချွေရန်မရှိ၊ စိုက်ပျိုးရေး ရရှိနိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ သစ်တောများ၊ ထင်းများ စည်းကမ်းမဲ့ ခုတ်လှဲခြင်းနှင့်မီးသွေးထုတ်လုပ် ခြင်းကြောင့်လည်း သစ်တောပြုန်းတီးမှုရှိသည်။ မီးဘေးမှာလည်း အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်ဖြစ်သည်။ တီဘီရောဂါသည်လည်းအသက်ရှူလမ်း ကြောင်းနှင့် လူ့အသံ အဆောင်များ ကို အတူတကွကိုင်တွယ်သုံးစွဲခြင်းမှတစ်ဆင့် ကူးစက်တတ်ခြင်းတို့ကြောင့်ထိ ခိုက်လွယ် မှုမြင့်သည်။ တိရစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှုတွင် ရာသီအလိုက်ဆိုးရွားစွာကျရောက်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ ဝေးလံခေါင်သီ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခက်အခဲရှိသည့်ဒေသများသို့သွား ရောက်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြသည့် ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့်လည်း အစား၊ အနေအထိုင်အခက်အခဲ ရှိခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရ ခြင်း၊ ငှက်ဖျားနှင့်အခြားကူးစက်ရောဂါများကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံ

ရနိုင်ခြင်း၊ မတော်တဆထိခိုက် နိုင်ခြေများခြင်း၊ရေကြီးခြင်း၊ အအေးလွန်ကဲခြင်း၊မုန်တိုင်း၊ ဆားငန်ရေဝင်ရောက်မှုပြည်တွင်းပဋိပက္ခ၊ လူကုန် ကူးမှုတို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	လတ်	မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ် ကိုင်ကြရသည်။ ယာဉ်တိုက်မှု ထိခိုက်နိုင် မှုများသည်။
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	မြင့်	မိသားစုများပြီး ဝင်ငွေနည်းသည်။
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	မြင့်	ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရှိ။ ဝင်ငွေနည်းသည်။
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသော ဒေသတွင် နေထိုင်သူ	လတ်	ငလျင်ဇုန်အတွင်းတည်ရှိသည်။ရေ ကြီးမှုဒဏ်ကြုံတွေ့ရသည်။
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	နိမ့်	မြစ်ကမ်းပါးများပြိုကျ တိုက်စားခံရ။
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများ သော နေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	မြင့်။	အဝေးပြေးကားလမ်းနှင့်ဝေးသည်။
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ ပြောင်းခံရသူများ (IDP)	မရှိ။	မရှိ
၈	မြေနိမ့်ပိုင်း နေထိုင်သူများ	မရှိ။	မရှိ၊မြေပြန့်ဒေသဖြစ်သည်။
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	မရှိ။	
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	မြင့်	ပုံမှန်လုပ်ကိုင်မရှိ။လုပ်ခနည်းသည်။

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	မရှိ။	
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခ ဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	မရှိ။	
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	မရှိ။	
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	မရှိ	
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	မရှိ	
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော သူများ	နိမ့်	အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာကူးစက်မှုဖြစ်နိုင်ချေများသည်။
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ	လတ်	ထိခိုက်မှုအန္တရာယ်များသည်။
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	မရှိ။	
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	နိမ့်	မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ သွား ရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။
၂၀	ကားသမား	နိမ့်	အချိန်မရွေး ယဉ်အန္တရာယ်ရှိသည်။
၂၁	အခြား		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု ခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်း လူငယ်၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု၊ မြေယာမဲ့ဆင်းရဲသားတောင်သူ၊ လက်လုပ် လက်စားများ၊ ကျပန်း၊ ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသောသူများ၊ လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့်ကားသမားများသည်ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။လူငယ်များသည်မိသားစုဝင်ငွေ အတွက်အဓိက အလုပ်လုပ်ကိုင် ရှာဖွေရသူများဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင်ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ မိသားစုနှင့် အဝေးတွင် သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရနိုင်ခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ ဆိုင်ကယ်အသုံးပြုများသဖြင့် ယာဉ်တိုက်မှု မတော်တဆ

ဖြစ်နိုင်ခြေများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများနှင့်လက်လုပ်လက်စားကျပန်းအိမ်ထောင်စုများမှာလည်းအမျိုးသမီးများ၏ လုပ်အားခ နည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိခြင်းမိသားစုများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများနှင့် ကားသမားများမှာလည်း ယာဉ်အန္တရာယ် အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်ခြင်း၊ မနိုင်ဝန်များဖြင့် နေ့စဉ်သွားလာနေရခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ကျန်လူအုပ်စု များအနေဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မရှိပါ။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန်	ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	ဓမ္မစကြာအသင်း	၃		၂၀	၂၀	ဘာသာရေး	၄	၇
၂	အပျိုခေါင်း	၂		၁၅	၁၅	လူမှုရေး	၄	၈
၃	လူပျိုခေါင်း	၂	၁၃	-	၁၃	လူမှုရေး	၄	၈
၄	သမချေးငွေ	၁	၁၂၅	၁၅၀	၂၇၅	ချေးငွေလုပ်ငန်း	၄	၇
၅	ဘာသာရေး	၁	၁၂	-	၁၂	ဘာသာရေး	၄	၇

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

- (၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။
- (၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။
- (၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

- (၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်
- (၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြား အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း။

(၇) သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

(၈) ညံ့ (အားနည်း) - ကြုံသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်း ထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအတွင်းတွင်လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း(၅)ဖွဲ့ရှိသည်။ ၎င်းတို့အ နက်လူမှုရေးကိုအခြေခံသောအဖွဲ့(၂)ဖွဲ့၊ဘာသာရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့(၂)ဖွဲ့ရှိသည်။၎င်းအဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင်အရေအတွက်ကိုလေ့လာကြည့်ရာတွင်အမျိုးသမီးရေးရာမိခင်နှင့်ကလေး၊ကျောင်းအကျိုးတော ဆောင်၊ရပ်မိရပ်ဖ၊အပျိုခေါင်း၊လူပျိုခေါင်း၊ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်သမချေးငွေ၊အဖွဲ့မှလွဲ၍ကျန်အဖွဲ့ များဖွဲ့ စည်းရာတွင်အမျိုးသမီးများပါဝင်သည်။၎င်းအဖွဲ့အစည်း(၅)ဖွဲ့စလုံးသည်လည်းအစဉ်အလာအရဖွဲ့စည်း ပြီးဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်းအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်အားနည်းနေသေးသည်ကိုတွေ့ကြ ရသည်။ဦးဆောင်မှုစွမ်းရည်လည်းအားနည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံ ခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့်စာရင်းဇယားစနစ်တကျရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်း ချင်းချိတ်ဆက်မှုစသည့်စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်ရေးသင်တန်းများရရှိနိုင်ပါကအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ် မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၁.၂)ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်း အမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁	သမချေးငွေ	၅	ချေးငွေလုပ်ငန်း
၂	ကြက်ခြေနီ	၄	ကျန်းမာရေး
၃	မိခင်နှင့်ကလေး	၄	မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေး
၄			

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

- (၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
- (၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
- (၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း

- (၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)
- (၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)
- (၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
- (၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာတွင် ပြည်တွင်း/ ပြင်ပ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ဆက်စပ်မှု သမချေးငွေကြက်ခြေနီမိခင်နှင့်ကလေးတို့ရှိကျသည်။အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၆၇	၂၈.၄%	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်	၃၇	၁၅.၅%	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ	၄၀	၁၆.၇%	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧက ကြား	၆၀	၂၅.၁%	အလယ်အလတ်စားတောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧက အထက်	၃၄	၁၄.၂%	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		၂၃၈	၁၀၀%	

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ (၆၇)အိမ်ထောင်စု (၂၈.၄%)၊ (၂.၅) ဧကနှင့် (၅) ဧကအကြား ပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စားတောင်သူ (၃၇)အိမ်ထောင်စု(၁၅.၅%)၊ ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ အလယ်အလတ်စား တောင်သူအရေအတွက်မှာ (၄၀)အိမ် (၁၆.၇%)/ ၅ဧကနှင့် ၁၂.၅ဧကကြား အလယ်အလတ်စားတောင်သူ အရေအတွက်မှာ(၆၀)အိမ်(၂၅.၁%)၊၁၂.၅ဧကအထက် တောင်သူအရေအတွက် မှာ(၃၄)အိမ်ထောင်စု(၁၄.၂%)သာရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုး မြေအများစုကို ၎င်းလူနည်းစုမှ ပိုင်ဆိုင်နေကြောင်း တွေ့ရ သည်။ ကျန်မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူနှင့်တောင် သူငယ် မိသားစု များမှ ၎င်း တောင်သူကြီးများ၏ စိုက်ပျိုးမြေများတွင် နေ့စားအငှါးလုပ်ကိုင် ကြရသည်။

(၂.၂.၁.၂)အစိုးရ နှင့် ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့် ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက် ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်				
၂	ရေလွှဲဆည်				
၃	မြစ်ရေတင်စီမံ ကိန်း				
၄	အဝီစိတွင်း	၅	၃၅ဧက		
၅	လက်ငင် ရေတွင်း				
၆	စိမ့်စမ်းရေ				
၇	ချောင်းရေ				
၈	အခြား မိုးရေ				

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမြေစုစုပေါင်း ၁၈၀ဧက ရှိသော်လည်း ၎င်းတို့အနက် ၁၅၀ဧကကို ဒုဌာနတိမြစ်ရေမှ တစ်နှစ်ပတ်လုံး စိုက်ပျိုးရေရရှိပြီး အခြား ၅၀ဧကမှာ အဝီစိတွင်းများမှ စိုက်ပျိုးရေရရှိပါသည်။ ကျန်ဧကမှာ ရေတွင်းမှတစ်နှစ်ပတ်လုံးစိုက်ပျိုးရေ ရရှိပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေး ရရှိမှုမှာလည်း တစ်နှစ်ပတ်လုံးလုံလောက်မှုမရှိပါ။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စိုက် ဧက	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့် ကာလ		သွင်း အားစု လိုအပ် ချက် (နိမ့်/ လတ်/ မြင့်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ် /မြင့်)	မှတ် ချက်
		ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ	မှ	ထိ			
နှမ်း	၂၅၀	တင်း	၇	၁၀	၈.၅	မေ	ဩဂုတ်လ	လတ်	လတ်	
မြေ	၃၅၀	တင်း	၆၀	၇၀	၆၅	မေ	စက်တင်	လတ်	လတ်	

သီးနှံ	စုစုပေါင်းစိုက်ဧက	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံစိုက်ပျိုးသည့်ကာလ		သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	အမြတ်ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
		ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ	မှ	ထိ			
ပဲ							ဘာ			
စပါး	၁၈၀	တင်း	၃၅	၇၀	၄၀	ဩဂုတ်	ဒီဇင်ဘာ	လတ်	လတ်	
ပဲစင်းငုံ	၅၀	တင်း	၅	၈	၄	မေ	စက်တင်ဘာ	လတ်	လတ်	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံမှာ နှမ်း၊မြေပဲ၊စပါး၊ပဲစင်းငုံ ဖြစ်သည်။ နှမ်း စိုက်ပျိုးမြေ ဧကစုစုပေါင်းမှာ ၂၅၀ဧက ဖြစ်ပြီး မေလတွင်စတင် စိုက်ပျိုးကာ ဩဂုတ်လတွင် ရိတ်သိမ်းကြသည်။သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး၁၀တင်းမှအနည်းဆုံး၇တင်း၊တဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ ၈.၅တင်းဖြစ်သည်။ မြေပဲစိုက်ပျိုးမြေဧကစုစုပေါင်းမှာ ၃၅၀ဖြစ်ပြီးမေလတွင် စတင် စိုက်ပျိုးကာ စက်တင်ဘာလ တွင်ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး၇၀တင်းမှ အနည်းဆုံး၆၀တင်း၊ တဧကပျမ်းမျှထွက်နှုန်း မှာ၆၅တင်းဖြစ်သည်။စပါးစိုက်ပျိုးမြေဧက စုစုပေါင်းမှာ ၁၈၀ဖြစ်ပြီး ဩဂုတ်လတွင်စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဒီဇင်ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး၇၀တင်းမှ အနည်းဆုံး၃၅တင်း၊ တဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ၄၀တင်းဖြစ်သည်။ ပဲစင်းငုံစိုက်ပျိုး မြေဧကစုစုပေါင်းမှာ၅၀ဖြစ်ပြီးမေလတွင် စတင် စိုက်ပျိုးကာ စက်တင်ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး ၈တင်းမှအနည်းဆုံး ၅တင်း၊ တဧကပျမ်းမျှထွက်နှုန်း မှာ၄တင်းဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်မြင့် သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာ မြင့်သည်။ အကျိုးအမြတ် နည်းသည်။စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှနည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ အားနည်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်းများ ကုမ္ပဏီမှလည်း ချိတ်ဆက်၍ မိမိတို့ရောင်းရရေးသာ အလေး ကြသည်။တောင်သူများစု သည်လယ်ယာ လုပ်ငန်းခွင် အတွက်အလုပ်သမားမလုံလောက်မှု ပြဿနာကို ရင်ဆိုင်တက်ရပြီးလုပ်အားခပိုမိုပေးမှ အလုပ်သမားများ ကိုငှားရမ်းရရှိနိုင်ကြကာ ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားရသည်။ တစ်ချို့တောင်သူများမှာ အလုပ်သမား ရှားပါးမှုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်တက်မှုတို့ကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် စပါးစိုက်ရာတွင်ကြဲပတ် စနစ်ကိုအသုံးပြုကြသည်။ တောင်သူများသည် တခါတရံတွင် မိုးရွာသွန်းမှုမညီမျှမှု နှင့်ရင်ဆိုင်တက် သည်။ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုကြောင့် သီးနှံများတွင် ဖျက်ပိုးများကျရောက် လျှင်နည်း ပညာအားနည်း ခြင်း ကြောင့်သီးနှံများ အထွက်နှုန်းနည်းသည်။ သီးနှံများရောင်းချလျှင် ဈေးကွက်တည်ငြိမ်မှု မရှိခြင်း

ကြောင့် အမြတ်ရရှိမှုနည်းပါးသည်။ တောင်သူများအနေ ဖြင့် ထိရောက်သော စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာ စနစ်ကိုလိုလား နေကြသည်။

ကျေးရွာတွင်စိုက်ပျိုးမြေမရှိပါ။

(၂.၂.၁.၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာ ငှားရမ်းလုပ် ကိုင်နေသော တောင်သူ အရေအတွက်	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
	တစ် ဦး ချင်း ပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေ အတွက်	လယ် သမား ဦးရေ	အရေ အတွက်	လယ် သမား ဦးရေ		
ထွန်စက်	၃						
လက်တွန်းထွန်စက်	၇						
အစေ့ချ ကိရိယာ							
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်							
ရိတ်သိမ်းစက်							
ခြွေလှေ့စက်							
ရေစုပ်စက်	၁၅						
ခြေနင်းရေတင်စက်							
မြက်ရိတ်စက်							
အခြား							

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်

ထွန်စက်(၃)/လက်တွန်းထွန်စက်(၇)စက်နှင့်ရေစုပ်စက်(၁၅)ရှိပြီး တစ်ဦးချင်းပိုင်များ သာဖြစ်သည်။

ကျေးရွာအနေ ဖြင့် စက်ကိရိယာ မရှိပါ။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊မြေဆီဩဇာ)	မြေဆီဩဇာသင့်။
ရေရင်းမြစ်	
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာ	နွားချေးအလုံအလောက်ရရှိနိုင်သည်။
အော်ဂဲနစ်/ဓာတု ပိုးသတ်ဆေး	သုံးစွဲလေ့မရှိ။
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများ	စိုက်ဘဏ်မှပုံစံ(၇)ရှိပါက ၁ဧက၁၅၀၀၀၀၊ယာဇာဧက ၂၀၀၀၀၀
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု များ	မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးမှချေးငွေအနည်းငယ်ရရှိသည်။
သွင်းအားစုဈေးကွက်	တံတားဦးမြို့ရှိ စိုက်ပျိုးရေးဆေးဆိုင်များတွင် ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက် နှင့်ကုန်သွယ်မှု	ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိပါသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးရေးတိုးတက်မှု အခွင့်အလမ်းများမှာ ကျေးရွာရှိစိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီဩဇာ အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပြီး မိုးရေနှင့် အဝီစိတွင်း ရေကိုအဓိက ထားစိုက်ပျိုးကြရသည်။ သဘာဝမြေဆွေး အနေဖြင့် နွားချေးအလုံအလောက် ရရှိနိုင်ကြသည်။ အော်ဂဲနစ်ပိုးသတ်ဆေး သုံးစွဲရန် နည်းပညာနှင့် ဗဟုသုတ မရှိကြပါ။ စိုက်ပျိုးစရိတ် ချေးငွေအနေဖြင့် ပုံစံ၇ရှိသော လယ်မြေများအတွက် စိုက်ဘဏ်နှင့် သမချေးငွေ ရရှိသည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အနေဖြင့် မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးမှ အနည်းငယ်ရရှိသည်။ လိုအပ်သော သွင်းအားစု များကို တံတားဦးရှိ စိုက်ပျိုးရေး ဆေးဆိုင်များတွင် လိုသလောက် ဝယ်ယူ ရရှိနိုင်ပါသည်။ ထုတ်လုပ်မှု ဈေးကွက်နှင့် ကုန်သွယ်မှုတွင် ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိပါသည်။

(၂.၂.၁.၆)သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	မရှိပါ။
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	မြေဆီသြဇာကောင်းမွန်ပါသည်။
ငွေကြေးအရင်းအနှီး ရရှိနိုင်မှု	ပုံစံ ၇ မရှိသောစိုက်ပျိုးမြေများစွာရှိပြီး စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေလည်း မရနိုင်ပါ။
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကိုလည်း အချိန်မီနှင့် အလုံအလောက်သုံးစွဲနိုင်ခြင်းမရှိပါ။
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင် သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	အလုပ်လုပ်နိုင်သူများ ရှိသော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု နည်းသည်။
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	မိုးရေကိုသာရရှိသည်။သွင်းရေမရနိုင်ပါ။
စိုက်ပျိုးရေး မလုံလောက်မှု	လုံလောက်မှု မရှိပါ။
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	ကျရောက်မှု များပြီး ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီသော်လည်း ဈေးကောင်းမရ။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု လုံလောက်မှုမရကြပါ။
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီးဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာရှိ စိုက်ပျိုးမြေများမှာ ဆပ်ပြာကျင်းကျောက်စလစ် ဖြစ်၍စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန် နေရာမရှိ။ယာမြေများမှာ သဲမြေများ ဖြစ်သောကြောင့်လည်း မြေဆီသြဇာ ညံ့သည်။ စိုက်ပျိုးမြေ အများစုမှာ ပုံစံ ၇ မရှိသော ကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေများစွာရှိပြီး စိုက်ပျိုး စရိတ် ချေးငွေလည်း မရနိုင်ပါ။ သွင်းအားစုများကို အလွယ်တကူ လိုသလောက်ဝယ်ယူ ရရှိနိုင်သော်လည်း အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကိုလည်းအချိန်မီနှင့် အလုံအလောက် သုံးစွဲနိုင်ခြင်း မရှိပါ။အလုပ်လုပ်နိုင်သူများ ရှိသော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှုနည်းသည်။အလုပ်လုပ်နိုင်သူအများစုမှာလည်း မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးတွင် လုပ်သားရှား

ပါမှုရှိသည်။ မိုးရေသာရရှိပြီးသွင်းရေမရသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေလုံလောက်မှုမရှိပါ။ ရောဂါပိုးမွှားကျရောက် မှုများပြီး ထိရောက်စွာ ကာကွယ် နှိမ်နင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ နည်းပညာနှင့် ဝန်ဆောင်မှုရရှိ သော်လည်း လုံလောက်မှုမရှိပါ။ စိုက်ပျိုးထုတ်ကုန်ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီသော်လည်း ဈေးကောင်းမရ။ ဈေးနှုန်း တည်ငြိမ်မှု မရှိပါ။ ကုန်သည်ပွဲစားများ၏ အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှု မရှိကြပါ။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၆၅	၁၃၀	
နို့စားနွား	၅၀	၆၉	တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူးကြသည်။
မြင်း			
ကျွဲ			
မြည်း			
လား			
ဆိတ်	၂	၈၂	
သိုး			
ဝက်	၂၀	၁၉	
ကြက်	၅၀	၁၈၂	
ဘဲ			
နွားနောက်			
အခြား			
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်			
ပုဇွန်ကန်			
ဂဏန်း မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း			
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
အခြား			

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ(၁၀၅)အိမ်ထောင်စု တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေ ဖြင့်မွေးမြူကြသည်။ အချို့အိမ်ထောင်စုများမှာ မွေးမြူရေးကို အမျိုးအစား(၁)မျိုးနှင့် အထက် မွေးမြူသည်ကို

တွေ့ရပါသည်။မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား(၁၃၀)ကောင်၊ နို့စားနွား(၆၉)ကောင်၊ ဝက်(၁၉) ကောင် ၊ကြက်(၁၈၂)ကောင် နှင့် ဆိတ်(၈၂)ကောင် မွေးမြူကြသည်။ တိရိစ္ဆာန်ရောဂါများ အထူးသဖြင့် ခွာနာလျှာနာဖြစ်ပြီး ရောဂါကြောင့်သေဆုံး ပျက်စီးမှုများ ရှိတက်သည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု ကိုမြို့နယ် တိမွေး/ကုဦးစီးဌာန မှရရှိနိုင်သော်လည်း ဝန်ထမ်းမလုံလောက်မှု ကြောင့် လွှမ်းခြုံဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှု အားနည်း သည်။ မွေးမြူရေး ၏အဓိက အခက်အခဲမှာ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အခက်အခဲ၊ ချေးငွေမရရှိမှု၊ မျိုးကောင်း မျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိ၊ အမြတ်အစွန်းရရှိမှု အခြေအနေ၊ သားငါးရောင်းချ ရာတွင် သားသတ်လိုင်စင် ရရှိသူ၏ခေါင်းပုံဖြတ်မှု ခံရပြီးနှင့် လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း။ လွတ်လပ်စွာရောင်းချခွင့်မရကြပါ။အခြား အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း၊ယက္ကန်းလုပ်ငန်း အများဆုံးလုပ် ကိုင်ကြသည်။

(၂.၂.၂.၂)မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	ဆပ်ပြာကျင်းမြေကို စားကျက်မြေတိုးချဲ့နိုင်သည်။
ရေရရှိမှု	အလုံအလောက်ရရှိနိုင်ပါသည်။
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	ဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။
ချေးငွေ	သမချေးငွေရှိသည်။လုံလောက်မှုမရှိ။
သွင်းအားစု ဈေးကွက်	တံတားဦးတွင် အလုံအလောက်ရရှိနိုင်သည်။
ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်	တိမွေးကုဦးစီးဌာနရှိသည်။
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	ဈေးကွက်အလုံအလောက်မှုရှိသည်။
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	လုံလောက်မှုရှိသည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုစွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	
ချေးငွေ	

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စားကျက်မြေတိုးချဲ့နိုင်ရန်မရှိပါ။ မွေးမြူရေးအတွက် ရေလုံလောက်မှုရှိသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မျိုးတိရိစ္ဆာန်များကို ဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။ မွေးမြူရေးအတွက်လိုအပ်သော သွင်းအား စုများကိုတံတားဦးတွင် အလုံအလောက်ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ တိမွေးကုဦးစီးဌာနရှိသည်။ ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရန် အိမ်ခြံဝန်းအလုံအလောက် ရှိသည်။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	မရပါ။
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	နှစ်စဉ်ရာသီရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသည်။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	လုံလောက်မှုမရှိ။
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	လိုင်စင်မရှိသဖြင့် သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊
မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရန်အခက်အခဲရှိသည်။ မွေးမြူရေး ချေးငွေမရှိ။ နှစ်စဉ် ရာသီရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ရှိပြီး နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အချိန်မီမရ၊ ကာကွယ်ဆေးထိုးလေ့မရှိသောကြောင့်ဆုံးရှုံးမှုများသည်။နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုလည်းလုံလောက်မှုမရှိ။ ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသော်လည်းလိုင်စင်မရှိသဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့်မရှိ၊ ဈေးကောင်း မရကြပါ။သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ခေါင်းပုံဖြတ် ခြင်းကို ခံကြရသည်။

(၂.၂.၃) **စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ**

(၂.၂.၃.၁)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေ အတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ် သမား အရေ အတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက် ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း				
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	၂		၂	လတ်
	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေး ဝေရေ				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သ မား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	၂		၁၁	လတ်
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး				
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေး သူ)				
၇	လက်လီ- လက်ကားရောင်း	၁		၂၈	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေ အတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ် သမား အရေ အတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	ဝယ်ရေး				
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း				
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး				
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်း ခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၂	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)				
၁၃	ပညာရေး				
၁၄	ကျန်းမာရေး				
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ				
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက် လုပ်သူများနှင့်				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေ အတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ် သမား အရေ အတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)				
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ် ငန်းလုပ်ကိုင်သူဦးရေ				

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှု ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် ပါတ်သက်၍ အိမ်တွင်းမှု လုပ်ငန်း ကိုယ်ပိုင်ယန္တရန်းယက်လုပ်သူ(၄)ဦးသာရှိပြီးစက်ယန္တရန်းထူထောင်ရန်အရင်းအနှီး ကိုင်ပိုင်ယန္တရန်းထူထောင် နိုင်ရန် အရင်းအနှီးများမရှိကြသဖြင့် အများစုမှာ လက်ခစားအနေဖြင့် တခြားအိမ်သို့ သွားရောက်လုပ် ကိုင်ကြရသည်။လက်လီလက်ကား ရောင်းဝယ်ရေးတွင်(၂)ဦး၊ ယာဉ်စက်ကိရိယာ အိမ်သုံးပစ္စည်းများပြင်ဆင် ရေးတွင်(၂)ဦးနှင့် အပ်ချုပ်နှင့် ဆံပင်အလှပြင် လုပ်ငန်း တွင် (၂)ဦးရှိပါသည်။အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ ထုတ် ကုန်လုပ်ငန်းတွင်နေစားသွား ရောက်လုပ်ကိုင် ရခြင်း၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ စက်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ ဈေးဆိုင်နှင့် ဈေးရောင်းခြင်း၊ ဝန်ထမ်းအနည်းငယ်နှင့် နေစားဝန်ထမ်းအနည်းငယ်သာရှိသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများ ကိုလုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်မရရှိခြင်း၊လုပ်အားခနည်းခြင်းတို့ကြောင့်ဝင်ငွေနည်း ပါးသည်။ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုလည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းပါးပြီးချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။အသက်မွေးဝမ်း ပညာသင်တန်းများတက် ရောက်ရန် နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်း အနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ဈေးကွက်နှင့်နီးသည်။ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိ သည်။	စမိုင်းတံတားဦးဈေးတို့နှင့်နီးပြီး ဒေသအလိုက် စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေး ထွက်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက် အလုံ အလောက်ရှိသည်။
သံယံဇာတများရှိသည်။	သဘာဝဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ထွက်သည်။
တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုရှိသည်	နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ်စွာ သွားလာ ရောင်း ဝယ်နိုင်သည်။
အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များရှိသည်။	ဘွဲ့ရနှင့်ဘွဲ့မရသေးသော အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များသည်။
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအသင့်အတင့်ကောင်း သည်။	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံးရာသီမရွေးအချိန်မရွေး သွားလာ နိုင်သည်။
အသက်မွေးဝမ်းပညာအချို့တတ်မြောက်ကြသ ည်။	ဈေးရောင်းစသည့်အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းအချို့လုပ် ကိုင် စားသောက်သည်။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဈေးကွက်လည်း အလုံအလောက် ရှိသည်။ ဇမိုင်းတံတားဦးဈေးတို့နှင့်နီးပြီး ဒေသစိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးထွက်ကုန်များအတွက်ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။သဘာဝဆေးဖက်ဝင် အပင်အနည်းငယ်ထွက်သည်။နယ်မြေအေးချမ်းပြီးလွတ်လပ်စွာသွားလာရောင်းဝယ်နိုင်သည်။ဈေးကွက် ချိတ်ဆက်မှုရှိသည်။ဘွဲ့ရနှင့်ဘွဲ့မရသေးသောအလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်များသည်။ လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံး၊ ရာသီမရွေး၊ အချိန်မရွေး သွားလာ နိုင်သည်။ ဈေးရောင်း အသက်မွေးဝမ်း လုပ်ငန်း အချို့လုပ်ကိုင် စားသောက် ကြသည် ကိုတွေ့ရှိရသည်။ ဇယား (၂၃-ခ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရှားပါး ခြင်း နှင့်လုပ်အားခနည်းသည်။	ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် အသင့်အတင့်ရှိ သော်လည်း ပြင်ပရင်းနှီးလုပ်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံစက်ရုံများ မရှိ ခြင်းကြောင့် လူတိုင်းအလုပ်အကိုင်မရှိကြပါ။ နေ့စားလုပ်ခများ နည်းပြီးအလုပ် အကိုင်ပုံမှန်မရှိပါ။

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၃	ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ										
	၃ လ အထိ	-									
	၆ လ အထိ	-									
	၁၂ လ အထိ	-									
	၁၂ လ အထက်	-									

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး
မဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများမရှိပါ/

(၂.၃.၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	
၄	အခြား	

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများမရှိပါ။

(၂.၃.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစု ပေါင်း	% ကျေးရွာ အတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်					
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာအတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)			-	-	-
	ဘဏ်			-	-	-
	လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း		-	-	-	
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်			-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့် လူကြုံ ဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများမရှိပါ။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်)	တံတားဦးဈေး	တံတားဦးမြို့၉မိုင်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်း နှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ကယ်၊ဆိုက်တွဲ	ထော်လာဂျီ၊ဆိုက်တွဲ၊ကိုယ်ပိုင်ဆိုင် ကယ်
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု	ပဲမျိုးစုံ၊ကုန်စိမ်းနှင့်သားငါး	လူသုံးကုန်ပစ္စည်းမျိုးစုံ
ဈေးအခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	သွပ်မိုး၊အကာရှိ၊မြေသားခင်း	အင်္ဂတေခင်း၊သွပ်မိုး၊အကာရှိ

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးထုတ်ကုန်များအတွက် ကျေးရွာနှင့် နှင့် ၉ မိုင်ကွာဝေးသော တံတားဦးဈေးတို့တွင် ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ ကုန်စိမ်းနှင့် သားငါးကို တံတားဦးဈေး တွင် အလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပြီး၊ အခြားလူသုံးကုန်ပစ္စည်းများကို ၁၆ မိုင်အကွာမန္တလေးဈေးသို့ ကိုယ်ပိုင် ဆိုင်ကယ်၊ကား၊ ဆိုင်ကယ် တက္ကစီ၊ အခြား ရွာမှပြေးဆွဲသော

လိုင်းကားစသည်တို့ဖြင့် ရာသီမရွေးသွားရောက် ဝယ်ယူကြရသည်။ ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့် အများသုံး ယာဉ်မရှိပါ။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ် ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ် (သမဝါယမ ဘဏ်)	ချေးငွေ	၈လ	၈၅ပြား	ပုံစံ ၇	အဖွဲ့ဝင် ၁၀၀ ကျော်ခန့်ချေး နိုင်သည်။
စိုက်ဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိက အသေး စား ချေးငွေဝန် ဆောင်မှုကဏ္ဍ	သမ	၆လ	၇၅ပြား		
အဖွဲ့အလိုက် ငွေစု/ငွေချေး အစီအစဉ်					
ငွေချေးပေးသူ					
အပေါင်ဆိုင်					
မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေမျိုးများ					
အခြား					

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု ပေးသော အဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် သမဝါယမချေးငွေမှာအသင်းဝင် တစ်ယောက်လျှင် ၅၀၀၀ကျပ် ပေးသွင်း လျှင် မည်သူမဆို ချေးပေး သည်၊ အတိုးနှုန်းမှာ ၁.၅ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည်။ ချေးငွေကာလမှာ ၆ လဖြစ်ပြီး အကြေဆပ်ပြီးပါက ပြန်လည်ချေး ငှားနိုင်သည်။

ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူထံမှ ချေးငှါးရာတွင် ယာမြေအပေါင်ထားပြီး အတိုးနှုန်းမှာ ၁၀-၂၀% ဖြစ်သည့်အပြင်အမြန်ပြန်လည်ပေးဆပ်ရသောကြောင့် ဆင်းရဲသားများအတွက် ငွေချေးရာတွင် များစွာအခက်အခဲရှိသည်။ ယုံကြည်မှုလည်းနည်းသောကြောင့် အပေါင်ခံပစ္စည်းမရှိပါက ချေးငွေရရန် အခက်အခဲရှိသည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	မြင့်	မြေဆီသြဇာအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။
အပင်မျိုးစိတ်များ	မြင့်	ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံး ရောင်း ချမှုများသည်။
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ် ထိန်းချုပ်မှု	မြင့်	အသင့်အတင့်ကျရောက်သည်။
ရေရင်းမြစ်	မြင့်	မိုးရေကို အားကိုးနေရပြီး မြေအောက်ရေ တူးဖော်ရရှိနိုင်သည်။
ငါးမျိုးကွဲများ	မြင့်	မြစ်ချောင်းများတွင်ဖမ်းယူရောင်းချမှုရှိ။
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	မြင့်	ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီးထုတ်ယူသုံးရောင်း ချမှုများသည်။
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	မြင့်	စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စည်းကမ်းမဲ့ စွန့်ပစ် ကြသည်။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ရေအရင်းအမြစ်အနေဖြင့်လည်းလုံလောက်မှုမရှိသည့်အပြင် ထုံးစံများနေ သဖြင့်အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့် အနေအထားတွင်ရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် မိုးရေကိုမှီခိုအားထားခြင်း၊မြစ်ချောင်များရှိခြင်းကြောင့် ငါးမျိုးကွဲများရရှိနိုင်ပါသည်။
အခါ အားလျော်စွာကျရောက်တက်သော မိုးခေါင်ခြင်းကသဘာဝဘေး အန္တရာယ်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ရှိနေဆဲ ဖြစ်ပါ သည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁)ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%
စာမတတ်သူဦးရေ	၅	၁၇	၂၂	၂.၄%
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၃၁	၅၄	၈၅	၉.၂%
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၃	၃	၆	၀.၅%
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၃၂၄	၃၆၀	၆၈၄	၇၃.၉%
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၃၂	၃၆	၆၈	၇.၃%
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၆	၁၇	၃၃	၃.၆%
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၈	၁၁	၂၉	၃.၁%
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	၄၂၉	၄၉၈	၉၂၇	၁၀၀%

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အသင့်အတင့်အနေအထား တွင် ရှိနေ သေးကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ကျေးရွာတွင်စာမတတ်သူ(၂၂)ဦးရှိပါသည်။ဘုန်းကြီးကျောင်း ပညာသင်ပညာရေး (၈၅)ဦး(၉.၂%)မူလတန်းပညာရေးမပြီးဆုံးသူ(၆)ဦး(၀.၅%) ၊မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူ(၆၈၄)ဦး (၇၃.၉%)၊ အလယ်တန်းပြီးဆုံး သူဦးရေ(၆၈)ဦး(၇.၃%)၊အထက်တန်း ပညာရေး ပြီးဆုံးသူ(၃၃)ဦး(၃.၆%)နှင့်တက္ကသိုလ် ပညာရေးပြီးဆုံး သူဦးရေ(၂၉)ဦး(၃.၁%)ရှိနေသည်ကိုတွေ့ ရသည်။ အခြေခံ ပညာတတ်မြောက်မှုမူလတန်း ပြီးဆုံးသူ၊အလယ်တန်း ပညာပြီးဆုံးသူ၊အထက်တန်း ပညာပြီးဆုံးသူ အရေအတွက်ကိုလေ့လာရာတွင်အထက် တန်းပညာပြီးဆုံးသူဦးရေ ကလွဲ၍ကျန် အတန်းပညာပြီးမြောက်မှုများ တွင်အမျိုးသားဦးရေက နည်းပြီးအမျိုး သမီးဦးရေကများသည်ကို တွေ့ရသည်။ဘွဲ့ရအရေအတွက်မှာမူအမျိုးသား(၁၈)ဦးအမျိုးသမီး(၁၁)ဦးရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။သား ယောက်ကျားလေးများမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့်ပညာပြီး ဆုံးအောင်မ သင် ကြားနိုင်ကြပါ။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏%
မူလတန်း (၅-၉ နှစ်)	၄၉	၂၈	၇၇	
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၈	၁၂	၂၀	
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၅	၈	၁၃	
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	၁	၃	၄	

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းသာရှိပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ်(၅-၉နှစ်) စုစုပေါင်း၇၇ယောက်ရှိသည်။အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်(၁၀-၁၄နှစ်)စုစုပေါင်း(၂၀)ယောက်၊ အထက်တန်း ကျောင်းနေအရွယ်(၁၅-၁၆နှစ်)စုစုပေါင်း(၁၃)ယောက်နှင့်တက္ကသိုလ်တက်နေ ကျောင်းကျောင်းသား/သူစုစု ပေါင်း ဦးရေ (၄)ယောက် ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း	အထက်တန်းကျောင်းခွဲ
ရွာမှ အကွာအဝေး(မိုင်)	ရွာအတွင်း	
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	ခြေလျှင်	
စာသင်ကျောင်း အရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	၆၀'x၃၀'x၁၃'	
အမိုး၊ နံရံ၊ အခင်း အရည်အသွေး	သွပ်မိုး၊အုတ်နံရံ၊အင်္ဂါတေ	
ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂ (လုံလောက်မှု ရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာအခြေအနေ	မရှိ၊စာသင်ခုံမလုံလောက်၊ဘီရို	
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရ အမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)	တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်ကြက်ဥဆန်ပြုတ် တိုက် ကြွေးသည်။	
ကျောင်းဆရာဦးရေ	ကျား	မ
	ပေါင်း	ကျား
		မ
		ပေါင်း

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း			အထက်တန်းကျောင်းခွဲ		
အစိုးရခန့်	၂	၂	၄			
ကျေးရွာခန့်(မူကြို)		၁	၁			

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်မူလတန်း စာသင်ကျောင်းရှိပါသည်။

ကျောင်းသုံးပရိဘောဂလုံ လောက်မှုမရှိပါ။

(၂.၇.၄) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မ ဦးရေ	၅ဦး
တပည့် - ဆရာ အချိုး	၁:၁၅
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	မရှိ
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	လုံလောက်မှုမရှိ
ဆင်းရဲသော မိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် မတတ်နိုင်မှု	အစီအစဉ်မရှိ၊ထောက်ပံ့မှုမရှိ
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားပစ္စည်းများရှိသော်လည်းစုံလင်မှုမရှိအားကစားကွင်းကျဉ်းသည်။
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	စိတ်ဝင်စားမှုရှိပြီးတက်ကြွစွာလှုပ်ရှားကြသည်။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းမရှိပါ။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော		Â		သောက်သုံးရေသန့်ရှင်းမှုအားနည်းသည်။
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး		Â		ခြင်ပေါက်ပွားမှုအဆမတန်များပြားခြင်း။

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၃	ငှက်ဖျား		Â		ခြင်ပေါက်ပွားမှုအဆမတန်များပြားခြင်း။
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ			Â	
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတစ်ဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ			Â	
၆	တီဘီ		Â		အသက်ရှူလမ်းကြောင်းနှင့်လူ့အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများအတူသုံးရာမှ ကူးစက် နိုင် သည်။
၇	ဆီးချို		Â		နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာ သန့်ရှင်း မှုနည်းပါးခြင်း၊ ဓါတုဆေးဝါးအလွန်အကျွံ သုံးစွဲထားသောအစား အစာများကို နေ့စဉ် မလွှဲမရှောင် စားသုံး နေခြင်း။
၈	သွေးတိုး	Â			ဆင်းရဲသားများကျန်းမာရေးဗဟုသုတအားနည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေးပစ္စည်းကရိယာနှင့် ပါတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကောင်းများမရှိခြင်း၊ တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွားမှု မြင့်သည်။
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)		Â		
၁၀	အာဟာရ ချို့တဲ့မှု		Â		အများစုမှာဆင်းရဲသားများ ဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။
၁၁	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ			Â	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂)

ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေး ကောင်းမွန်ကြပြီး အာဟာရပြည့်ဝမှုရှိကြသည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော တွင် နိမ့်သည်။ သွေးလွန်တုပ်ကွေး၊ ငှက်ဖျားတို့တွင်မြင့်သည်။ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းကူးစက်ရောဂါ၊ AIDS,HIV,vလိင်မှတစ်ဆင့်ကူးစက် နိုင်သောရောဂါများနှင့်ကူးစက်နိုင် သောရောဂါတို့တွင်မရှိကြပါ။ သွေးလွန်တုတ်ကွေးရောဂါမှာခြင်များ

ပေါက်ပွားမှု အဆမတန်များသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများ မသန့်ခြင်း၊ ဓါတ်မြေဩဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေးအလွန်အကျွံသုံးစွဲ ထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကိုနေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးရခြင်း၊ ကြာရှည်ခံဆေးများအသုံးပြုထားသော အသားငါး၊ အစိုအခြောက်များကိုစားသုံးနေကြရခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော ကြီးထွားမြန်အသားငါးများကိုနေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေကြရခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်း ဓါတ်မြေဩဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်းအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော သစ်သီးဝလံများကိုရောင်းချနေခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူ စားသုံးနေရခြင်း ၊ ၎င်းအစားအစာများကိုလည်း အစိုးရမှစနစ်တကျကြီးကြပ်၊ စိစစ်မှုမရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှု၊ ကြက်သားမှု့များကိုအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသော မုန့်နှင့်သရည်စာများကို ရောင်းချ

ခြင်း၊ ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများကျန်းမာရေးဗဟုသုတနည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းလုပ် သည့်အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေး ပစ္စည်း ကရိယာမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ ရောဂါမှာဖြစ်ပွားမှုမြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းရောဂါများသည် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတစ်ဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအဆောင်များ နှင့်ထိတွေ့ ရာမှ တစ်ဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော် နိမ့်သည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	အဆုတ်ရောဂါ	Â		ဆေးလိပ်သောက်သုံးမှုများခြင်း၊ အခိုးအငွေ့ရှူရှိုက် ရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	Â		
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	Â		
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	Â		
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	Â		
၆	အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံမှု	Â		

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၇	အာဟာရ မှတ်တမ်းယူမှု (အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)	Â		
၈	အာဟာရပညာပေး အစီအစဉ်	Â		

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂)

ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကာကွယ်ဆေး တစ်နှစ် ၃ ကြိမ်ပုံမှန်ထိုးပေးသည်။ အာဟာရပညာပေးဝန်ဆောင်မှုရှိပါသည်။ဆေးလိပ်သောက်သုံးမှုများခြင်း၊ အခိုးအငွေ့ရှူရှိုက် ရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

(၂.၈.၃)ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီးအကွာအဝေး (မိုင်)	အခန်း/ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ/မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်း များ (လုံလောက်မှု/မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန			ကျန်းမာရေးမှူး- သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ကြီးကြပ် (၁) - ကြီးကြပ် (၂) - တိုင်းရင်းဆေးကု - အရပ်လက်သည် -		
တိုက်နယ်			ဆရာဝန် - ၁ဦး		

ကျန်းမာ ရေး ဝန်ဆောင် မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ/ မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက် သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်း များ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ဆေးရုံ			လ/ထ - ခဦး ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
မြို့နယ် ဆေးရုံ	တံတား ဦး ၁၆မိုင်	ရှိ	ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
ဆေးဆိုင်	မရှိ		ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်သူ (မရှိ)	လက်လှမ်းမှီမှု-- မရှိ။ ဆေးဝါး--မရှိ။ သိုလှောင်ပုံစနစ်-- မရှိ။ အအေးခန်းစနစ်-- မရှိ။	ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးမှု နည်း သေးသ ည်။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ သားဖွားဆရာမ တစ်ရွာ တစ်ဦးခန့်ထားပေးရန် (သို့မဟုတ်) အရံသားဖွားသင်တန်း ရန်လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဆေးဝါးဆိုင်မရှိ။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက (၉) မိုင်ဝေးသော တံတားဦးမြို့နယ်ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ကုသမှု ခံယူရပါသဖြင့် အရေးပေါ်ကားမရှိပါ သော ကြောင့် အခက်အခဲများရှိပါကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၉) ရေနံ ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	၂	သင့်	Â	Â	Â	
အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)	၆	သင့်	Â	Â	Â	
အဝီစိတွင်း/တုံကင်	၃၉	သင့်	Â	Â	Â	
ကန်	၁၀	သင့်	Â	Â	Â	
မြစ်/ချောင်း						
မိုးရေသိုလှောင်ကန်						
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း						
အခြား						

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်ရေတွင်း(၂)တွင်း၊အဝီစိတွင်း(စက်တပ်)(၆)တွင်း၊အဝီစိတွင်း တုံကင်(၃၉)နှင့်မိုးရေသိုလှောင်ကန်(၁၀)ရှိပါသည်။နွေရာသီတွင်သောက်ရေ အခက်အခဲကြုံတွေ့ရ ပါသည်။ရေ များ မှာပေါ်ပြီးသောက်၍မကောင်းပါ။ ရေတွင်းတူးရန်အခက်အခဲရှိခြင်းနှင့် ရေချိုရရှိရန်အခက်အခဲ ရှိကြောင်းလေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၉.၂) သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၁၅၅	ကျန်းမာရေးဗဟုသုတ အနည်းငယ်ရှိသည်။

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာ အမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ကျင်းအိမ်သာ		
မြေပေါ် အိမ်သာ		
တောထိုင်	၈၃	ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။
စုစုပေါင်း	၂၃၈	

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ကျေးရွာတွင်အိမ်ထောင်စု၂၃၈အိမ်ရှိပါသည်။ယင်လုံအိမ်သာ၁၅၅လုံးရှိပြီး၊ နှင့်တော ထိုင်၈၃ သုံးစွဲနေကျပါသည်။စနစ်တကျသုံးစွဲနေကျသည်ကိုတွေ့ရ သည်။

(၂.၁၀)ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု		Â	ကျား/မ တန်းတူမှုမရှိခြင်းနှင့် အမျိုး သမီးများကိုယ်တိုင် မိမိကိုယ် ယုံကြည်မှု အားနည်းနေသေးသည်။
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်း များတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင် ဆောင်ရွက်မှု	Â		မြို့နယ်မှ ညွှန်ကြားမှု ရှိသည်။
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယ ဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ		Â	မရှိပါ။
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု		Â	
၅	အခြား (ရှိလျှင်)			

ရင်းမြစ်... (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံးစံများအရ ကျားမခွဲခြား ဆက်ဆံမှု အနေဖြင့် ကြီးမားသောပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြားပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြား ဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများမတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့်အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိ သည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီး များ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ အနည်းအကျင်းပါသောအခါလည်း အရေးပါသော ဆုံး ဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ရာထူး၊ နေရာပေးလေ့မရှိခြင်း၊ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများမှာ လုပ်ငန်းအမျိုး အစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမှု တူသော်လည်း လုပ်အားခတွင် တန်းတူမရရှိခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံများအရ သားယောက်ျားလေးကိုသာ ပညာရေးတွင်ဦးစားပေးခြင်း၊ အများစုမှာ အမျိုးသမီးများကို အလယ်တန်း အဆင့်အထိ၊ အခြေခံ အရေးအဖတ်အတွက် တတ်မြောက်ရုံသာ ပညာသင်ကြားပေးလေ့ ရှိခြင်းတို့ ရှိနေသေး သည်။ သို့သော်အမျိုးသားများမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်ကြရ သောကြောင့် ပညာပြီးဆုံးအောင် သင်ကြားနိုင်ခြင်းမရှိကြသောကြောင့် ဘွဲ့ရဦးရေတွင် အမျိုးသမီး ပိုများသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်လိုသော်လည်း အမျိုးသမီးများ ခေါင်းဆောင်ပါဝင်ခွင့် မရခြင်း။ အမျိုးသမီး ရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများ အတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ အသိအမြင် အားနည်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။အမျိုးသမီးဆိုင်ရာ အသိပညာပေး သင်တန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးလျှင် အဆင်ပြေ နိုင်ပါသည်။

(၂.၁၁)အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁)ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	
ရွာတွင်းလမ်း	၁	ဆိုး		Â	Â	၂/၄
ချဉ်းကပ်လမ်း						
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၁	ဆိုး		Â	Â	၁မိုင်
အခြား						

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း - ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်းလမ်းမှာ(၁)အဆင့်ဖြစ်ပြီး တည်ဆောက်ခဲ့သည်။

တစ်နှစ်ပတ်လုံးသွား လာနိုင်ပြီးလမ်းမှာ သွားလာဖို့အဆင်ပြေပါသည်။ လမ်း၏အရှည်မှာပေ၂/၄မိုင် ခန့်ရှိသည်။ ရွာချင်းဆက်လမ်း မှာအဆင့်(၁)ဖြစ်ပြီး မြေသားလမ်းဖြစ်သည်။ ရွာချင်းဆက်လမ်း၏ အရှည်မှာ(၁)မိုင်ရှိသည်။မိုးရာသီအချိန်တွင် လမ်းများပျက်စီးခြင်း၊ လမ်းချော်ခြင်း များကြောင့် ကလေးများ ကျောင်းသွားလျှင် အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့ရ ပါသည်။လမ်းအခြေအနေနှင့် မမျှတသော ယာဉ်များ ဝင်ထွက်သွားလာမှုကြောင့် လက်ရှိလမ်း အခြေအ နေ မှာလည်း ဆိုးရွားနေပါသည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အ စား	ကောင်း/ ဆိုး	တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား					
သံဘောင်၊ သစ် သားခင်း တံတား					
ကြိုးတံတား					
ရေပြန်					
အခြား					

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မရှိပါ။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာ အဝေး (မိုင်)	ယာဉ် အမျိုးအ စား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း				
ပင်လယ်ရေကြောင်း				
အခြား				

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ - လှေ၊ သမ္ဗန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မရှိ။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုးအစား	စက်လှေ	လှေ၊ သမ္ဗန်	စက်ဘီး	မော်တော်ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာဂျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်			၅	၂၄၀	၃	၁		၁၀၄

ရင်းမြစ်...အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်ဘီး ၅စီး၊ ဆိုင်ကယ်၂၄၀စင်း၊ နှင့်ထော်လာဂျီ(၃)စီး၊ကား(၁) နွားလှည်း ၁၀၄ ရှိပြီး အများစုမှာတစ်ပိုင်တစ်နိုင်သွားလာရေး နှင့်သယ်ယူပို့ဆောင် ရေးအတွက်ဆိုင်ကယ်ကိုအများစု အသုံးပြုကြသည်။

(၂.၁၂) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ်(ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း			မရှိ
ဆိုလာစနစ်	၇၈	သင့်။	ညဖက်မီးလင်းရန်အတွက် သုံးဝင်ရာသီ ဥတုမ ကောင်းပါက အားမပြည့် ပါ။
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်	-		
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	၁၅		
လေစွမ်းအင်	-		
ဇီဝလောင်စာ	-		
အခြား	၁၀၃		

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

ကျေးရွာတွင်လျှပ်စစ်မီးမရရှိသေးပါ။ကျေးရွာတွင်အိမ်ခြေ(၂၃၈)အိမ်ရှိသည့် အနက်ဆိုလာမီးအသုံး ပြုသူ (၇၈)အိမ်၊ ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်(၁၅)အိမ်သာရှိပါသည်။ကျေးရွာမှငွေကြေးမ တတ်နိုင် သေးသူများမှာ

အခြားဖယောင်းတိုင်နှင့် LED မီးများသုံးစွဲနေသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာတွင်မီးဘေးအန္တရာယ် ကျရောက် နိုင်ပါသည်။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုဟ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	၂၄၂	၃၅	၉၀		

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့် ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၂၄၂) လုံး၊ ရေဒီယို (၃၅) လုံးနှင့် တီဗွီ (၉၀) ရှိပါသည်။ ဖုန်းများအသုံးပြုခြင်းအတွက်တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာ ဆက်သွယ်မှု ရရှိခြင်း၊ မိုးလေဝသအခြေအနေသ တင်းအချက်အလက်များအလွယ်တကူရရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ ရှိရပါသည်။

(၂.၁၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	သီးသန့်မရှိ။ တီဗွီနှင့် အက်ဖ်အမ်နားထောင်ကြသည်။
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြသည်။
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြသည်။
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားကွင်းသီးသန့်မရှိ၊ အားကစားပစ္စည်း မရှိကြပါ။
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	မဖြစ်မနေပါဝင်ကြရသည်။
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းရေး	အားနည်းသည်။
စာကြည့်တိုက်၊ အင်တာနက်စသည်များအား လက်လှမ်းမီမှု	စာကြည့်တိုက်ရှိသော်လည်း စာအုပ်မရှိ၊ ပြည့်စုံမှု။

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့် အနေအထားသီးသန့် မရှိပေ။ သူတို့သည်ကျေးရွာရှိလူမှုရေးလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်တက်ကြွစွာဆောင်ရွက်မှုရှိပြီး ဘာသာရေး လုပ်ငန်းတွင်စိတ်ပါ ဝင်စားမှုတက်ကြွမှုရှိပါသည်။ ပရဟိတသီးသန့်ဖွဲ့စည်းမှုမရှိသေးပါ။ လူငယ်များ အတွက် အားကစားသီးသန့်မရှိ ခြင်းကြောင့်အလုပ်လုပ်ပြီးပြန်လာသည့် အခါအရက်ဆိုင်၊ ဘီယာဆိုင်

များတွင် အပန်းဖြေခြင်းဖြင့်ပျက်ဆီးနေသည် ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။အားကစားကွင်းများ လုပ်ဆောင်ပေးလျှင် အပန်းဖြေစရာ ရရှိပြီး လူငယ်များပျက်စီးနေမှုများ ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဆောင်ရွက်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း များ ဆိုင်များတွင်သာ သွားရောက်ကြည့်ကြရသည်။လူငယ်များ ဘောလုံးပွဲ အကြည့်အများဆုံးဖြစ်၍ ဘီယာဆိုင်တွင် ဘီယာမသောက်ချင်လည်းသောက်၊ အချိန်မတော်သွားကြည့်တာတွေ့ရှိရပါသည်။အိမ်တိုင်းလိုလို အခမဲ့ရုပ်သံ လိုင်းများလွှင့်ပေးလျှင်အဆင်ပြေနိုင်သည်။ အားကစားနှင့်အားကစားပစ္စည်းများတွင်လည်း လက်လှမ်းမီမှုအား နည်းပြီးကျေးရွာတွင်အားကစားကွင်းမရှိပါ။ အားကစားပစ္စည်းပြည့်စုံမှုမရှိကြပါ။ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပလေ့မရှိကြပါ။ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့်ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေကြပြီဖြစ်သည်။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအနေဖြင့်နှစ်စဉ်သင်္ကြန်အကပွဲကိုကျင်းပပါသည်။ ကျေးရွာ တွင် စာကြည့်တိုက်မရှိသည့်အတွက် လူငယ်များမှာ စာပေလေ့လာမှု၊ ဗဟုသုတနည်းပါးသည်ကို တွေ့ရှိရ ပါသည်။ဖုန်းများကိုလူငယ်တိုင်းလိုလို ကိုင်ဆောင်ပြီးအင်တာနက်အသုံးပြုကြသော်လည်း ဖေ့စ်ဘုတ်၊ဗိုက်ဘာတို့ကိုသာအများဆုံးအသုံးပြုကြပြီးအရေး ကြီးသောစီးပွားရေး၊ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင်လေ့လာမှုအားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက်ဝက် ဆိုက်များ ဝင်ရောက်လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတနည်း နေသေးသည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမီမှု	ဇုမိုင်ကွာဝေးသော တံတားဦးတွင် တာဝါတိုင်ရှိပါသည်။
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	ရွာသူ၊ရွာသားများစိတ်ဝင်စားမှုမရှိ။
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအစဉ်	မရှိ။
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	၂မိုင် တံတားဦးတွင်ရှိသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကိုချောမွေ့စေသည်။ထို့အပြင်ရွာသားများသည်မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်

သွယ်ရေးကိုအသုံးပြုနိုင်ကြပြီးလိုအပ်သောသတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက်လိုအပ်သလိုဆက်သွယ်သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံစနစ်ကိုချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်းရွာသူ/သားများမှအာမခံလုပ်ငန်းအပေါ်ယုံကြည်မှုနှင့်စိတ်ဝင်စားမှု နည်းသောကြောင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထားသူမရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေး အစီအစဉ်သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပါ။ ဗဟုသုတလည်း နည်းပါးကြသည်။ ရွာသားများသည် လိုအပ်ပါက(၉)မိုင် တံတားဦးရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူချိတ်ဆက်နိုင်သောကြောင့်ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှု ဖြစ်ပွား ခြင်း လည်းနည်းပါးသည်။

(၂.၁၅.၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	ဦးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
စိုးရိမ် / သာမန်	မရှိ	မရှိ	မရှိ	မရှိ

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ကြီးမားသောခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ သာမန်ကိစ္စ များကို ကျေးရွာ ရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဇယား (၄၅) : ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်
၁။	စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ					
၁။	အစုအဖွဲ့ဖြင့် စနစ်တကျ လုပ်ကိုင်ရာတွင် ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အလေ့အထနှင့် စွမ်းရည် မရှိခြင်း။ လက်ရှိအဖွဲ့များချိတ်ဆက်မှုအားနည်းခြင်း။	အစဉ်အလာအရခေါင်းဆောင်ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်းလိုက်နာသည့် အကျင့်ပါနေခြင်း။ လူတိုင်းမွေးရာပါလူစွမ်းရည်ရှိကြောင်းသတိမပြုမိကြခြင်း။ လူစွမ်းရည်အပြည့်အဝအသုံးပြုခွင့်မရခြင်း။ လူစွမ်းရည်မြင့်စေသည့်အခွင့်အလမ်းများ မရှိခြင်း။	ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ရှိနေပြီး အချင်းချင်း ရင်းနှီးခင်မင်ကြခြင်း။ ။	ဆင်းရဲသားများ စိုးရိမ်သိမ်ငယ်စိတ် ရှိခြင်း။ အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များအား ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ နေရာမပေးခြင်း။ ၎င်းတို့၏အစွမ်းအစကို အသိအမှတ်မပြုခြင်း	လူစွမ်းရည်နှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး သဘောတရားတို့ကိုအမြင်ဖွင့်ဟောပြောခြင်းကျေးရွာအဖွဲ့ အစည်းများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပြီး စုပေါင်းဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်မှု၊ သတင်းအချက်အလက် ဖြန့်ဝေမှု၊ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုစနစ်များပိုမိုကောင်းမွန်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း	၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်းစာရင်းနှင့်မှတ်တမ်းရေးသွင်းနည်းသင်တန်း
၂။	စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ					
	စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်မှုမရှိ။	မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိခြင်း။ ဆည်မြောင်းမရှိခြင်း/ မကောင်းခြင်း။	မြေအောက်ရေရရှိနိုင်ခြင်း။ရေစုပ်စက်အလွယ်တကူဝယ်ယူရန် ဒေသအတွင်း	အရင်းအနှီးမရှိ။ နည်းပညာ အားနည်းသည်။ ဌာနဆိုင်ရာများ နှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အစိုးရဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ နည်းပညာအကူအညီရယူခြင်း။	၂။ စိုက်ပျိုးရေးရရှိရေးစီမံကိန်း စက်အင်္ဂါစိတွင်းတူးဖော်ခြင်း။

		ရေစုပ်စက် လုံ လောက်မှု မရှိခြင်း။ စက်အစီစီတွင်းတူး ရန် အရင်းအနှီးမရှိ ခြင်း။	ကုမ္ပဏီ များ ရှိသည်။ ဒေသအတွင်းဆည် မြောင်းဦးစီးဌာနနှင့် ကျွမ်းကျင်သူများ ရှိသည်။		ဘဏ်များ၊ ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။	
	သီးနှံအထွက်တိုး ရေး လက်ရှိသီးနှံများအထွ က်နှုန်းနည်းသည်။	ဒေသမျိုးများမှာသ က်တမ်းရှည်ပြီး အထွက်နှုန်းနည်းခြင်း၊ အရည် အသွေး ညံ့ ခြင်း။လယ်ယာသုံး စက်ကရိယာလုံလော က်မှုမရှိခြင်း။စိုက် ပျိုးရေးသွင်းအားစု များအတွက်ငွေကြေး မပြည့်စုံ ခြင်း။ နှစ် ရှည် ဥယျဉ်ထူထောင် ရန် အရင်းအနှီးမရှိ ခြင်း။လက်ရှိစိုက် ဘဏ်ချေး ငွေမှာ လုံ လောက်မှုမ ရှိ၊ အချိန်မီမရ၊ ပုံစံ ၇ ရှိမှသာ ချေးငွေရရှိ နိုင် ခြင်း၊	မျိုးကောင်းမျိုးသန့် များရရှိရန်စိုက်ပျိုး ရေး ဌာန ရှိသည်။ ဒေသအတွင်း လယ် ယာသုံးစက်ကရိ ယာ နှင့် သွင်းအားစုများ အ လွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိ နိုင်သည်။ မြေဆီလွှာ အသင့်အ တင့်ကောင်းမွန်ခြင်း မြေပြန့်ဖြစ်ခြင်း၊	အရင်းအနှီးနည်းသည်။ အရစ်ကျဝယ်ယူရန် ကုမ္ပဏီ များ၊ ဘဏ်များနှင့် အဆက်အသွယ် မရရှိခြင်း။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်အဆက် အသွယ်နည်းပါးသည်။	လယ်ယာသုံးစက်က ရိ ယာများ အရစ်ကျရောင်း ချသော ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွ က်ခြင်း တောင်သူများနှင့် သင့် တော်သော နှစ်ရှည် ငွေ ချေးစနစ်ထူထောင် ပေး ခြင်း။	၃။ သီးနှံအထွက်တိုး စီမံကိန်း

		ကာလတိုချေး ငွေဖြစ်ခြင်း၊ မိုးစပါး တစ် မျိုးတည်းအ တွက်သာငွေချေးခြ င်း၊ ကန့်သတ်မှုများပြီး တောင်သူများလိုအပ် ချက်နှင့် သင့်တော်မှု အားနည်းသည်။				
	နည်းစနစ်တကျ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ။ ရောဂါပိုးမွှားဆိုး ရွားစွာကျရောက် ဖျက်ဆီးခံရသော်လည်း ထိရောက်စွာ နှိမ်နင်းနိုင်ခြင်းမရှိ။	နည်းပညာအထောက်အပံ့ ရရှိမှု အား နည်းခြင်း၊ လုံလောက် မှုမ ရှိခြင်း။ စိုက်ပျိုး ရေးအသိပညာ အား နည်းခြင်း၊ သီးနှံ ဖျက်ပိုးကျ ရောက်တတ်ခြင်း၊	နည်းပညာကျွမ်း ကျင် သော စိုက်ပျိုး ရေးဌာန နှင့် စိုက်ပျိုး ရေးကုမ္ပဏီများ ရှိသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာန ဝန်ထမ်း လုံလောက်မှုမရှိ၊ ခရီးသွား လာရန် ယဉ်နှင့် ကုန်ကျ စရိတ်အခက်အခဲရှိသည်။ ကုမ္ပဏီများ ပညာပေးခြင်း ထက် အရောင်းမြှင့်တင်ရေး ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ် ဆက်မှု အားနည်းသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာန၊ ကုမ္ပဏီ များ၊ ဖွံ့ဖြိုး ရေးအဖွဲ့များ နှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။ စိုက်ပျိုး ရေးဌာနမှ ပုံမှန် ကွင်းဆင်းပညာပေး ခြင်း၊ သီးနှံဖျက်ပိုး နှိမ် နှင်း ရေးအတွက် ဦးစီး ဌာနမှ ထိ ရောက်သော အစီ အမံ ချမှတ်ဆောင် ရွက်ခြင်း၊	၄။ <u>စိုက်ပျိုးရေးနည်း ပညာစီမံ ကိန်း</u>

၃။	မွေးမြူရေးကဏ္ဍ					
၃။	မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများမှ ထုတ်လုပ်မှုလျော့နည်းခြင်း၊	ငွေကြေးချို့တဲ့အရင်းအနှီးမပြည့်စုံခြင်း၊ မွေးမြူရေးချေးငွေမရှိ။စားကျက်ရှားပါးလာခြင်းအဟာရတန်ဖိုးမြင့် မြက်စိုက်ပျိုးရန် အရင်းအနှီးနှင့် မြက် မျိုး ရရှိရန်ခက် ခဲခြင်း။သားသတ်လိုင်စင်၏ခေါင်း ပုံဖြတ်မှုကြောင့် မွေးမြူရေး မှ ဝင်ငွေနည်းသော ကြောင့် တိုးချဲ့မွေး မြူရန် အခက်အခဲ ရှိခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့် မရှိခြင်း။ (အသား၊ အရှင် လိုက်သယ်ယူခွင့် စသည်)	တနိုင်ငံတပိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ရန် အိမ်ခြေမြဲများ ရှိနေခြင်း၊မွေးမြူ ရေးနှင့် ကုသရေးဦးစီးဌာနမှ ဝန်ထမ်းများ နှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန် ရောင်းချရန် ဈေးကွက် ခိုင်မာခြင်း၊ ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိခြင်း။	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုအလုံ အလောက်မရရှိခြင်း။ သားသတ်လိုင်စင်/အင်းလိုင်စင်ချထားရာတွင် မျှတမှုမရှိ၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ၊ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုးချထားပေးခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့်မရှိ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံရခြင်း။မကြာခဏ ကပ်ရောဂါများ ကျရောက်တတ်ခြင်းနှင့် ဆုံးရှုံးမှုများခြင်း။	မွေးမြူရေးချေးငွေထူ ထောင်ပေးခြင်း။ ဈေးသက်သာပြီးထိရောက်မှုရှိသောကာကွယ်ဆေးထိုးမှုစနစ်ချမှတ်ခြင်း၊ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရောဂါဖြစ်ပွားမှုများကို စစ်ဆေးနိုင်ရန်သုတေသနခေါ်တဲခွဲခန်းများဖွင့်ပေးခြင်း၊	၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်းစီမံကိန်း ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများတစ်ပိုင် တစ်နိုင် မွေးမြူ ရေးတစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေး တိုးချဲ့ခြင်းမွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင်ပေးခြင်း
	နှစ်စဉ် ရာသီအလိုက် ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်	မွေးမြူရေးနည်းပညာ၊ ဗဟုသုတအားနည်းခြင်း၊နည်းပညာ	ရွာသူ/သားများမှမွေးမြူ ရေးပညာသင်ယူရန် စိတ်ဝင်စား မှု	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	တိမွေးကုဦးစီးဌာနနှင့် ဆက်သွယ်၍ ဖွံ့ဖြိုးရေး	၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာစီမံ ကိန်း တိမွေးကု သင်တန်း။

	လေ့ရှိပြီး ကာကွယ်နိုင်ခြင်းမရှိ	ဝန်ဆောင်မှုမရရှိခြင်း ။နှစ်စဉ်ကူးစက် ရောဂါများကျရောက်တတ်ခြင်း၊	ရှိသည်။ လူသားအရင်းအမြစ်ရှိ သည်။		အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	
၄။ စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ						
	ဒေသစီးပွားရေးလုပ်ငန်းအားနည်းခြင်း။ မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများအတွက်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရှားပါးခြင်း၊ ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရခြင်း၊ လုပ်အားခနည်းခြင်း။ အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အရင်းအနှီးမရနိုင်ခြင်း၊	ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် စက်ရုံ အလုပ် ရုံ မရှိခြင်း။ ကျေးလက်စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အရင်းအနှီးအား နည်းခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိကဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုစနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းခြင်း၊လက်ရှိလုပ် ငန်းများအတွက်ခေတ်မီလက်နက်ကရိယာမရှိ ခြင်း၊အသက် မွေးလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှုအားနည်းခြင်းနှင့်အဆက်အသွယ်အားနည်းခြင်း။	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် လူငယ်အင်အားထု ၇၇%ရှိခြင်း၊ကျေးရွာတည်နေရာ အားသာချက်ကြောင့် ဈေးနှင့်လက်လှမ်း မီခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးနှင့်သယ်ယူပို့ဆောင် ရေးအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ခြင်း	လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင် မှုအားနည်းခြင်း၊ အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းအားနည်းခြင်း၊ ဈေးကွက် ဗဟုသုတအားနည်းခြင်း၊ နိုင်ငံတော်မှ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများအတွက် စီမံကိန်း၊ ပံ့ပိုးမှုပေါ်လစီတို့အားနည်းခြင်း၊ ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများနှင့်လက်လှမ်းမမီခြင်း၊	ဈေးကွက်၊ ကုန်သွယ် ပြပွဲ၊ ဈေးကွက်အကဲဖြတ်ခြင်းများသို့ လေ့လာရေးခရီးစဉ် စီစဉ်ပေးခြင်း၊ထုတ်လုပ်သူများနှင့်ဝယ်ယူသူများ အကြားအဆက် အသွယ်ရှာ ပေးခြင်း၊ဒေသတွင်ဘဏ်နှင့်ငွေရေးကြေးရေး ဝန်ဆောင်မှု ရရှိစေခြင်း၊အသေး စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် မြို့နယ်အဆင့်ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများရရှိစေခြင်း၊	၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်းစီမံကိန်း ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလှပြင် ပစ္စည်းများ ထုထောင်ခြင်းဌာနဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများ လစ်လပ်နေရာတွင်ဒေသခံဘွဲ့ရ ပညာတတ်များအား ဦးစားပေး ခန့်ထားပေး ရန် နှင့် မြို့နယ်ဦးစီးမှူးများအားဒေသနှင့်ကိုက်ညီသောစီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်ပေးရန်

					ကျေးလက်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများနှင့် အသေးစားစွန့်ဦးတီ ထွင်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်င န်းများထူထောင်ပေး ခြင်း၊ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း	
	အသက်မွေးဝမ်းလုပ် ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အား နည်းသည်။	ဆင်းရဲခြင်းနှင့် နေ့စဉ်မိသားစုစား ဝတ်နေရေးအတွက် ရှာဖွေနေရသော ကြောင့်လေ့လာသင် ယူ နိုင်ခြင်း မရှိ။	ကျေးရွာတွင် ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရ သေးသော လူငယ် များရှိသည်။ အသက် မွေးဝမ်းပညာများကို စိတ်ဝင်စားကြသည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ကြ ပါ။ သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အ ဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	အသက်မွေးပညာဦး စီး ဌာနနှင့်ချိတ် ဆက် ဆောင် ရွက် ခြင်း။ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့ များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက် ခြင်း။	၈။ အသက်မွေးဝမ်း နည်းပညာ စီမံ ကိန်း စက်ချုပ်နှင့်အိမ်တွင်း မှုအဆင့် မြင့်သင်တန်း လက်သမား၊ ပန်းရံအ ဆင့်မြင့် သင်တန်းစက် ပြင်သင် တန်းဆံ ပင် ညှပ်၊ အလှပြင်သင်တ န်း တယ်လီဖုန်း ပြုပြင် သင်တန်း
ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ						
	ဆင်းရဲသားများအ ရင်းအနှီးနည်းခြင်းနှင့် ချေးငွေလက်လှမ်းမမီ ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွ က် သင့်တော်သော ချေးငွေစနစ်မရှိခြင်း၊ အတိုးနှုန်းများခြင်းကာ လတိုချေးငွေများသာ ဖြစ်ခြင်းအပေါင်းခံ ပစ္စည်းလိုအပ်ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွ က် သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူ ထောင် ပေးခြင်း	ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်စနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှု အားနည်းနေ သေးခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွ က် သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူ ထောင် ပေးခြင်း ငွေစုငွေချေးစနစ်ထူ ထောင်ခြင်း	၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု စီမံကိန်း

၅။	ပညာရေးကဏ္ဍ					
	ပညာရေးအဆောက်အ ဦး များဟောင်းနွမ်းပျက် စီး နေသည်။ပြင်ပမှ လာရောက်တာဝန်ထမ်း ဆောင်သော ဝန် ထမ်း များနေရန် အိမ်/အ ဆောက်အဦးမရှိ။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ လုံလောက်မှုမရှိ။ ကျောင်းသင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းလုံလောက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာသူ/သားများ မှာ ဆင်းရဲသော ကြောင့်ပြုပြင်နိုင်ခြ င်း၊ အသစ်ဆောက်လုပ်နိ င်ခြင်း၊ တိုးချဲ့နိုင်ခြင်းမ ရှိပါ။	ရွာသားအများစု ပညာရေးအား စိတ်ဝင်စားမှုရှိ ခြင်း၊ မိဘဆရာအသင်းဖွဲ့ စည်းထားရှိကာ ပညာရေးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းလှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်မှုရှိခြင်း၊	မိဘဆရာအသင်း တက်ကြွ လှုပ်ရှားမှု အားနည်းခြင်း။ အမည်ခံဖွဲ့စည်းထားပြီး အသက်ဝင်လှုပ်ရှားမှု မရှိခြင်း။ ဆရာနှင့် ကျောင်းသားများ အတွက် ဘက်စုံသင်ကြားမှု စနစ်မရှိခြင်း	ပညာရေးဌာနသို့ တင်ပြခြင်းနှင့် အလှူငွေရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ များနှင့်ချိတ်ဆက် ဆောင် ရွက်ခြင်း။	<u>၁၀။ပညာရေးမြှင့်တင် ခြင်း စီမံ ကိန်း</u> ကျောင်းဆောင်သစ် ဆောက်လုပ်ခြင်း/
	ကျောင်းစာကြည့်တိုက် မရှိ။	စာအုပ်ပြည့်စုံမှုမရှိ။	လေ့လာသင်ယူလို သော ကျောင်းသား များရှိသည်။	ကျောင်းသားများအတွက် အပန်းဖြေရန် စိတ်ကြိုက် လေ့လာ သင်ယူရန် အခွင့် အလမ်းနှင့်အခြေအနေမရှိ ခြင်း၊ သင်ကျက်စနစ်ကျင့် သုံးခြင်း	စာကြည့်တိုက်ရှိပါ က စိတ် ဝင်စား သော ဘာသာရပ် ကို အလွယ်တကူ လေ့ လာနိုင်သည့် ပါတ်ဝန်း ကျင် ဖန်တီးပေးရန်။	ကျောင်းစာကြည့်တို က်ထူ ထောင်ခြင်း
	သင်ကြားမှု အားနည်း ခြင်း	ဘာသာရပ် အလိုက် ကျွမ်းကျင် ဆရာ/မ အင်အား မလုံ လော က် ခြင်း၊		ဘာသာရပ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်သည့် ဆရာ/ဆရာမ ခန့်ထားမှု အားနည်းခြင်း၊	ကျွမ်းကျင်ဆရာ/ဆ ရာမ များအားစိစစ် ခန့်ထားပေးခြင်း လက်ရှိဆရာ/မများ	

					အား ကျွင်းကျင်မှုကို စိစစ်ခြင်း နှင့် ဆရာ ဖြစ်သင်တန်းပေးခြင်း၊	
	ကျောင်းသားများအား က စားတွင်ထူးချွန်မှု အားနည်း သည်။	ကျောင်းအားကစား ပစ္စည်း ပြည့်စုံလုံ လောက် မှုမရှိ။	အားကစားကို ကျောင်း သားများ စိတ်ဝင်စားကြ သည်။	ပညာရေးရုံပုံငွေ အားနည်း သည်။ ပညာရေးဌာ နမှ အားကစားကို အားပေးနိုင် မှု အားနည်းသည်။	ကျောင်းအားကစား မြှင့် တင်ရန်။	
၆	ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ					
			ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာ န နှင့် ကျန်းမာရေး ဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက် သော ဖွံ့ ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ ရှိသည်။ ဒေသတွင် တန်ဖိုးရှိ ဆေးဖက်ဝင်အပင် များ သဘာဝအ လျောက် ပေါက် ရောက်လျက်ရှိ သည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။ ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်း သည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များ နှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင် ရွက် ခြင်း။ စနစ်တကျထိန်း သိမ်း ခြင်း၊ ပညာပေး ဆောင် ရွက်ခြင်းပြု လုပ်ပေးသင့် သည်။ တိုင်းရင်းဆေး မြှင့်တင်ပေးရန်။	<u>၁၁။ ကျန်းမာရေးအ ဆောက်အ ဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း</u> ဆေးခန်းဆောက်လုပ် ခြင်း ဆေးခန်းပရိ ဘောဂနှင့် ဆေးခန်း သုံးပစ္စည်းများလူနာ တင်အရေးပေါ်ကား ထူထောင်ခြင်းအခြေခံ မရှိမဖြစ်အိမ်သုံးဆေး ဆိုင် ထူထောင်ခြင်း
	ကျန်းမာရေးကျွမ်းညကျ င်သူမရှိ။ ကျန်းမာ ရေးနည်းပညာနှင့် ဝန် ဆောင်မှုအားနည်း	နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတ ရရှိရန် အဆက်အ သွယ် မရှိ။	ကျေးရွာတွင် ဘွဲ့ရ နှင့်အ ထက်တန်း ပညာအ ဆင့် တတ် မြောက်သူများ ရှိ	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်။ အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာ နနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ များ ဖြင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက် ခြင်း	<u>၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်း ပညာစီ မံကိန်း</u> အရံသားဖွိုးသင်တန်း အခြေခံကျန်းမာရေး

	သည်။ကျန်းမာရေးအား နည်းကြသည်။ ကျန်းမာရေးအသိပညာ ဗဟုသုတအား နည်းသည်။ဒေသထွက် ဆေးဖက်ဝင်အပင်များရှိသော် လည်း အသုံးချနိုင်ခြင်းမရှိ။	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အပြည့်အဝ မရရှိကြပါ။ တိုင်းရင်းဆေးနည်းပညာဗဟုသုတနည်းသည်။	သည်။ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ပေါက်ရောက် သည်။			သင် တန်းတိုင်းရင်းဆေး သင်တန်း ကျန်းမာရေးပညာပေးသင် တန်း
၇	ရေနံ သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ					
	သောက်ရေလုံလောက်မှုမရှိ။ယင်လုံအိမ် သာသုံးစွဲ မှုနည်းပြီးသန့်ရှင်းမှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲသောကြောင့် ရေတွင်းတူးဖော်နိုင်ခြင်းမရှိ/ နွေရာသီရေခမ်းခြောက်သည်။	စက်အဝီစိတွင်းတူးဖော်ပါက သောက်ရေ အလုံ လောက်ရရှိနိုင်သည်။ဒေသ အတွင်းကျန်းမာ ရေးဖွံ့ဖြိုး ရေးအဖွဲ့အစည်းများရှိသည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာမရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	အစိုးရ ရေအရင်းအမြစ် ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်းဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း	၁၃။ သောက်ရေသန့်ရှင်းရေး စီမံကိန်း ကျေးရွာသောက်ရေသန့် ရရှိရေးဆင်းရဲသားများယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း
၈။	လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ					
	အလုပ်လက်မဲ့ များခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်း၊ အသက်မွေးနည်းပညာကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်း	လုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာရေးအဆင့်အတန်း နိမ့်ခြင်း၊ လေ့လာသင်ယူ စရာ နေရာ မပြည့်စုံခြင်း၊	အလုပ်လုပ်နိုင် သည့် လူငယ်၊ လူရွယ်များ ရှိနေခြင်း၊ ဘွဲ့ရလူငယ်အချို့ရှိသည်။	ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို အထောက်အကူပြုသော အလုပ်ရုံ၊ စက် ရုံ များမရှိခြင်းအသက်မွေးနည်းပညာထောက်ပံ့မှု စီမံ ကိန်းများ မရှိ ခြင်း။ အဆက်အသွယ်မရှိခြင်း	စက်ရုံ၊အလုပ်ရုံများ ထူထောင်ပြီး အလုပ် အကိုင် ဖန်တီးပေး ခြင်း၊ ရွာအရောက်သင်တန်းများပံ့ပိုးခြင်း၊	၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်းအင်္ဂလိပ်စာ သင်တန်းကွန်ပျူတာ သင်တန်းဆို၊က၊ရေး၊တီးသင်တန်း

				သင်တန်းကုန်ကျစရိတ်မ တတ်နိုင်ခြင်း		
	လူငယ်များ လုံခြုံမှုအား နည်းသည်။	လူငယ်များ မိသားစု ဝင်ငွေအတွက် အဓိ က အလုပ်လုပ် ကိုင် ကြရသည်။ ခရီးသွား လာ ကြရရှေ့ပြောင်း သွားလာ ကြရသည်။	ယဉ်တိုက်မှု၊ လူကုန်ကူး ခံရမှု ခံရနိုင်သည်။	ဗဟုသုတအားနည်းသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ် ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချတ် ဆက်၍ အမြင် ဖွင့်သင် တန်းများ ပြုလုပ်ပေးသင့် သည်။	အမျိုးသမီး ကာ ကွယ် စောင့် ရှောက်မှုသင် တန်းမူးယစ်ဆေး အ သိပညာပေး သင်တန်း လူကုန်ကူးကာကွယ် တားဆီးရေးသင်တန်း
	လူငယ်များ စာဖတ်အား နည်းပြီး လေ့လာသင်ယူ မှု အားနည်းသည်။	စာကြည့်တိုက်မရှိ/ စာ အုပ်စာတမ်းပြည့် စုံမှုမ ရှိ/ စာဖတ်အား နည်း သည်။	လူငယ်များ ရှိသည်။	လေ့လာသင်ယူနိုင်သော ပါတ်ဝန်ကျင်မရှိ။	လေ့လာသင်ယူရေး ပတ်ဝန်းကျင်အဆင့် မြင့်တင် ပေးခြင်း၊ ဖန်တီပေးခြင်း	
	လူငယ်များ အပန်းဖြေရန် သီးသန့်နေရာနှင့် အစီအ စဉ်များမရှိ။	ခလေ့ထုံးစံအရ လူမှု ရေးလှုပ်ရှားမှု အား နည်း ခြင်း	လူငယ်များရပ်မြင်သံ ကြားကြည့်ရှုခြင်း၊ သီ ချင်းနားထောင် ခြင်း၊ တောင်းဆိုခြင်း များ စိတ်ဝင်စား မှုရှိ သည်။		ရိုးရာပွဲများတွင် လူ ငယ် များရှေ့တန်းမှ ပါဝင်လာ စေရန်လှုံ့ ဆော်ခြင်း၊ ပညာပေး ခြင်း	
	လူငယ်များ ကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေးတွင် ရှေ့တန်းမှု ပါဝင်နိုင်မှုအားနည်း သည်။	အနာဂတ်အတွက် လူ ငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး၏ အ ရေးကြီးမှု၊ အရေး ပါမှု ကိုသတိမမူမိကြ ခြင်း နှင့်အားပေးမှု နည်း ခြင်း	ကျေးရွာတွင်လူငယ် များ ရှိပြီးကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေး ကိုစိတ်ဝင် စားမှုရှိသည်။	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ ဖွဲ့ စည်းခြင်းနှင့် ကျေးရွာ ဖွံ့ ဖြိုး ရေး ကိစ္စများ ဆုံးဖြတ်၊ ဆွေး နွေးရာတွင်ပါဝင်ခွင့် မရှိခြင်း	အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်း ရာတွင် လူငယ်များ ထည့် သွင်းဖွဲ့စည်းပေးခြင်း နှင့် လက်တွဲ ပညာ ပေးဆောင်ရွက်ခြင်း	

	လူငယ်များအားကစား တွင် ထူးချွန်မှု အားနည်းသည်။	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်း များ လက်လှမ်းမီမှု မရှိ။ဆင်းရဲသော ကြောင့်အားကစားအ ချိန်မပေး နိုင်ကြပါ။	လူငယ်များအားက စား ကို စိတ်ဝင် စား သည်။ဘောလုံးပွဲ၊ လက်ဝှေ့ပွဲ များကို ရုပ်မြင်သံကြားမှ ကြည့်ရှုကြသည်။	အားကစားကွင်းနှင့် အား ကစားပစ္စည်းများလက်လှမ်း မီမှုမရှိ။ဆင်းရဲသော ကြောင့် အားကစားအချိန်မပေး နိုင်ကြပါ။	အားကစားလက် လှမ်း မီနိုင်သော ပါတ်ဝန်ကျင် ဖန်တီးပေးခြင်း	
၉။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အအုံများ						
	ရွာတွင်းလမ်း မကောင်း ခြင်း၊ရွာချင်းဆက် လမ်း / ကျေးရွာချင်းကပ်လမ်း မကောင်းခြင်းကုန်ထု တ် လမ်းပျက်စီး ခြင်း တံတား/ရေပြန်ပျက်စီး ခြင်း	မြေသားလမ်းဖြစ် နေ ခြင်း၊မိုးရာသီသွား လာရန် အခက်အခဲ ရှိခြင်းလမ်းပြုပြင် ရန် ငွေကြေးမပြည့်စုံ ခြင်း၊	နဂိုရ်လမ်းရိုး ရှိ နေ ခြင်း၊ရွာသူ/ သား များ စိတ်ဝင် စားမှုရှိခြင်း	သက်ဆိုင်ရာမှ ရွာတွင်း လမ်း ဖောက်ပေးသည့် အထောက် အပံ့ အားနည်း ခြင်း၊အစိုးရဌာနများ မှကျေး ရွာ လမ်းတံတားဖွံ့ဖြိုးရေး စိတ် ဝင်စားမှုအားနည်းခြင်း	နိုင်ငံတော်မှ ရွာတွင်း လမ်း ဖောက်ပေးသည့် အစီအစဉ် ချမှတ်ခြင်း၊	၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံ တားစီမံ ကိန်း ရွာတွင်းကျောက်ချော လမ်း ခင်းခြင်း၊ ရွာချင်း ဆက်ကျောက်ချော လမ်း ခင်းခြင်းကုန် ထုတ် လမ်းပြုပြင်ခြင်း
	ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီး မရရှိသေးပါ။	ရွာသူ/သားများ ဆင်းရဲသောကြောင့် ကုန်ကျမှု မတတ်နိုင် ခြင်း	လျှပ်စစ်ဓါတ်အား လိုင်း နှင့် လက်လှမ်း မီသည်။	ငွေအရင်းအနှီးမတတ်နိုင် ကြ ပါ။	လျှပ်စစ်ဌာနနှင့် ကျေး လက်ဦးစီး ဌာန နှင့် ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်	၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်း ရေး စီမံ ကိန်း လျှပ်စစ်မီးရရှိရေး
၁၀။ သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ						
	မီးဘေးအန္တရာယ်ရှိသ ည်။ အချိန်မရွေးကျ ရောက် နိုင်သည်။	မီးဘေးအန္တရာယ် အ ချိန်မရွေးကျရောက် နိုင်သည်။	ကျေးရွာတွင် ကား မောင်း နိုင်သူ/ကား အကြောင်းနားလည် သူ/ ပြုပြင်ထိန်း	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြ ပါ။	ကြိုတင်ကာကွယ်မှု အစီအစဉ်ပြုလုပ် ခြင်း	၁၇။ သဘာဝဘေး လျှော့ချရေးစီမံ ကိန်း မီးသတ်ရေကန်နှင့် လက်ဆွဲမီးသတ် စက်

			သိမ်းနိုင်သူများ ရှိသည်။ မီးသတ် တပ် ဖွဲ့ဖွဲ့စည်း ထားပြီးဖြစ်သည်။			ထူထောင်ခြင်း အရံ မီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့ စည်းခြင်း
	ငလျင်ကြောင့် မကြာခ ဏအပျက်အစီးဆုံးရှုံး မှုများရှိသည်။	ငလျင်ဇုန်အတွင်း ကျ ရောက်သည်။	ကြိတ်ကောကွယ် ရေး ပြုလုပ်နိုင် သည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ အားနည်းသည်။	သဘာဝဘေးကာ ကွယ် မှုအစီအစဉ် များ ရေးဆွဲ ဆောင် ရွက်ခြင်း	သဘာဝဘေးအန္တ ရာယ် လျှော့ချရေး သင်တန်း
မူဝါဒများ						
	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအရှုပ် အရှင်းများ ရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ မရှိကြပါ။	မြို့နယ်မြေစာရင်းဦး စီး ဌာနရှိသည်။ တခြားမြေ ယာပိုင် ဆိုင်မှုအထောက် အထားများရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ လျှောက်ထားရာတွင်အဆင့် ဆင့်တင်ပြရခြင်း၊ အချိန် ကြန့်ကြာခြင်းနှင့် ရှုပ်ထွေး သောကြောင့် ရွာသူ/ သား များ အခက် အခဲရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ ကို အမြန်ဆုံး ဆောင်ရွက် ပေးရန်	
	ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သား သတ်လိုစင် ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခံနေကြရသည်။ ဒေသခံ ရွာသူ/သား	သားသတ်လိုစင်ချ ထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ် ရာလက်သိပ်ထိုး ချ ထားပေးခြင်း။ ရွာသူ/သားများမှ မိမိ တို့မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ	ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ် တိုင်မွေးမြူ ထုတ်လုပ် ကြသည်။ ဈေးကွက်နှင့် ဝယ်လို အားအလုံအလောက် ရှိ သည်။	လိုစင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်း နှင့် မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံ နေရသည်။	ကိုယ်တိုင်မွေးမြူသူ များ ကိုလွတ်လပ်စွာ ရောင်းချ ခွင့် ပြုရန်။	

	များ မွေးမြူရေးမှ အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။	ကို အသားရောင်းချရာတွင်ဖမ်းဆီးခံရခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကန့်သတ် ထားခံရခြင်းနှင့် သား သတ်လိုက်စင်သို့ ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်ဈေးမပေးဘဲ မတရားဈေးနှိမ်ခံရ သည်။				
	စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင် တောင်သူများ အရှုံးပေါ်/အမြတ် နည်း/ ဝင်ငွေနည်း နေကြသည်။	ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အလေးတင်းတောင်း မမှန်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။	ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသည်။	အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှု အားနည်းသည်။	အစိုးရမှ ထိန်းသိမ်းပေး ရန်	
	ပညာရေးဝန်ထမ်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	ပညာရေးဌာနမှ လစ်လပ်နေရာများအချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့်ထားမှုမ ရှိ။	ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသားအရေအတွက် များသည်။	အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။ အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန် ကျနေရာသို့ သွားရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။	ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်း ပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက် ခန့်ထားပေးရန်။	အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာ များအားဒေသခံ ဘွဲ့ရ ပညာတတ်များ အား ဦးစားပေး ခန့်ထားပေး ရန်။
	အလုပ်အမျိုးအစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှု	ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ် ရှိသည်။ အမျိုးသမီးကာကွယ်	ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင် မည်။	အမျိုးသမီးများ အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတနည်းသည်။	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတစ်ဆင့် လွှတ်တော် သို့	ကျား/မ လုပ်အားခ တန်းတူ ရရှိရေးအမျိုးသမီးကာကွယ်သည့်

	တူသော်လည်း ကျား/ မ နေစားလုပ်အားခ တန်း တူမရရှိခြင်း။အမျိုးသမီး များလုံခြုံမှုနည်းသည်။	သည့် ဥပဒေအား နည်း သည်။		ပညာတတ်နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ် ဆက်မှုမရှိ။	တင်ပြရန်။	ဥပဒေ ပြဌာန်းပေးရန် နှင့် ပညာပေးဆောင် ရွက်ပေးရန်။ပုံမှန်ဘ တ်ကားလိုင်းပြေး ဆွဲပေးရန်
	လူငယ်အချို့ စတိုင်း နက်ရှိုသာ ဘီယာဆိုင်၊ လက်ဘက်ရည်ဆိုင်များ သို့အချိန်မတော် သွားရောက်ကြည့်ကြရ သောကြောင့် မလိုလားအပ်သော အရက် ဘီယာသောက်စားမှု၊ မူး ယစ်ရမ်းကားမှု၊ ယဉ်တိုက်မှု၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားမှု၊ ငွေကြေးကုန်ကျမှုများ ရှိ သည်	လူငယ်များအနေဖြင့် အားကစား (ဘော လုံး၊ လက်ဝှေ့၊) စသ ည့်တို့ကို များစွာ စိတ်ဝင်စား သော် လည်း အရေးကြီး ဘောလုံးပွဲ ကဲ့သို့ အားကစားပွဲများအား စတိုင်းနက်ကသာ ပြသခွင့် ရကြပြီး အများပြည်သူသုံး ရုပ်မြင်သံကြားများမှ ပြ သပေးခြင်း မရှိ သော ကြောင့်ဖြစ် သည်။ စ ကိုင်းနက်မှ သာ ထုတ် လွှင့် ပေးသောကြောင့် ကျေးရွာလူထုအနေ ဖြင့် လက်လှမ်း မမှီနိုင်ကြပါ။	နိုင်ငံတော်အစိုးရ အများ ပြည်သူသုံး ရုပ်သံလိုင်း များစွာရှိသည်။	ပြသခွင့် လိုင်စင်အခက် အခဲရှိ သည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံ လှိုင်းများမှ ထုတ်လွှင့်ပေး ပါက အချိန်မရွေး အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနိုင် ခြင်းဖြင့် ဗဟုသုတများစွာ ရရှိနိုင်ပါသည်။	

